

Materiale didactice suport
pentru pregătirea pentru examenul de
bacalaureat la disciplina

Geografie

Elaborat de
lect. univ. dr. Ioan-Sebastian JUCU

*Material elaborat în cadrul proiectului CNFIS-FDI-2021-0471 „UVT – Acces și
echitate în învățământul superior”*

PARTEA I
SUPORT SCHEMATIC PENTRU
FUNDAMENTAREA CUNOȘTINȚELOR

Europa și spațiul european
România și spațiul românesc
România parte integrantă a Uniunii Europene

1. Europa și spațiul european

1.1. Așezarea și poziția geografică a continentului european

Cu o suprafață de peste 10 milioane kilometri pătrați Europa este situată integral în emisfera nordică și formează împreună cu Asia un imens continent numit Euroasia sau Eurasia; Europa apare ca o peninsulă a acestui continent de mari dimensiuni. Față de Asia, continentul european este separat prin Munții Ural – limită convențională.

- Vecini: Oceanul Arctic în Nord, Asia în Est, Marea Mediterană în Sud și Oceanul Atlantic în Vest.

- Punctele extreme: Capul Nord în N, Capul țarilor în S, Capul Roca în V.

- Țărmurile continentului european sunt deosebit de articulate datorită eroziunii glaciare, mai ales în partea nordică și vestică, cu numeroase insule, peninsule, golfuri, mări mărginașe etc.

- Insule: Islanda, Arhipelagul britanic, Irlanda, Azore, Canare, Madeira, etc.

- Peninsule: Balcanică, Italică, Iberică, Scandinavă.

- Europa are un relief variat și cuprinde toate tipurile și formele de relief specifice mediului montan, colinar, de câmpie și deltaic. Are o climă temperată în ansamblu, tipurile și regiunile climatice fiind distribuite de la nord spre sud, de la climatul rece arctic la cel cald de tip mediteraneean. Pe acest fond climatic, vegetația, fauna și solurile sunt deosebit de variate și acestea.

Europa este traversată de paralela de 45 de grade lat. N, fapt ce atestă prezența climatului temperat în cea mai mare parte a continentului.

- Condițiile naturale și specificul mediului natural este prielnic populării continentului cu numeroase așezări umane dintre cele mai variate, unele cu caracter emblematic pentru cultura europeană, care a fost difuzată în întreaga lume. Europa este considerată lumea veche, care a descoperit, colonizat și influențat în procesele de dezvoltare, lumea nouă.

1.2. Relieful Europei

- Europa are un relief variat și cuprinde toate formele și tipurile de relief de la cel de orogen, până la unitățile de platformă și zone/regiuni deltaice.

- Altitudinea maximă este în Vârful Mont Blanc 4808 m.

- Europa cuprinde munți, podișuri, dealuri și câmpii distribuite neuniform pe suprafața continentului.

- Munții au fost formați de vechile orogeneze care au determinat formarea unor lanțuri muntoase importante – remarcăm orogeneza caledoniană, orogeneza hercinică și orogeneza alpină. Munții vechi aparțin primelor două orogeneze, în timp ce munții înalți și tineri au fost înălțați de orogeneza alpină în mezozoic.

- Tipuri și forme de relief în cadrul regiunilor montane – munți vulcanici (vulcani activi sau stinși), munți de încrețire (Munții Alpi, Munții Carpați, Munții Balcani etc), munți sub formă de lanțuri montane (Alpi), masive izolate și erodate (M. Măcin). În cadrul reliefului montan distingem relief glaciar, relief carstic, relief vulcanic, relief petrografic și structural etc. Aceste tipuri au diferite forme distincte:

- relieful glaciar: circuri, văi, morene, lacuri glaciare
- relief carstic: peșteri și chei (endocarst și exocarst)
- relief vulcanic: conuri, cratere, caldere, platouri vulcanice
- relief petrografic și structural – forme distincte specifice, generate de agenții externi și de alți factori, care determină individualizare unor peisaje pitorești.

Unitățile majore de relief ale Europei, selectiv, sunt:

- Munții Alpi – munți tineri, de încrețire, formați în timpul orogenezei alpine și sunt alcătuiți din roci diferite: șisturi cristaline, granite, gnaise, calcare, roci sedimentare de tip fliș etc; sunt înalți și masivi și cuprind numeroase forme distincte de relief. Sunt prezenți în Austria, Elveția, Italia, Germania etc.

- Munții Carpați – munți tineri de încrețire, parte integrantă a lanțului alpin, apar pe teritoriul României și cuprind numeroase diviziuni și subdiviziuni.

- Munții Caucaz, formați prin încrețire, sunt înalți și masivi, și prezintă relief glaciar, carstic și vulcanic.

- Munții Apenini – se desfășoară pe teritoriul Italiei, sunt munți de încrețire și prezintă un relief deosebit de variat.

- Munții Pirinei – munți tineri de încrețire cu relief glaciar bine reprezentat; sunt formați din roci dure, respectiv, șisturi cristaline și granite, în multe locuri depășesc 3000 m, prezentând un pitoresc aparte și peisaje deosebite dominate de relief glaciar.

- Munții Balcani, se extind în peninsula omonimă, sunt munți tineri de încrețire formați în timpul orogenezei alpine, depășesc 2000 m și au relief glaciar bine reprezentat.

Dintre unitățile de podiș ale Europei se remarcă, selectiv:

- Podișul sau Masivul Renan;
- Podișul sau Meseta Spaniolă;
- Podișul Transilvaniei;
- Podișul Dobrogei;
- Podișul Finlandei.

Câmpiile reprezentative ale continentului european sunt:

- Câmpia Germano-Poloneză;
- Câmpia Padului;
- Câmpia Europei de Est;
- Câmpia Română;
- Câmpia Panonică;
- Câmpia Finlandei.

Toate unitățile de câmpie menționate anterior s-au format printr-un îndelungat proces de sedimentare și sunt importante zone agricole având în vedere și solurile fertile de care acestea dispun.

1.3. Clima Europei: factorii genetici și tipuri de climă

- Clima continentului european este influențată de o serie de factori printre care amintim: poziția geografică a continentului, prezența și orientarea reliefului – a principalelor forme și unități de relief, dinamica maselor de aer, prezența și vecinătatea maselor importante de apă (oceane și mări), influența factorului antropic.

- Poziția geografică a continentului determină prezența climei de tip temperat în cea mai mare parte a acestuia; spre nord apare climatul de tip rece polar și subpolar în timp ce sudul continentului este dominat de climă caldă de tip submediteranean și mediteranean.

- În vestul continentului se resimt influențe oceanice mai umede, datorită vecinătății Oceanului Atlantic, în timp ce partea de est a continentului este caracterizată printr-un continentalism climatic puternic ce se manifestă prin temperaturi ridicate în anotimpul de vară și foarte scăzute iarna; acestora se alătură și un caracter profund de ariditate datorită secetelor din anotimpul cald.

- **Relieful** influențează clima de ansamblu prin dispunere și altitudine, în Europa individualizându-se următoarele tipuri de *etaje climatice*:

- etajul de câmpie și litoral;
- etajul colinar de deal și podiș;
- etajul montan;

- etajul subalpin;
- etajul alpin.

Tipurile de climă ale Europei sunt:

- climatul mediteranean (în sudul continentului, Spania, Italia, Portugalia, Grecia etc) cu veri calde și uscate și cu ierni mai blânde;
- climatul temperat-oceanic – în vestul Europei determinat de masele de aer umed oceanic, care determină un climat mai umed și cu precipitații mai bogate (Germania, Franța, Marea Britanie);
- climatul temperat-continental, în partea de est a Europei cu veri calde și secetoase și ierni geroase și uscate;
- climatul polar și subpolar este prezent în partea de nord a continentului și se caracterizează prin temperaturi foarte scăzute;

În partea centrală a Europei se remarcă un climat de tranziție, care face trecerea de la climatul temperat oceanic la cel de tip continental; această tranziție este prezentă și în cadrul României datorită prezenței și orientării catenelor Munților Carpați.

1.4. Hidrografia Europei: mări, oceane, fluvii, râuri, lacuri

- Europa dispune de un potențial hidrografic deosebit, reprezentat prin toate tipurile și categoriile de ape: la periferia continentului Oceanul Atlantic și oceanul Arctic mărginesc uscatul continentului european.

- Mările Europei: Marea Mediterană, Marea Nordului, Marea Neagră, Marea Adriatică, Marea Ionică, Marea Tireniană, Marea Egee.

- Fluviile și râurile Europei au lungimi și bazine hidrografice diferite și sunt influențate de următoarele tipuri de regim hidrografic: nordic, sudic, vestic, estic și regimul central-european – acestea sunt influențate de tipul de climă și de particularitățile reliefului.

Lacurile Europei – există o mare varietate de lacuri din punct de vedere genetic:

- lacuri glaciare: Ladoga, Onega, Bâlea, Podragu Mare, Como, Magiore, Bucura.
- lacuri tectonice: Balaton, Marea Caspică.
- lacuri vulcanice: Sf. Ana, Albane
- lacuri carstice și sărate
- limane fluviale și fluvio-maritime și lagune pe litoral
- lacuri antropice create de om cu un potențial hidro-energetic

semnificativ.

Resursele hidrografice determină individualizarea unor peisaje naturale deosebite, multe dintre acestea fiind exploatare din punct de vedere turistic. Apele au o importanță deosebită pentru activitățile economice și pentru alimentarea cu apă a localităților.

1.5. Vegetația fauna și solurile Europei

Acestea sunt influențate de factori distincți cum sunt: poziția geografică a continentului, tipurile, treptele și formele de relief, condițiile climatice și intervenția antropică reprezentată prin gradul de antropizare și artificializare a mediului geografic. Aspectele bio-pedo-climatice sunt influențate și de altitudinea reliefului fiind individualizate diferite etaje și sub-etaje biogeografice. Principalele zone biogeografice și de soluri ale Europei sunt, după cum urmează:

- Zona mediteraneeană în Europa de Sud cu specii de plante și animale adaptate la climatul mai cald și uscat: pin maritim, gariga, maquis, stejar veșnic verde, leandru, măslin etc; animalele sunt adaptate la climatul cald, iar solurile sunt dominate de tipul terra-rossa.

- Zona stepelor și silvostepelor – apare în Europa de Est și cuprinde specii diferite de ierburi și formațiuni ierboase, precum și arbuști sau pâlcuri izolate de pădure în care predomină stejarul; animalele sunt din categoria rozătoarelor, alături de numeroase specii de păsări; solurile – molisoluri cu grad ridicat de fertilitate.

- Zona pădurilor de foioase – este specifică în regiunile mai înalte, cu un grad mai ridicat de umiditate și în Europa de vest unde se resimt influențele oceanice, umede. Principalele specii de arbori sunt stejarul și fagul la care se alătură alte specii secundare. Acestea se dezvoltă pe soluri cu fertilitate redusă, în special argiluvisoluri și cambisoluri, iar fauna cuprinde speciile de animale particulare mediului de pădure.

- Zona pădurilor de conifere, sau taigaua se întâlnește în Europa de Nord și cuprinde ca specii bradul, molidul și pinul. Se dezvoltă pe soluri de tip podzol.

- Zona de tundră este răspândită în partea de nord a Europei și cuprinde specii puține de plante, între care predomină mușchii, lichenii, arbuști pitici, ierburi și tufișuri, adaptate la clima rece; solurile sunt slab evaluate sau lipsesc.

Etajele biopedogeografice ale Europei sunt, după cum urmează:

- etajul de câmpie, deltaic și de litoral;

- etajul de deal și podiș;
- etajul montan;
- etajul subalpin și alpin.

Toate acestea au fost influențate și sunt în prezent influențate de activitatea antropică și de intervenția omului. Pe de altă parte contribuie la individualizarea unor peisaje deosebite, care sunt valorificate din punct de vedere turistic (de exemplu Delta Dunării). Multe specii de plante și de animale sunt prezente în cadrul unor rezervații și parcuri naturale în vederea protejării acestora.

1.6. Resursele naturale ale continentului european

Europa cuprinde *o mare varietate de resurse naturale de subsol și suprafață*, iar aceste resurse sunt valorificate din punct de vedere economic contribuind la dezvoltarea economică a statelor și a continentului, în ansamblul său. Resursele sunt distribuite în mod inegal și diferit pe suprafața continentului și distribuția acestora este influențată de tipurile de relief, astfel, petrolul și gazele naturale fiind prezente adesea în structuri sedimentare în zonele joase de câmpie sau în depresiuni: Principalele tipuri de *resurse de subsol* ale Europei sunt:

- petrolul și gazele naturale (Marea Nordului, Rusia, Câmpia Germaniei, Câmpia Română, Câmpia de Vest a României, Câmpia Padului etc).
 - cărbunii – Ucraina, Marea Britanie, Rusia, Germania, România etc.
 - minereuri de fier și neferoase – Germania, Marea Britanie, România, Austria, Suedia, Finlanda etc.
 - sare – Marea Britanie, Polonia, Germania, România etc.
 - roci de construcții – sunt deosebit de răspândite, fiind extrem de variate și cu o distribuție inegală în cadrul statelor și regiunilor europene: marmură, granit, granodiorit, șisturi, calcare, pietriș, nisip, argile etc.
- Resursele de suprafață sunt reprezentate de: lemn, apele de suprafață, soluri cu grade diferite de fertilitate dar intens utilizate în circuitul agricol.

1.7. Harta politică a Europei

Configurația actuală a hărții politice a Europei este influențată de contextele moștenirii istorice din punct de vedere politic și cultural. Se remarcă mai multe etape distincte de evoluție a hărții politice a Europei, de la

absolutismul regal și perioada vechilor imperii europene (antice, medievale) la perioada premodernă și modernă. Harta politică a Europei a fost influențată și de alți factori și evenimente semnificative:

- cele două războaie mondiale;
- căderea comunismului în Europa de Est și a Cortinei de fier;
- constituirea Uniunii Europene ca entitate politică socio-economică și culturală distinctă.

Tipuri de state:

- după mărime: mari, mijlocii, mici și foarte mici.
- după modul de formare: prin dezmembrarea unor state mari (exemplu Fosta URSS sau fosta republică Iugoslavia).

- după forma de stat: monarhii constituționale și republici.
- după nivelul de dezvoltare: state foarte dezvoltate și state aflate în curs de dezvoltare.

- în funcție de ieșirea la mare – state cu ieșire la mări sau oceane, state fără ieșire la mare sau ocean;

- state enclave, exclave, teritorii dependente și un stat papal.

Statele și capitalele din Europa sunt redată mai jos (cf. www.geografia.pentru.toți.com, 2021).

Europa Sudică (Mediterraneană)

- Portugalia (Lisabona)
- Spania (Madrid)
- Italia (Roma)
- San Marino (San Marino)
- Andorra (Andorra la Vella)
- Croația (Zagreb)
- Bosnia și Herțegovina (Sarajevo)
- Macedonia (Skopje)
- Albania (Tirana)
- Malta (Valleta)
- Muntenegru (Podgorița)
- Serbia (Belgrad)
- Grecia (Atena)
- Slovenia (Ljubljana)
- Vatican (Cetatea Vaticanului)

Europa de Est

- Bulgaria (Sofia)

- România (București)
- Ucraina (Kiev)
- Belarus (Minsk)
- Republica Moldova (Chișinău)
- Polonia (Varșovia)
- Republica Cehă (Praga)
- Slovacia (Bratislava)
- Ungaria (Budapesta)

Europa Nordică

- Lituania (Vilnius)
- Letonia (Riga)
- Estonia (Tallinn)
- Finlanda (Helsinki)
- Suedia (Stockholm)
- Norvegia (Oslo)
- Danemarca (Copenhaga)
- Regatul Unit al Mării Britanii și a Irlandei de Nord (Londra)
- Republica Irlanda (Dublin)
- Islanda (Reykjavik)

Europa Vestică (Atlantică)

- Belgia (Bruxelles)
- Luxemburg (Luxemburg)
- Monaco (Monaco)
- Liechtenstein (Luxembourg)
- Elveția (Berna)
- Austria (Viena)
- Franța (Paris)
- Germania (Berlin)
- Olanda (Amsterdam)

Europa Sociopolitică

- Israel (Tel Aviv)
- Armenia (Erevan)
- Cipru (Nicosia)

Europa Transcontinentală și Asiatică

- Rusia (Moscova)
- Georgia (Tbilisi)
- Turcia Europeană (Istanbul)

- Turcia Asiatică (Ankara)
- Kazahstan (Astana)
- Azerbaidjan (Baku)

Harta de mai jos ilustrează statele și capitalele acestora la nivelul continentului Europa.

Harta politică a Europei

(Sursa: https://geografiepentrutoti.files.wordpress.com/2012/01/450px-lounde_in_europa.jpg, accesat Noiembrie 2021)

1.8. Populația și așezările umane ale Europei

Particularitățile demografice ale Europei sunt influențate de o serie de factori naturali, socio-economici și culturali, acestea referindu-se în mod particular la următoarele aspecte:

- răspândirea, repartiția și densitatea populației;
- mișcarea naturală a populației;
- migrațiile interne și externe ale populației;
- structurile lingvistice și etnice ale fondului demografic european.

Răspândirea, repartiția și densitatea populației este influențată de condițiile naturale și de caracterul prielnic pentru locuire și desfășurarea unor activități economice care asigură traiul comunităților umane. În egală măsură nivelul de dezvoltare economică a unor regiuni și state se răsfrânge asupra repartiției și densității populației. Cele mai dens populate regiuni europene sunt cele joase, de câmpie, cu accesibilitate ridicată și cu un climat deosebit de favorabil. Latitudinal cele mai populate regiuni ale Europei sunt cele de partea mediană și sudică a continentului datorită condițiilor naturale favorabile.

Regiuni și state cu densități mari de populație: Marea Britanie, Germania, Olanda, Belgia, Italia – Bazinul Londrei, Câmpia Padului, Câmpia Germaniei

etc. Regiuni cu densități reduse de populație: Europa de Est, Europa de Nord, regiunile montane înalte.

Mișcarea naturală a populației este definită de natalitate, mortalitate, spor natural și deficit natural. Statele dezvoltate înregistrează un nivel mai scăzut al natalității în ansamblu în timp ce statele aflate în curs de dezvoltare dispun de o natalitate mai crescută. Există numeroase state în care există un real deficit demografic, prezentând tendințe de îmbătrânire demografică.

Mobilitatea teritorială a populației este reprezentată prin migrații și deplasări interne și externe. Acestea au caracterizat mereu populație unui continent însă în prezent se remarcă o tendință crescută a migrației dinspre Europa de est spre Europa de Vest, în special state dezvoltate pentru muncă. State în care ecest fenomen este deosebit de activ sunt Spania, Italia, Marea Britanie, Germania, Austria etc. La acestea se alătură migrațiile trans-continentale dinspre asia și Africa de Nord. În cadrul statelor dezvoltate, navetismul este un proces comun în activitatea zilnică a oamenilor și în cadrul modului de viață al acestora.

Structuri demografice:

- rase umane: europeană cu următoarele grupe scandinavă, alpină, mediteraneeană.
- structura etno-lingvistică a populației: indo-europenii și familia fino-ugrică.
- structura pe religii: creștinism: ortodocși, greco-catolici, romano-catolici, protestanți, islamici etc.
- pe medii: populație urbană, populație rurală.
- pe sectoare de activitate: populația care activează în sectorul primar, în sectorul secundar, în sectorul terțiar. Astăzi asistăm la o specializare și, respectiv, la o supra-specializarea a serviciilor și a sectorului terțiar.

Așezările umane sunt reprezentate de habitatul urban și habitatul rural, Europa având o mare varietate de **orașe** și de **localități rurale**. Clasificarea așezărilor umane este deosebit de complexă.

Clasificarea așezărilor urbane:

- după localizarea geografică: orașe situate pe litoral, orașe situate în interiorul statelor, orașe situate în zone de câmpie, de munte, de deal etc,
- după mărime: orașe foarte mari (milionare, metropole), orașe mari, orașe mijlocii, orașe mici – criteriul e dat de numărul de locuitori, care poate diferi de la un stat la altul.
- după vechime: orașe antice (Roma), orașe medievale (Viena), orașe

moderne apărute ca urmare a procesului intens de industrializare la nivel european.

- după funcția politico-administrativă: orașe capitală, orașe non-capitale, orașe reședință de județ, capitale regionale etc.

Clasificarea așezărilor rurale:

- după mărime: sate foarte mari, sate mari, sate mijlocii, sate mici, sate foarte mici, cătune, crânguri etc.

- după funcții: sate agricole, sate forestiere, sate industriale, sate turistice, sate mixte etc.

- după poziția geografică: sate de câmpie și litoral, sate de deal și podiș, sate de munte.

- după structura spațială: sate adunate la câmpie, sate răsfirate la deal și sate risipite la munte.

- după formă: sate lineare, sate cu diferite forme geometrice etc.

1.9. Activitățile economice ale Europei: repere ale industriei, agriculturii, comerțului, transporturilor și turismului

Activitățile economice sunt reprezentate prin agricultură, industrie și servicii, toate contribuind cumulat la dezvoltarea economică de ansamblu a statelor. Activitățile primare cuprind agricultura, cele secundare industria, iar cele terțiare serviciile. Activitățile economice ilustrează grade și niveluri diferite de dezvoltare de la un stat la altul și de la o regiune la alta a Europei.

Agricultura include următoarele activități distincte: cultura plantelor, creșterea animalelor și pescuitul.

Cultura plantelor: cereale și plante tehnice (grâu, porumb, orz, ovăz, secară, sfecla de zahăr, floarea soarelui, in, cânepă etc); acestora se alătură pomicultura și cultura viței de vie.

Creșterea animalelor: bovine, ovine, porcine și păsări – toate utilizate ca hrană sau pentru diferite produse industriale (pielărie, lână etc).

Pescuitul – este foarte dezvoltat în state care au deschidere la mare sau la ocean (Germania, Marea Britanie, Spania, Franța etc).

Industria cuprinde toate ramurile și subramurile specifice acestui domeniu și este condiționată de prezența resurselor naturale de subsol și de suprafață. Acestea sunt, după cum urmează:

- industria energetică, industria energiei electrice.

- industria metalurgiei feroase (siderurgia) și industria metalurgiei

neferoase;

- industria constructoare de mașini;
- industria chimică și poligrafică;
- industria materialelor de construcții;
- industria lemnului;
- industria ușoară și alimentară.

Cele mai importante centre industriale ale continentului european sunt marile orașe și, în ansamblu așezările urbane. Un rol deosebit la dezvoltarea acestui sector l-au avut Revoluția industrială și procesul activ de industrializare a statelor europene.

State dezvoltate din punct de vedere industrial: Germania, Marea Britanie, Franța, Spania, Italia, Belgia, Finlanda etc.

Transporturile – Europa cuprinde toate tipurile și formele de transport, acestea fiind după cum urmează:

- transporturi rutiere (șosele, autostrăzi);
- transporturi feroviare (căi ferate);
- transporturi pe apă (fluviale, maritime)
- transporturi aeriene (pentru pasageri și mărfuri);
- transporturi speciale (prin conducte, linii de înaltă tensiune etc).
- telecomunicații (circulația informației și mesajelor – telefon, internet, fax, televiziune, radio etc);
- transport urban și transport subteran (metrou);
- transporturi multi-modale.

Cele mai importante noduri de transport sunt marile orașe, dar și orașele cu statut de capitală. Cele mai importante aeroporturi se regăsesc în cadrul orașelor de tip capitală, dar și în orașe de importanță internațională (exemple Frankfurt pe Main și Munchen). Porturi importante: Hamburg, Marsilia, Constanța etc.

Comerțul european: statele Europei dispun de legături comerciale foarte strânse unele cu celelalte prin importuri și exporturi de materii prime, resurse și produse finite. De asemenea, se remarcă legături comerciale ale Europei cu state de pe toate continentele planetei noastre din America până în Asia și Australia. Comerțul reprezintă o activitate indispensabilă dezvoltării economice și în acest context, exploatarea resurselor, producția și transportul de materii prime și mărfuri, respectiv produse finite sunt fundamentale. Mari state exportatoare sunt țările dezvoltate ale lumii, în timp ce statele din Europa de est se detașează prin importuri masive de resurse, produse și mărfuri diferite.

Turismul este susținut de resursele turistice și de potențialul turistic natural și antropic al statelor și regiunilor. Datorită istoriei sale, a moștenirii culturale și a cadrului natural, Europa dispune de numeroase obiective și zone turistice, la care se alătură parcuri naturale, rezervații, stațiuni etc.

Tipuri și forme de turism: turismul pentru îngrijirea sănătății, turismul de recreere și agrement, turismul cultural, turismul urban, turismul rural, turismul polivalent, turismul de afaceri, congrese și simpozioane etc. Dintre statele receptoare cu un număr mare de turiști se remarcă Marea Britanie, Franța, Spania, Grecia, Italia, Austria, Elveția, Portugalia, Croația, Turcia etc. Capitalele europene, regiunea Munților Alpi, litoralul Mării Mediterane, stațiunile turistice consacrate la nivel internațional sunt cele mai importante destinații turistice ale Europei.

1.10. Probleme ale mediului geografic și regiunile Europei.

Aspecte regionale

Dezvoltarea socio-economică și culturală a Europei și-a pus amprenta, în mod direct și indirect, asupra componentelor de mediu, datorită intervențiilor antropice, adesea, deosebit de puternice. Acestea au contribuit la modificarea puternică a componentelor de mediu și au condus la o serie de aspecte negative care prejudiciază calitatea componentelor de mediu: poluarea apelor, aerului și a solului, artificializarea puternică a mediului natural, restrângerea habitatelor unor specii de plante și animale, despăduririle excesive – toate sunt deosebit de importante în contextul abordării problemelor de mediu la nivel european.

Din punct de vedere regional în Europa se disting următoarele regiuni geografice (selectiv):

- Regiunea Munților Alpi
- Regiune Munților Carpați
- Regiune Munților Balcani
- Regiunea Munților Apenini
- Regiunea Alpilor Scandinavi
- Regiunea Munților Pirinei
- Regiunea Munților Pirinei
- Regiunea Munților Ural
- Câmpia Germaniei
- Câmpia Poloniei
- Câmpia Padului

- Câmpia Europei de Est
- Câmpia Română
- Masivul Renan
- Podișul Central Francez
- Podișul Dobrogei
- Podișul Transilvaniei
- Delta Dunării.

Statele vecine ale României sunt: Ungaria, Bulgaria, Ucraina, Moldova, Serbia.

Statele Uniunii Europene sunt: Germania, Franța, Italia, Luxemburg, Olanda, Belgia (1950), Marea Britanie, Irlanda, Danemarca (1973), Grecia (1981), Portugalia și Spania (1986), Austria, Finlanda, Suedia (1994), Estonia, Letonia, Lituania, Polonia, Ungaria, Cehia, Slovacia, Slovenia, Malta, Cipru (2004), România, Bulgaria (2007), Croația (2013).

1.11. Caracterizarea fizico-geografică sintetică a unui stat european (model)

Franța

Așezare geografică și vecinii - situată în partea de vest a Europei, se învecinează cu Belgia, Germania, Italia, Elveția, Luxembourg și Spania; are largă deschidere spre Oceanul Atlantic în Vest și Nord și spre Marea Mediterană în Sud.

Relieful – cuprinde toate treptele și formele de relief, de la zone joase de câmpie la munți înalți. Principalele unități majore de relief sunt Munții Alpi și Munții Pirinei (munți tineri, foarte înalți și masivi, formați prin încrețire în timpul orogenezei alpine), Munții Jura, Munții Vosgi (munți mai vechi și erodați), Bazinul Parizian etc. Tipuri de relief – glaciatic (circuri, văi glaciare, morene), relief carstic, relief petrografic și structural, relief litoral etc.

Clima – este influențată de poziția geografică a țării, de dispunerea unităților de relief, de altitudinea acestuia, de vecinătatea mării și a oceanului. Climatul general este cel temperat oceanic mai umed. Etajele climatice în concordanță cu altitudinea reliefului: climat de munte, climat de deal și podiș, climat de câmpie, climat submediteranean în partea de sud.

Vegetația, fauna și solurile – păduri de foioase și conifere, vegetație submediteraneană, pajiști și pășuni alpine; animale specifice biotopului de pădure, specii de climă mai caldă în sud; soluri – molisoluri, argiluvisoluri,

cambisoluri, spodosoluri etc; peisaje naturale diferite și deosebit de atractive, de la cele montane la peisajele de litoral ale Coastei de Azur.

2. România aspecte geografice generale și regionale

2.1. Așezarea geografică și statele vecine României

România este situată în partea de SV a Europei (sau central sud-vestică; alți autori includ România în Europa centrală) în regiunea climei temperate și se învecinează cu Ungaria, Serbia, Ucraina, Moldova, Bulgaria și Marea Neagră. Este un stat carpato-dunăreano-pontic deoarece cuprinde în cadrul său două treimi din lanțul Munților Carpați, cursul inferior al Dunării și are deschidere la Marea Neagră pe o lungime a țărmului de 244 km.

România este traversată de paralela de 45 de grade latitudine nordică, realitate ce atestă faptul că aceasta este situată la jumătatea distanței dintre Ecuator și Polul Nord, în zona temperată cu condiții deosebit de favorabile pentru trai și pentru desfășurarea unor activități economice diverse.

Punctul extrem nordic al țării este localitatea Horodiștea, punctul extrem sudic este Zimnicea, cel vestic este Beba Veche, iar cel estic Sulina. România are un relief variat, cuprinzând toate treptele și formele de relief în proporții aproximativ egale, dispuse sub formă de amfiteatru dinspre centrul țării spre exterior.

România este stat membru al NATO începând cu 2004 și inclus în cadrul Uniunii Europene din 2007.

Datorită poziției geografice în această parte a continentului european și datorită dispunerii formelor de relief, respectiv a lanțului carpatic în formă de arc, pe teritoriul țării se realizează tranziția de la climatul temperat oceanic la cel temperat continental cu nuanțe excesive.

2.2. Relieful României

Caractere generale ale reliefului:

- Relieful este variat, cuprinde toate treptele, formele și tipurile de relief;
- Este dispus în formă de amfiteatru;
- Are distribuție proporțională, cca. o treime din suprafața României este ocupată de fiecare dintre treptele majore de relief;
- Altitudinea maximă este înregistrată în Munții Făgăraș, este cazul

vârful Moldoveanu, 2544 m;

- Cele mai joase altitudini se înregistrează în regiunile de câmpii joase și în Delta Dunării, care este considerată a fi o câmpie în formare prin aluvionare – este rezervație a biosferei și o regiune turistică importantă a României.
- Varietatea reliefului se răsfrânge și asupra varietății tipurilor de resurse de subsol și de suprafață;
- Relieful permite locuirea permanentă sau temporară a oamenilor în cadrul tuturor formelor de relief;
- Relieful se constituie într-o importantă resursă turistică;
- Relieful a fost format încă din cele mai vechi timpuri prin cutări și mișcări orogenetice în cadrul orogenezei caledoniene, orogenezei hercinice și orogenezei alpine dar și prin sedimentare în cadrul regiunilor intra- și extracarpate;

Unitățile majore de relief ale României sunt, după cum urmează:

- Carpații Orientali
- Carpații Meridionali
- Carpații Occidentali
- Subcarpații
- Depresiunea colinară a Transilvaniei
- Podișul Moldovei
- Podișul Getic
- Podișul Dobrogei
- Dealurile de Vest
- Câmpia de Vest
- Câmpia Română
- Delta Dunării

Toate aceste unități majore cuprind numeroase diviziuni și subdiviziuni cu particularități geomorfologice distincte.

Caracterizarea sintetică a unităților de relief din România.

Carpații Orientali

- Se întind de la granița de nord a României până la Valea Prahovei.
- În vest se învecinează cu Depresiunea Transilvaniei și Dealurile de Vest în partea de vest și cu Podișul Moldovei și, respectiv, cu Subcarpații Moldovei în partea de est
- Sunt divizați în trei grupe: grupa nordică, centrală și sudică (de curbură)

- Sunt formați în timpul orogenezei alpine prin încrețire dar și prin erupții vulcanice
- Au orientare generală de la NV spre SE
- Cuprind trei șiruri distincte de roci: în vest – roci vulcanice, în centru – roci dure (șisturi cristaline), în est – roci sedimentare (fliș)
- Sunt puternic fragmentați de văi și depresiuni
- Au relief de tip vulcanic și relief glaciatic la care se alătură relieful carstic
- Depășesc 2000 de m în câteva vârfuri reprezentative cum este Pietrosul Rodnei și Pietrosul Călimanilor
- Cuprind numeroase pasuri și trecători, fiind ușor de traversat spre Moldova și spre Transilvania și sunt în general ușor accesibili
- Sunt bogăți în resurse de subsol și suprafață și sunt puternic umanizați având numeroase așezări urbane și rurale în cadrul lor
- Sunt divizați în trei grupe: nordică, centrală și sudică

Grupa Nordică a Carpaților Orientali:

- Se întinde de la granița de nord a României cu Ucraina până la Depresiunea Dornelor și Câmpulung Moldovenesc
- Cuprinde trei șiruri paralele de munți (vulcanici în vest, munți înalți formați din șisturi cristaline în centru și munți formați din roci sedimentare (fliș) în partea de est
- Au orientare de la NV spre SE
- Sunt cei mai înalți din cadrul grupelor Carpaților Orientali – vf. Pietrosul Rodnei, 2303 m
- Relieful vulcanic nu este bine reprezentat
- Diviziuni montane – M. Oaș, M. Gutâi, M. Țibleș, M. Rodnei, M. Maramureșului, Obcinele Bucovinei
- Depresiuni: Maramureșului (cea mai extinsă), Dornelor, Câmpulung
- Pasuri – Prislop 1416 m, Mestecăniș 1096 m

Grupa centrală a Carpaților Orientali

- Se întinde de la Depresiunea Dornelor și Câmpulung Moldovenesc până la Depresiunea Brașovului și Valea Trotușului
- Cuprinde trei șiruri paralele de munți (vulcanici în vest, munți înalți formați din șisturi cristaline în centru și munți formați din roci sedimentare (fliș) în partea de est
- Au orientare de la NV spre SE
- Altitudinile sunt mai reduse, vârful maxim este Pietrosul Călimanilor

- 2100 m; sunt puternic fragmentați de văi și depresiuni
- Relief vulcanic este mai bine reprezentat prin conurile vulcanice și craterele, respectiv platourile vulcanice
 - Singurul lac vulcanic din România apare aici în Muntele Ciomatu – Lacul Sf. Ana – un spațiu turistic deosebit
 - Diviziuni montane: M. Călimani, M. Gurghiu, M. Harghita, M. Perșani, M. Baraolt, M. Bodoc, M. Bistriței, M. Hășmașu Mare, M. Ceahlău, M. Stânișoarei, M. Goșmanu, M. Berzunți etc.
 - Depresiuni: Giurgeu, Ciuc, Brașov
 - Râuri: Mureș, Olt, Bistrița, Trotuș etc.
 - Sunt puternic fragmentați de văi și depresiuni și sunt puternic umanizați
 - Sunt bogăți în resurse de subsol și suprafață
 - Cuprind numeroase așezări urbane și rurale
- Grupa sudică a Carpaților Orientali**
- Se întind de la Depresiunea Brașovului și Valea Trotușului – până la Valea Prahovei, dincolo de care se extind Carpații Meridionali
 - Sunt alcătuiți doar din roci sedimentare (fliș) și au orientare curbată
 - Altitudinile maxime nu depășesc 2000 de m. Vf. Ciucașul Mare
 - Diviziuni montane: M. Ciucaș, M. Bârsei, M. Penteleu, M. Siriu, M. Piatra Mare, M. Postăvaru, M. Întorsurii etc.
 - Depresiuni: Brașovului extrem de întinsă cu altitudini de 500-600 m.

Carpații Meridionali

Caracteristici generale:

- Se întind de la valea Prahovei la Culoarul Timiș-Cerna-Bistra; în nord se învecinează cu Depresiunea Transilvaniei, în sud cu Subcarpații de Curbură și Subcarpații Getici, respectiv Podișul Mehedinți
- Sunt munți formați în timpul orogenezei alpine prin cutare
- Reprezintă cel mai înalt și cel mai masiv sector carpatic din România fiind puțin traversați de văi și fiind mai greu accesibili; totuși pot fi traversați la mare altitudine prin intermediul șoselelor Transfăgărășan și Transalpina
- Depășesc altitudinal în multe locuri 2000 m și chiar 2500 m
- Sunt alcătuiți din roci dure – șisturi cristaline și intruziuni granitice, precum și din calcar, ce apare cu preponderență în grupele marginale
- Dispun de un relief glaciatic foarte bine reprezentat prin circuri glaciare, văi glaciare, morene; de asemenea au numeroase lacuri glaciare
- Sunt alcătuiți din patru grupe distincte de munți – Bucegi, Făgăraș,

Parâng și Retezat-Godeanu

- Sunt mai puțin umanizați și dispun de mai puține așezări, însă sunt bogată în resurse de subsol și de suprafață
- Dispun de numeroase rezervații naturale și parcuri naturale
- Reprezintă cel mai pitoresc sector carpatic din România

Grupa Munților Bucegi:

- Se întinde de la Valea Prahovei la Valea Dâmboviței în est
- Este alcătuită din calcare, șisturi cristaline și granite
- Are relief carstic foarte bine reprezentat prin peșteri și chei
- Spre periferia grupei apar abrupturi și relief specific ruiniform
- Reprezentativ este platoul Bucegilor
- Altitudine maximă este în Vârful Omu 2505 m
- Diviziuni montane: M. Bucegi, M. Leaota.

Grupa Munților Făgăraș

- Este cuprinsă între Valea Dâmboviței și Valea Oltului
- Este cea mai înaltă și cea mai masivă grupă a Carpaților
- Este alcătuită din șisturi cristaline și intruziuni granitice
- Relieful glaciatic este foarte bine reprezentat prin circuri, văi, lacuri glaciare și morene
- Vârfurile maxime de aici sunt. Vf. Moldoveanu 2500 m și Vf. Negoiu 2535 m, vârfuri deosebit de pitorești și cu peisaje deosebite
- Diviziuni montane: M. Făgăraș, M. Cozia, M. Iezer, M. Păpușa, M. Frunți, M. Ghițu; depresiuni – Loviștei

Grupa Munților Parâng

- Este cuprinsă între Valea Oltului și Valea Jiului, respectiv Strei
- Este cea mai extinsă grupă a Carpaților Meridionali
- Este înaltă și masivă fiind greu de străbătut
- Este alcătuită din șisturi cristaline și intruziuni granitice
- Relieful glaciatic este foarte bine reprezentat prin circuri, văi, lacuri glaciare și morene
- Vârfurile maxime de aici sunt. Vf. Parângul Mare 2519 m
- Diviziuni montane: Parâng; depresiuni – Loviștei

Grupa Munților Retezat

- Se întinde de la valea Jiului și Streiului la Culoarul Timiș-Cerna-Bistra.
- Are formă generală de triunghi.
- Este formată din roci calcaroase alături de șisturile cristaline.
- Are foarte bine reprezentat relieful carstic, dar și relieful glaciatic,

- Are altitudini de peste 2000 m.
- Aici se regăsește parcul Național Retezat.
- Peisajele sunt deosebit de pitorești.
- Diviziuni montane: M. Retezat, M. Godeanu; depresiuni – Petroșani.

Carpații Occidentali

Caracteristici generale

- Reprezintă cel de-al treilea sector carpatic din România și are altitudinile cele mai joase, fiind formați din roci sedimentare, predominând rocile calcaroase.
- Se întinde de la Defileul Dunării în sud, până la Valea Someșului și Barcăului în partea de nord.
- Cuprind trei grupe distincte: Munții Banatului, Munții Poiana Ruscă și Munții Apuseni
- Altitudinile maxime se întâlnesc în Vf. Bihorul Mare 1849 m.
- Au numeroase peșteri și chei deosebit de frumoase, unele chiar spectaculoase.
- În sudul acestor munți este cel mai lung defileu din Europa, cel al Dunării cu o lungime de 144 km – una dintre cele mai frumoase regiuni din România.
- În general au altitudini mai joase, sunt puternic fragmentați de văi și depresiuni și sunt cei mai intens umanizați munți, așezările rurale fiind prezente până la aproape 1600 m altitudine.

Grupa Munților Banatului

- Este situată în partea de sud și are un relief carstic foarte bine reprezentat.
- Altitudinile sunt mai joase – vârfurile maxime sunt Vf. Semenicul Mare 1448 m și Svinecea Mare 1224 m.
- Au un pitoresc aparte datorită formațiunilor din care sunt alcătuiți.
- Sunt puternic fragmentați de văi și depresiuni și sunt intens umanizați cu numeroase așezări umane.
- Diviziuni montane: M. Semenic, M. Almăjului, M. Dognecei etc.

Grupa Munților Poiana Ruscă

- Este cea mai restrânsă grupă montană ca suprafață.
- Are altitudini mai reduse – Vf. Padeșul Mare 1374 m.
- Subt pitorești și intens umanizați cu numeroase așezări rurale dar de mici dimensiuni.
- Sunt bogați în resurse de subsol și suprafață.

Grupa Munților Apuseni

- Se întinde la Valea Mureșului în sud la Valea Someșului și Barcăului în partea de nord.
- Reprezintă cea mai înaltă grupă a Carpaților Occidentali.
- Sunt formați din roci carstice și au un pitoresc aparte.
- Dispun de numeroase peșteri chei deosebite: peștera Scărișoara, peștera Meziad și multe altele.
- Munții sunt dispuși în formă radiară și au forma unei palme.
- Câmpia și Dealurile de Vest pătrund în interiorul acestor munți formând depresiuni de tip golf în lungul râurilor.
- În zona Munților Zarandului muntele are contact direct cu câmpia, aspect specific și particular acestei grupe montane.
- Altitudinile nu depășesc 2000 de metri.
- Diviziuni montane: Munții Bihor, Munții Gilău, Muntele Găina, Munții Zarandului, Munții Trascăului, Munții Metaliferi etc.
- Depresiuni: Zarandului, Gurahonț, Brad, Beiuș etc.

Subcarpații

Reprezintă o unitate de relief distinctă situată la marginea exterioară a Munților Carpați și sunt formați prin cutare, împreună cu munții. Sunt alcătuiți din culmi deluroase sau măguri, unele dintre acestea depășind 1000 m altitudine (Măgura Mățău). Sunt divizați în trei grupe distincte: Subcarpații Moldovei, Subcarpații de Curbură și Subcarpații Getici. Dacă Subcarpații Moldovei cuprind un singur șir de dealuri și unul de depresiuni, complexitatea acestor subunități de relief devine mai mare în sectorul curburii și regiunea Subcarpaților getici unde apar două șiruri de depresiuni mărginite de două șiruri distincte de culmi deluroase și coline. Subcarpații sunt deosebit de bogați în variate resurse de subsol și de suprafață și cuprind în cadrul lor numeroase așezări umane.

Depresiune Colinară a Transilvaniei

- Este reprezentată de regiunea depresionară deosebit de extinsă, cuprinsă în interiorul arcului carpatic, prin urmare se învecinează cu Carpații Orientali, cu Carpații Meridionali și cu Munții Apuseni.
- Este o unitate de relief formată prin scufundare și sedimentarea, geneza acestei unități de relief fiind influențată în mod direct de cutarea și înălțarea munților.
- Sub raport geologic este alcătuită în principal din roci sedimentare –

- gresii, argile, marne, pietriș și nisip.
- În partea estică ilustrează o complexitate geomorfologică mai ridicată, datorită prezenței unui complex de dealuri și depresiuni similare zonelor subcarpatice externe, fapt pentru care unii autori numesc această parte a depresiunii Subcarpații Transilvaniei.
 - Este divizată în trei mari unități: Podișul Someșan în partea de NV, Câmpia Transilvaniei în partea centrală și Podișul Târnavelor în partea sudică în cadrul căruia apare Podișul Secașelor și Podișul Hârtibaciului.
 - Depresiunea are două caracteristici specifice distincte și anume: include în cadrul său structuri boltite numite domuri în care se regăsesc zăcăminte de gaz metan; pe de altă parte cuprinde cute diapire în cadrul cărora se regăsesc importante resurse de sare.
 - Prin particularitățile sale genetice și geomorfologice depresiunea oferă peisaje naturale deosebite și are un potențial turistic deosebit.
 - Este o importantă regiune agricolă a țării și cuprinde numeroase așezări urbane importante: Sibiu, Târgu Mureș, Cluj Napoca, Sighișoara, Alba Iulia, Făgăraș, Blaj etc.
 - Este traversată de numeroase râuri importante: Mureș, Olt, Someșul Mare și Someșul Mic, Târnavă Mare, Târnavă Mică etc.

Podișurile și dealurile României

Sunt situate în partea exterioară Carpaților românești și cuprind: Podișul Moldovei, Podișul Dobrogei, Podișul Getic, Podișul Mehedinți și Dealurile de Vest.

Podișul Moldovei:

- Este situat în partea de est a României și se învecinează cu granița de nord a României cu Ucraina, cu Grupa Nordică a Carpaților Orientali și Subcarpații Moldovei în vest, cu granița de est a României cu Moldova și în sud cu Câmpia Română.
- Este un podiș format prin sedimentare și cuprinde în subsol marne și argile, secundar pietrișuri și nisip.
- Are altitudini diferite de la 300-400 m la 700-800 m în partea sa de NV în Podișul Sucevei.
- Are un relief colinar, format din dealuri, depresiuni și văi; reprezentativ este relieful de cueste (Cuesta Iașilor, Cuesta Ibănești).
- Înclinarea sa generală este de la nord la sud, după cum sunt orientate și cele mai importante cursuri de ape (Siret, Prut).

- Diviziuni: Podișul Sucevei, Câmpia Moldovei (Jijiei), Podișul Bârladului.
- Principalele cursuri de ape sunt reprezentate de Siret, Prut, Bârlad, Bahlui, Moldova, Bistrița, Trotuș etc.
- Include numeroase așezări urbane importante: Iași, Bacău, Adjud, Suceava, Vaslui, Bârlad etc.
- Podișul Moldovei reprezintă o importantă regiune agricolă a României, fiind prezente culturile cerealiere, cartoful în regiunile mai înalte și răcoroase, vița de vie în zonele mai calde.
- Pe cursul principalelor văi ale râurilor de regăsim diferite căi de comunicații care asigură legătura dintre București și orașe cum sunt Iași sau Suceava, dar și legături ale acestei zone cu regiunea intra-carpatică a României. Podișul Moldovei dispune de numeroase resurse de subsol și de suprafață și este o regiune istorică de mare importanță pentru România.

Podișul Dobrogei

- Este situat în partea de sud-est a României, fiind încadrat de Dunăre la vest și nord și de Marea Neagră în partea de est. În sud este mărginit de granița României cu Bulgaria.
- Este cel mai veche regiune a României fiind format în timpul orogenezelor caledoniană (partea centrală Podișul Casimcei) și al orogenezei hercinice (Podișul Dobrogei de Nord/Masivul Dobrogei de Nord).
- Este înclinat spre est, spre Marea Neagră.
- Cuprinde cele mai vechi roci de pe teritoriul României – șisturile verzi în partea centrală în Podișul Casimcei.
- Diviziuni: Masivul Dobrogei de Nord, Podișul Dobrogei Centrale (Podișul Casimcei), Podișul Dobrogei de Sud (Podișul Oltinei, Podișul Negru Vodă).
- Este o regiune săracă în cursuri de apă, alături de Dunăre se remarcă râurile Telița, Taița, Slava și Casimcea. În schimb, sunt prezente lacuri specifice zonei de litoral și anume lagune (Razim) sau limane fluvio-maritime; o mare însemnătate o are canalul Dunăre-Marea Neagră.
- Podișul Dobrogei este o importantă regiune viticolă a țării.
- Dintre așezările umane menționăm Cernavodă, Constanța Mangalia dar și stațiunile de pe litoralul Mării Negre.
- Prin zona de litoral extinsă pe o lungime de 244 km, podișul reprezintă

una dintre cele mai importante regiuni turistice din România.

Podișul Getic

- Se întinde la sud de Carpații Meridionali, fiind încadrat la nord de Subcarpații Getici și la sud de Câmpia Română.
- Este un podiș format prin sedimentare și este alcătuit din marne și argile, alături de nisipuri și pietrișuri.
- Înclinarea sa generală este de la nord la sud, altitudinile scăzând de la 500-600 m la 300 m în sud.
- Are un relief general de platforme (Platforma Cotmeana, Platforma Căndești, platforma Oltețului, Platforma Jiului etc).
- Este bogat în resurse de subsol și suprafață.
- Prezintă alunecări de teren datorită formațiunilor argiloase care sunt incluse în alcătuirea sa.

Podișul Mehedinți

Este o regiune de podiș de mici dimensiuni cu caracteristici naturale distincte datorită formării sale și a rocilor din care este alcătuit. Predomină șisturile cristaline care sunt responsabile pentru altitudinea mai mare a acestui podiș. În cadrul său se resimt influențe climatice submedi-teraneene.

Dealurile de Vest

- Sunt situate în vestul României fiind încadrate în partea de est de Carpații Occidentali iar în vest de câmpia omonimă. Sunt fragmentate de numeroase văi care determină formarea unui relief fluvial specific.
- Dealurile de Vest au altitudini reduse, în medie 300-400 m, înclinarea generală a acestora fiind de la est spre vest.
- Aceste dealuri pătrund alături de câmpie în munți formând depresiunile golf din cadrul Munților Apuseni.
- Sunt formate prin sedimentare fiind alcătuite din argile și marne, alături de nisipuri și pietrișuri.
- Dealurile de Vest sunt o importantă regiune agricolă a României.
- Sunt dealuri care cuprind numeroase așezări umane și sunt puternic antropizate și umanizate.
- Diviziuni: Dealurile Banatului, Dealurile Crișanei, Dealurile Silvaniei (Silvano-Someșene) etc.
- Principalele râuri care traversează această regiune deluroasă sunt Timiș, Bega, Mureș, Crișul Alb, Crișul Negru, Crișul Repede, Someșul etc.

Câmpiile României și Delta Dunării

Câmpia de Vest

- Este localizată în partea de vest a țării fiind încadrată de Dealurile de Vest și de granița României cu Ungaria și Serbia.
- Este formată prin sedimentare și este alcătuită din pietrișuri și nisipuri.
- Are altitudini medii de 100 de metri, cele mai înalte câmpii fiind Câmpia Vingăi – 174 m și Câmpia Carei 143 m.
- În mare parte apar câmpii joase, care sunt intens valorificate din punct de vedere agricol datorită solurilor fertile (molisoluri).
- Câmpia de vest pătrunde împreună cu dealurile omonime în sectorul montan al Apusenilor și formează depresiuni golf.
- În dreptul Munților Zarandului are contact direct cu sectorul montan.
- Câmpia de Vest este traversată de numeroase artere hidrografice care străbat și regiunea colinară a Dealurilor de Vest.
- Are numeroase așezări urbane mari situate pe cursurile râurilor: Timișoara, Arad, Oradea, Lugoj, Carei, Salonta etc.

Câmpia Română

- Este cea mai extinsă regiune de câmpie din România și este situată în partea de sud a României, fiind încadrată de Podișul Getic și Podișul Moldovei la Nord și de Lunca Dunării la sud și est.
- Este formată prin sedimentare, fiind alcătuită din pietrișuri, nisipuri și loess (rocă prăfoasă de culoare gălbuie).
- Este o câmpie înclinată de la nord la sud în sectorul vestic; spre est înclinarea se schimbă urmând direcția râurilor spre sud-est și est.
- Cuprinde câmpii joase de subsidență și câmpii înalte; dintre acestea amintim Câmpia Siretului Inferior, Câmpia Titu, Câmpia Gherghiței etc (câmpii joase) și Câmpia Pitești, Câmpia Ploiești etc (câmpii înalte 200-300 m).
- Diviziuni: Sectorul vestic, Sectorul central și Sectorul estic (câmpia Bărăganului); alte subdiviziuni sunt: Câmpia Olteniei, Câmpia Buzăului, Câmpia Brăilei și altele.
- Este cea mai importantă regiune agricolă a României având soluri deosebit de fertile; se cultivă cereale, legume, floarea soarelui și multe altele. Câmpia Română este intens umanizată și cuprinde multe orașe mari, printre care amintim: București, Pitești, Ploiești, Craiova, Brăila, Galați, Slobozia, Urziceni, Buzău etc.

Delta Dunării

- Este cel mai nou și tânăr pământ/teritoriu al României fiind o câmpie în

formare prin aluvionare; s-a format într-un fost golf al Mării Negre datorită depunerii aluviunilor transportate de fluviul Dunăre în acest golf; la geneza deltei a concurat și marea prin acțiunea curenților care au contribuit la formarea cordoanelor litorale ce, ulterior au condus la formarea grindurilor (suprafețe de uscat din deltă).

- Relieful este format din grinduri fluviale și grinduri fluvio-maritime, precum și din numeroase canale, brațe secundare de ape, lacuri etc. Delta Dunării este mai puțin umanizată și antropizată fiind rezervație a biosferei și una dintre cele mai importante regiuni turistice din România și din Europa.
- Este o regiune deosebit de bogată în numeroase specii de păsări și pești.
- Reprezentative sunt grindurile Letea, Caraorman, Sărăturile etc.

2.3. Clima României

România are o climă temperat-continentală moderată de tranziție, datorită poziției sale geografice în emisfera nordică în zona climei temperate. Faptul că țara noastră este traversată de paralela de 45 de grade latitudine nordică, la distanțe egale față de Ecuator și Cercul Polar de Nord, evidențiază incontestabil faptul că România este situată în zona de climă temperată. Tipul de climă menționat anterior poate fi explicat astfel:

- climă temperată, pentru că ne aflăm în zona temperată a emisferei nordice;
- climă moderată, deoarece elementele climatice au valori medii și sunt prezente, de asemenea, cele patru anotimpuri;
- clima continentală, pentru că România este localizată în inima continentului la distanță mai mare de Oceanul Atlantic; se resimt influențe continentale venite din partea de est a Europei;
- de tranziție, deoarece pe teritoriul României se face trecerea de la influențele climatice umede-oceanice din vestul Europei la cele continentale, specifice părții de est a Europei; tranziția este determinată de poziția geografică și de distribuția lanțului carpatic în interiorul României.

Factorii climatici:

- Poziția geografică a României pe Glob și pe continent;
- Relieful prin altitudine, caracteristici și mod de distribuire pe teritoriul României;
- Circulația maselor de aer la nivelul țării noastre.

- Prezența unor influențe climatice externe: reci, polare/subpolare dinspre nord, vestice, oceanice dinspre vest, submediteraneene dinspre sud, continentale dinspre est, pontice în partea de sud-est.
- Influențele determinate de Marea Neagră în Dobrogea.

Elementele climatice:

- Temperatura aerului – temperatura medie anuală:
 - o 10-11°C – câmpie
 - o 6-10°C – dealuri și podișuri
 - o 0-6°C – munte
 - o -1/-2°C – pe vârful munților în zona alpină
- Precipitațiile atmosferice
 - o 400-600 mm la câmpie
 - o 600-800 mm la deal și podiș
 - o 800-1200 mm la munte
 - o Există o diferență a valorilor medii de precipitații între Câmpia de Vest unde acestea sunt de 650 mm datorită influențelor umede oceanice și estul Câmpiei Române sau Podișu Dobrogei, unde se înregistrează 400 mm datorită influențelor continentale uscate, excesive din est (Câmpia Bărăganului și Dobrogea). Așadar, precipitațiile scad din punct de vedere al valorilor dinspre vestul țării spre est.
- Circulația maselor de aer și vânturile:
 - o Circulația maselor de aer se încadrează regimului vestic
 - o Sunt prezente vânturi locale: Coșava, Crivățul, Austrul etc; la acestea se alătură brizele marine specifice litoralului și Podișului Dobrogei și inversiunile termice, respectiv foehn-ul.
- Etajele climatice:
 - o de luncă și câmpie
 - o de deal și podiș
 - o de munte
 - o etajul alpin
- Influențele climatice:
 - o Vestice, umede, oceanice din vestul Europei (se resimt în Câmpia și Dealurile de Vest, Munții Apuseni, Transilvania etc).
 - o Submediteraneene, mai calde dinspre sud (se resimt în Podișul Mehedinți, Munții Banatului, Câmpia Română, Dobrogea).
 - o Subpolare, reci dinspre nord (se resimt în nordul Carpaților)

Orientali).

- Estice, continentale, de ariditate – dinspre estul Europei cu ierni reci și veri secetoase și calde/toride (se resimt în Podișul Moldovei, Câmpia Română - Bărăgan, Podișul Dobrogei).
- Brizele marine se resimt pe litoral și în Podișul Dobrogei.

2.3. Hidrografia României

România dispune de o mare varietate de resurse de apă: fluviul Dunărea, râuri, lacuri, prezența Mării Negre, și ape subterane. În cea mai mare parte, râurile României sunt tributare direct Dunării sau indirect acestui fluviu, având în vedere că râurile din grupa hidrografică vestică se varsă în Tisa, pentru ca mai apoi, Tisa să se verse în Dunăre. Regimul de scurgere al râurilor este dependent de elementele climatice și de relief. Adesea se pot produce inundații care afectează în mod direct comunitățile umane. Prin urmare aceste aspecte trebuie să fie mereu în atenție pentru a evita pagubele determinate de inundații.

Râurile României:

- Grupa de Est – râurile sunt colectate de Siret și Prut, acestea din urmă vărsându-se în Dunăre; râuri – Putna, Moldova, Moldovița, Bistrița, Bistricioara, Suceava, Sucevița, Trotuș, Vaslui, Bahlui, Bârlad, Jijia etc.
- Grupa de Sud – râurile se varsă direct în Dunăre: Motru, Gilort, Jiu, Olt, Argeș, Dâmbovița, Ialomița etc
- Grupa de Vest – o parte din râuri se varsă direct în Dunăre, altele sunt tributare Tisei; râuri – Mureș, Crișul Alb, Crișul Negru, Crișul Repede, Someș, Barcău, Timiș, Bega, Bârzava, Caraș etc.
- Grupa râurilor dobrogene – Telița, Taița, Slava, Casimcea, care se varsă direct în mare sau în lacurile de pe litoral.

Lacurile – România are o mare varietate de lacuri, acestea fiind, selectiv, după cum urmează:

- lacuri vulcanice: Sf. Ana;
- lacuri de baraj natural: Lacul Roșu;
- lacuri glaciare: Bucura, Zănoaga, Bâlea, Podragu Mare etc;
- lacuri sărate: Lacul Sărat, Amara;
- lacuri de baraj antropic: Porțile de Fier, Bicaz;
- lagune: Razim
- lacuri carstice: Ursu, Vărășoia.

Apele subterane – sunt ape minerale și ape termale, multe dintre acestea fiind

utilizate în tratarea unor diferite afecțiuni, deci sunt utilizate în context curativ și, implicit, din punct de vedere turistic.

2.4. Vegetația, fauna și solurile

Vegetația, fauna și solurile României sunt condiționate de poziția geografică a țării, de condițiile climatice și de relief. În funcție de acesta din urmă în România se individualizează mai multe etaje biogeografice distincte:

- Etajul de câmpie:
 - vegetație – stepă și silvostepă (specii ierboase, adaptate la uscăciune, păiuș, firuță, păpădie etc) la care se alătură păduri de foioase (stejar, carpen, tei etc);
 - animale – rozătoare (hârciog, popândău), păsări, insecte etc;
 - soluri – molisoluri (cernoziom – negru, castaniu, ciocolatiu, levigat, sol bălan dobrogean, etc – fertile și bogate în humus – utilizate și valorificate din plin în cadrul activităților agricole).
- Etajul de deal și podiș:
 - vegetație – păduri de foioase (stejar până la altitudini de 500-600 m și fag până la 800 m);
 - animale de pădure (lup, vulpe, păsări etc);
 - soluri – argiluvisoluri (brune și brun-roșcate), cambisoluri la altitudini mai mari;
- Etajul de munte:
 - vegetație – păduri de amestec (800-1200 m), păduri de conifere (brad, molid pin);
 - animale de pădure (urs, cerb, păsări etc)
 - soluri – spodosoluri, soluri podzolice foarte slab fertile
- Etajul alpin – vegetație săracă și redusă (tufișuri, ierburi, arbuști), animale (capra neagră, acvila de munte), solurile lipsesc sau sunt foarte slab evaluate.

Vegetația contribuie la individualizarea unor peisaje diferite și deosebite, indiferent de formele de relief. Un aspect semnificativ este reprezentat de intervențiile antropice, care au condus la restrângerea arealelor unor specii de plante și animale.

Au fost realizate, înființate și declarate numeroase rezervații naturale și parcuri naționale pentru a se proteja mediul și speciile de plante și animale. Parcul natural Porțile de Fier, Parcul natural Domogled, Parcul Național Retezat,

Delta Dunării sunt doar câteva exemple relevante în acest sens.

2.5. Populația și așezările umane din România

Populația României a comportat o tendință de scădere numerică în ultimele decenii, în prezent fiind cca. 19 milioane de locuitori în scădere de la 23 milioane de locuitori în 1989. Cele mai importante caracteristici demografice ale populației României se referă la:

- repartiția geografică a populației;
- mișcarea naturală a populației;
- mișcarea migratorie a populației;
- structuri demografice;

Repartiția geografică a populației și densitatea populației:

- regiuni dens populate – cele de câmpie și deal podiș, regiuni intens urbanizate (județul Prahova, Sectorul agricol Ilfov, județul Brașov, județul Suceava etc).
- regiuni cu densități mai reduse – regiunile montane, Delta Dunării, județele de munte sau cu suprafețe acoperite larg de ape etc),

Mișcarea naturală a populației:

- Natalitatea este în scădere și are valori de 10 la mie; regiuni cu valori mai ridicate ale natalității - Moldova
- Mortalitatea este în creștere, cca. 12 la mie.
- Sporul natural/bilanțul natural are valori negative în România. De aceea putem considera că țara noastră înregistrează din punct de vedere demografic un deficit natural. Acesta va avea consecințe pe termen lung prin scăderea generală a numărului de locuitori din România.

Mișcarea migratorie a populației:

- migrații interne – spre zone mai dezvoltate, spre orașe sau migrații de la sat la oraș; în ultima perioadă asistăm și spre o migrație internă inversă de la oraș spre sate sau în zone suburbane;
- migrații externe – temporare sau definitive spre state din Europa sau SUA și Canada; Spre statele europene populația se orientează în principal pentru muncă;

Structuri demografice:

- din punct de vedere etno-lingvistic – grupa romanică;
- structura națională: români (89%), alături de maghiari, germani, rromi, lipoveni etc;

- structura pe medii: peste 50% din populație trăiește în mediul urban dar ponderile sunt apropiate (46% din populație trăiește în habitate rurale)
- structura confesională: creștini ortodocși, greco-catolici și romano-catolici,
- pe grupe de vârstă, predomină populația vârstnică și asistăm la fenomenul demografic de îmbătrânire a populației;
- pe sectoare de activitate – distribuția populației este oarecum echilibrată, cca. o treime din populația activă lucrează în fiecare dintre sectorul primar, sectorul secundar și, respectiv, cel terțiar.

Așezările urbane:

- Clasificarea după vechime:
 - orașe antice – Cluj Napoca, Constanța, Orșova, Alba Iulia
 - orașe medievale – Timișoara, Brașov, Iași, Suceava, Oradea, Craio-va, Sighișoara, Târgu Mureș (s-au dezvoltat pe baza activităților comerciale, a funcției de apărare sau a dezvoltării activităților manufacturiere). Aceste orașe sunt foarte numeroase la nivelul țării noastre dar nu ilustrează neapărat semnificația importanței din punct de vedere al mărimii demografice.
 - orașe mai recente: Victoria, Făgăraș etc;
 - orașe apărute după 1990 cu un profund caracter rural: Făget, Ciacova, Gătaia etc.
- Clasificarea după mărime:
 - orașe foarte mari (metropole) – milionare – București;
 - orașe mari – peste 200000 sau peste 300000 locuitori - Timișoara, Cluj Napoca, Brașov. Iași etc;
 - orașe mijlocii – cu o populație cuprinsă între 25.000 și 100000 locuitori (Lugoj);
 - orașe mici – sub 25.000 de locuitori;
- Clasificarea după funcțiile principale:
 - orașe cu funcție de capitală și funcție politico-administrativă;
 - orașe cu funcții comerciale și de servicii;
 - orașe turistice;
 - orașe cu funcție de port;
 - orașe industriale;
 - orașe agricole;
 - orașe cu funcții complexe.
- Distribuția și repartiția geografică a așezărilor urbane:

- în zonele de câmpie, pe cursul râurilor principale, în zonele deluroase și colinare; la munte orașele apar în zonele depresionare datorită accesibilității reliefului – se disting astfel orașe de câmpie, orașe de pe litoral, orașe din zone colinare de podiș și orașe de munte.

Așezările rurale

Sunt influențate de condițiile de relief și prezintă o distribuție mai largă decât cea a orașelor. Principalele tipuri de sate sunt:

- după mărimea generată de numărul de locuitori:
 - sate foarte mici;
 - sate mici;
 - sate mijlocii;
 - sate mari;
 - sate foarte mari
 - satele mici și foarte mici apar în zone montane în timp ce satele mari și foarte mari sunt prezente la câmpie.
- după funcțiile predominante:
 - sate agricole (cu profil crealier, pomico-viticol, zootehnic etc).
 - sate industriale;
 - sate turistice;
 - sate cu funcții mixte.
- după formă, structură și textură în România se întâlnesc:
 - sate risipite la munte;
 - sate răsfirate la deal și podiș;
 - sate adunate, respectiv, compacte, la câmpie;
 - sate lineare (satul drum)
 - sate cu forme poligonale sau circulare.

2.6. Activitățile economice din România

Agricultura

Activitățile agricole au reprezentat continuu un sector de activitate specific României, acestea fiind deosebit de diversificate și complexe. Agricultură este condiționată de caracteristicile reliefului, de tipurile de climă, de dezvoltarea socio-economică și culturală, de tradițiile unor comunități etc.

- Cultura plantelor
 - cereale și plante tehnice – se cultivă în special în regiunile de

- câmpie dar și în zone mai înalte (grâu, porumb, orz, secară, ovăz etc); floarea soarelui și soia se cultivă în zonele joase și calde de câmpie și deal; sfecla de zahăr preferă regiunile mai răcoroase etc.
- cartoful preferă zonele mai răcoroase și umede dar apare și în regiunile de câmpie; o zonă reprezentativă, de exemplu, pentru cultura cartofului în România este Depresiunea Brașovului.
 - pomicultura – măr, păr, prun, cireș, vișin – toate aceste specii au o răspândire largă; Dobrogea se detașează pentru livezile de piersic;
 - viticultura – se dezvoltă în regiunile colinare și de podiș din Transilvania, Subcarpați, Podișul Dobrogei, Podișul Moldovei, Dealurile de Vest etc.
 - cea mai importante regiuni agricole ale României sunt Câmpia Română, Câmpia de Vest, Dealurile de Vest, Podișul Getic, Podișul Moldovei, Podișul Dobrogei, Depresiunea colinară a Transilvaniei.
- Creșterea animalelor – la câmpie porcine și păsări; bovinele și ovinele sunt condiționate de existența și calitatea pășunilor din zonele montane și de deal podiș cu altitudini mai mari (Podișul Sucevei, dealurile subcarpatice, Podișul Someșan etc). Animale se cresc și în mari complexe zootehnice sau în ferme specializate în regiunile joase de câmpie.

Industria

România s-a dezvoltat în urma unui proces de industrializare continuu, prin urmare, utilizând resursele autohtone, România și-a dezvoltat toate ramurile industriale. După 1990 industria a înregistrat un declin deosebit, declin care este evident azi în cadrul multor peisaje industriale ale orașelor românești. Principalele ramuri industriale ale României, în prezent, sunt:

- industria energetică – pe baza extracției și utilizării resurselor energetice România produce energie electrică prin intermediul termocentralelor și a hidrocentralelor;
- industria constructoare de mașini și a extracției minereurilor de fier și neferoase, cu următoarele subramuri:
- industria extractivă, industria siderurgică și a metalurgiei neferoase;
- industria care produce utilaj petrolier și minier;
- industria constructoare de mașini (echipamente, produse electronice și

- electrotehnice, utilaje și mijloace de transport de toate tipurile, industria producătoare de material rulant, industria de mecanică și mecanică fină);
- industria chimică (industria de îngrășăminte chimice, celuloză și hârtie, cauciuc și materiale plastice, medicamente, vopsele, industria poligrafică etc);
 - industrial lemnului – industria de cherestea din lemn de foioase și conifere, industria de placaje și furnire, industria mobilei etc);
 - industria materialelor de construcții (cărămizi, țigle, var, ciment, producția de marmură și multe altele);
 - industria ușoară și alimentară (cu toate ramurile și produsele implicite) – se regăsește în aproape toate orașele și chiar în localități din mediul rural;
 - mare parte din orașele românești sunt centre industriale foarte importante, selectiv, menționăm: București (centru industrial complex), Ploiești (utilaj petrolier), Galați (industrie siderurgică), Craiova (industrie constructoare de mașini), Piatra Neamț (industria lemnului) etc.

Transporturile – rutiere, feroviare, aeriene, pe apă, transporturi speciale.

- transporturile feroviare – magistrale feroviare:
 - București – Timișoara
 - București – Arad – Curtici
 - București – Oradea
 - București – Satu Mare
 - București – Iași
 - București – Suceava
 - București – Galați
 - București – Constanța
- căile rutiere urmează aproximativ aceleași orientări, pornind din capitala României, reprezentative fiind drumurile europene E60, E70, E85, autostrăzile A1, A2 și altele în proces de construcție, extindere și dezvoltare în prezent.
- transporturile aeriene – București este cel mai mare aeroport alături de Timișoara, Cluj Napoca, Iași, Constanța.
- transporturile pe apă se realizează, în general, pentru materii prime și mărfuri, pe Dunăre și pe Marea Neagră; deosebit de relevant este canalul Dunăre-Marea Neagră și fluviul Dunărea care asigură legătura

dintre Constanța (cel mai mare port al bazinului Mării Negre) de marile posturi ale Europei de Vest și de Nord prin canalul Dunăre – Rhin – Main.

- transporturile speciale: oleoducte și gazoducte, liniile de înaltă tensiune, telecomunicațiile, telefonica, semnalul radio-TV, servicii poștale, internet, servicii speciale de transport, curierat etc).

Turismul reprezintă un sector economic reprezentativ în România datorită potențialului turistic natural și antropoc de care România dispune. Zonele montane cu rezervațiile care se regăsesc aici, Delta Dunării, litoralul românesc, marile orașe, stațiunile balneo-climaterice, spațiul rural – toate sunt destinații turistice reprezentative vizitate anual de turiști din România și din întreaga lume. În țara noastră sunt practicate aproape toate tipurile de turism, România construindu-și de-a lungul timpului, și prin excelență în ultimele decenii, o adevărată industrie turistică în contextul activităților economice la nivel național.

PARTEA a II-a

APLICAȚII ȘI EXERCIȚII

1. AȘEZAREA GEOGRAFICĂ A ROMÂNIEI

1. 1. ITEMI DE COMPLETARE

1. Suprafața României este de km².
2. Punctul extrem nordic al României este localitatea numită
3. La nord de Dobrogea România se învecinează cu țara numită
4. Paralela care împarte România în două părți aproximativ egale este cea de
5. În sud-vest România se învecinează cu țara numită
6. România este o țară carpatică, pentru că deține din Carpați o proporție de
7. Prin lungimea litoralului de 244 km România este o țară
8. România este situată la jumătatea distanței dintre Ecuator și
9. Punctul extrem estic al României este localitatea numită
10. Față de Marea Mediterană România se află la o distanță de
11. Din lungimea fluviului Dunărea în România se află o proporție de
12. În sud România se învecinează cu statul numit
13. Punctul extrem sudic al României este localitatea numită
14. În România se întrepătrunde pădurea de foioase din vestul Europei cu formațiunea vegetală numită
15. Marea Neagră este legată, prin canalul Dunăre-Rin-Main, de marea numită

1. 2. ITEMI CU ALEGERE MULTIPLĂ

1. În România lungimea lanțului carpatic deține o proporție de:
 - a. 2/4
 - b. 1/5
 - c. 2/3
 - d. 3/4
2. Punctul extrem vestic al României este localitatea numită:

- a. Horodiștea
 - b. Beba Veche
 - c. Sulina
 - d. Vama Veche
3. În nord România se învecinează cu țara numită:
- a. Ungaria
 - b. Bulgaria
 - c. Moldova
 - d. Ucraina
4. România se află față de Marea Mediterană la o distanță de:
- a. 2900 km
 - b. 1000 km
 - c. 700 km
 - d. 3000 km
5. Limita față de Republica Moldova este reprezentată de râul numit:
- a. Siret
 - b. Prut
 - c. Tisa
 - d. Iza
6. În partea de sud-vest România se învecinează cu statul numit:
- a. Bulgaria
 - b. Moldova
 - c. Ucraina
 - d. Iugoslavia (Serbia)

1. 3. ITEMI DE EXPLICARE CU RĂSPUNS SCURT

1. Explicați, pe scurt, faptul că România are o climă temperată.

.....

.....

.....

.....

2. Prezentați, pe scurt, de ce România este un stat carpat - dunăreano - pontic.

.....

.....

.....

.....

3. Explicați, pe scurt, așezarea matematică a României pe Glob.

.....
.....
.....
.....

4. Argumentați, pe scurt, de ce România nu este un stat balcanic.

.....
.....
.....
.....

5. Explicați importanța axei mărilor și fluviilor pentru România.

.....
.....
.....
.....

1. 4. ITEMI DE COMPLETARE A UNUI TEXT LACUNAR

- Completați spațiile libere din textul de mai jos cu termenii și numele geografice potrivite. Termenii și numele geografice sunt: *Bulgaria, Marea Neagră, Rin, temperată, nordică, vestică, Dunărea, Ucraina.*

România este o țară situată în emisfera.....1.....și se învecinează în partea de sud cu statul.....2..... . Această limită este dată de fluviul.....3....., care se varsă în.....4..... . Datorită acestei poziții geografice, dar și a faptului că este traversată de paralela de 45° lat. N, în România este specifică clima.....5....., care este favorabilă pentru o mare varietate de specii de plante și animale.

2. RELIEFUL ROMÂNIEI

2. 1. CARPAȚII

2. 1. 1. ITEMI DE COMPLETARE

1. Pasul Prislop din Grupa Nordică a Carpaților Orientali are o altitudine de
2. Râurile Iza și Vișeu traversează depresiunea din Grupa Nordică a Carpaților Orientali numită
3. După modul lor de formare, Munții Oaș sunt munți
4. Vârful Toroioaga este situat în munții
5. Munții Rodnei sunt alcătuiți din roci dure numite
6. În nord, Munții Maramureșului și Bucovinei sunt limitați de granița cu țara numită
7. Vârful Pietrosu din Munții Călimani are o altitudine de
8. Depresiunea Giurgeu este traversată de râul numit
9. Carpații Curburii sunt alcătuiți în totalitate din roci numite
10. Vârful Goru din Munții Vrancei are o altitudine de
11. Carpații Moldo - Transilvani se întind în sud până la depresiunea numită
12. Cel mai înalt vârf al Carpaților Meridionali este numit
13. Munții Piatra Craiului se află situați în grupa munților
14. În partea de est Grupa Parâng este mărginită de râul
15. Depresiunea situată între Grupa Făgăraș și Grupa Parâng se numește
16. Munții Cernei sunt alcătuiți predominant din roci numite
17. Depresiunea Petroșani este traversată de râul numit
18. Vârful Parângu Mare are o altitudine de
19. Sfinxul și Babele, cele două forme de relief specific, se află situate în grupa munților numită
20. Lacul glaciuar Bucura se află situat în munții
21. Vârful Negoiu are o altitudine de

22. Cea mai mare suprafață dintre grupele Carpaților Meridionali o are grupa numită
23. Grupa Munților Banatului este limitată la sud de valea
24. Vârful Semenic din Grupa Munților Banatului are o altitudine de
25. Între Timiș, Bistra și Mureș sunt situați munții numiți
26. Depresiunile din vestul Munților Apuseni, determinate de pătrunderile dealurilor și câmpiei în munte, sunt numite
27. Depresiunea Vad - Borod este traversată de râul numit
28. Vârful Bihor are o altitudine de
29. Relieful tipic pentru Munții Apuseni este relieful de tip
30. Crișul Negru traversează depresiunea numită

2. 1. 2. ITEMI CU ALEGERE MULTIPLĂ

1. Depresiunea Comănești este traversată de râul numit:
 - a. Trotuș
 - b. Oituz
 - c. Olt
 - d. Putna
2. Vârful Ciucaș, din munții cu același nume, are o altitudine de:
 - a. 1472 m
 - b. 1954 m
 - c. 1935 m
 - d. 1785 m
3. Oltul și Mureșul izvorăsc din munții numiți:
 - a. Piatra Mare
 - b. Ceahlău
 - c. Hășmaș
 - d. Tarcău
4. Între Toplița și Deda se desfășoară defileul râului numit:
 - a. Olt
 - b. Bicz
 - c. Someș
 - d. Mureș
5. Lacul Roșu este, după modul său de formare, un lac:

- a. vulcanic
 - b. de baraj natural
 - c. de baraj antropoc
 - d. glaciari
6. Pasul Mestecăniș din Grupa Nordică a Carpaților Orientali are o altitudine de:
- a. 1096 m
 - b. 1256 m
 - c. 1416 m
 - d. 1105 m
7. Cei mai înalți munți din Carpații Orientali sunt numiți munții:
- a. Călimani
 - b. Maramureșului
 - c. Rodnei
 - d. Ciucaș
8. Cea mai întinsă depresiune din Carpații Orientali este numită:
- a. Maramureșului
 - b. Giurgeu
 - c. Ciuc
 - d. Brașov
9. Relief glaciari bine reprezentat prin circuri, văi și morene întâlnim în munții numiți:
- a. Rodnei
 - b. Maramureșului
 - c. Ceahlău
 - d. Suhard
10. Dintre munții de mai jos relief vulcanic, reprezentat prin conuri și cratere, se află în munții:
- a. Bistriței
 - b. Călimani
 - c. Vrancei
 - d. Ciucului
11. Carpații Orientali au orientare generală de la:
- a. nord la sud
 - b. nord-vest la sud-est
 - c. nord-est la sud-vest
 - d. est la vest

12. Grupa Munților Bucegi este limitată la vest de valea:
- Prahovei
 - Oltului
 - Jiului
 - Dâmboviței
13. Lacul glaciar Zănoaga este situat în grupa munților:
- Făgăraș
 - Bucegi
 - Retezat
 - Parâng
14. O creastă lungă de 60 de kilometri caracterizează munții numiți:
- Parâng
 - Făgăraș
 - Bucegi
 - Piatra Craiului
15. În Munții Făgăraș se găsește lacul glaciar numit:
- Bucura
 - Zănoaga
 - Bâlea
 - Lala
16. Vârful Parângu Mare, din cadrul grupei montane Parâng, are o altitudine de:
- 2509 m
 - 2535 m
 - 2505 m
 - 2519 m
17. Relieful glaciar din Carpații Meridionali este reprezentat prin:
- circuri
 - conuri
 - cratere
 - peșteri
18. Depresiunea Petroșani este situată pe valea râului numit:
- Olt
 - Jiu
 - Strei
 - Motru
19. Cheile și peșterile sunt forme de relief formate în roci calcaroase ce

- aparțin tipului de relief:
- glaciar
 - vulcanic
 - carstic
 - specific
20. O poziție aproape centrală în cadrul grupeii Retezat - Godeanu din Carpații Meridionali o au munții:
- Retezat
 - Țarcu
 - Cernei
 - Godeanu
21. Satele urcă în Munții Apuseni până la altitudinea de:
- 1200 m
 - 1600 m
 - 1800 m
 - 1400 m
22. Vârful Bihor are o altitudine de:
- 1484 m
 - 1840 m
 - 1849 m
 - 1488 m
23. Contact direct cu Câmpia de Vest au munții numiți:
- Metaliferi
 - Zarand
 - Codru Moma
 - Plopiș
24. Între Dunăre și Nera sunt situați munții numiți:
- Locvei
 - Almăjului
 - Aninei
 - Dognecei
25. Cel mai lung defileu al României, format de Dunăre la contactul cu Munții Banatului, are o lungime de:
- 148 km
 - 140 km
 - 244 km
 - 144 km

26. Un ghețar subteran se află în peștera numită:
- Scărișoara
 - Urșilor
 - Cetățile Ponorului
 - Meziad
27. Munții Vlădeasa au în vârful omonim o altitudine de:
- 1848 m
 - 1836 m
 - 1863 m
 - 1386 m
28. Peștera Urșilor este localizată în munții numiți:
- Trascăului
 - Zarand
 - Bihorului
 - Gilău
29. Munții Apuseni sunt mărginiți la sud de valea râului numit:
- Mureș
 - Timiș
 - Bistra
 - Arieș
30. Depresiunea Beiuș este traversată de râul numit:
- Crișul Alb
 - Crișul Negru
 - Crișul Repede
 - Barcău

2. 1. 3. ITEMI DE EXPLICARE CU RĂSPUNS SCURT

1. Explicați, pe scurt, faptul că Munții Apuseni sunt *castel de ape*.

.....
.....
.....

2. Explicați, pe scurt, ce înțelegeți prin *relief carstic*.

.....
.....

.....
3. Prezentați, pe scurt, de ce Carpații Meridionali sunt numiți *Alpii Transilvaniei*.

.....
.....
.....

4. Explicați ce înțelegeți prin *munți vulcanici*.

.....
.....
.....

5. Prezentați, pe scurt, de ce Carpații Occidentali sunt caracterizați prin mozaic petrografic.

.....
.....
.....

6. Explicați, pe scurt, prezența reliefului glaciatic în Carpații Meridionali.

.....
.....
.....

2. 1. 4. ITEMI DE COMPARARE A UNITĂȚILOR DE RELIEF

1. Comparați următoarele unități montane și descoperiți două deosebiri între acestea referitoare la relief (altitudini, forme, tipuri de relief, orientarea culmilor, fragmentare etc):

- a. Grupa Nordică a Carpaților Orientali și Grupa Munților Făgăraș;
- b. Grupa Munților Apuseni și Grupa de Curbură a Carpaților Orientali;
- c. Grupa Munților Retezat și Grupa Munților Bucegi;
- d. Grupa Centrală a Carpaților Orientali și Carpații Occidentali situați la sud de Mureș;
- e. Grupa Munților Parâng și Grupa Munților Apuseni.

2. Comparați următoarele unități montane de relief și identificați două asemănări între acestea referitoare la relief (altitudini, forme, tipuri de relief, orientarea culmilor, fragmentare etc):
- Grupa Munților Bucegi și Grupa Munților Retezat Godeanu;
 - Grupa Munților Făgăraș și Grupa Nordică a Carpaților Orientali;
 - Grupa Munților Apuseni și Grupa Munților Banatului.

2. 1. 5. ITEMI DE TIP ESEU STRUCTURAT

Caracterizați următoarele unități montane de relief precizând: limitele, caracteristici ale reliefului (4), diviziuni (4), râuri (2):

- Carpații Moldo - Transilvani
- Grupa Munților Făgăraș
- Grupa Munților Apuseni
- Carpații Occidentali situați la sud de Mureș
- Carpații Meridionali situați la vest de Olt
- Grupa de Curbură a Carpaților Orientali
- Grupa Nordică a Carpaților Orientali

2. 1. 6. ITEMI DE COMPLETARE A UNUI TEXT LACUNAR

- Completați spațiile libere din textul de mai jos cu termenii și numele geografice potrivite. Termenii și numele geografice sunt: *Prahova, Dâmbovița, sedimentare, Ucraina, vulcanice, Ciucaș, Pietrosu, carstic, 2303 m, glaciari, peșteri, 2100 m, circuri glaciare, chei.*

Carpații Orientali se întind de la granița de nord cu statul numit.....1..... până la valea râului.....2..... . Ei sunt alcătuiți din trei șiruri paralele de roci, cel vestic fiind reprezentat prin roci.....3....., iar cel estic din roci.....4..... . Vârful maxim al acestei unități de relief se numește....5... și are o altitudine de.....6..... . La aceste înălțimi, de peste 2000 de metri, este prezent relieful.....7..... reprezentat prin formele numite.....8..... .

- Completați spațiile libere din textul de mai jos cu termenii și numele geografice potrivite. Termenii și numele geografice sunt: *sedimentare, morene, Parâng, Negoiu, cristaline, peșteri, Bâlea, Făgăraș,*

Moldoveanu.

Grupa Carpaților Meridionali cuprinsă între Olt și Dâmbovița se numește.....1....., ea fiind alcătuită predominant din roci.....2....., care determină o masivitate remarcabilă. Vârful cel mai înalt al grupei se numește.....3..... și reprezintă altitudinea maximă din România. Relieful glaciatic specific acestei regiuni este reprezentat prin circuri și.....4....., iar dintre lacurile glaciare de aici, semnificativ este cel numit.....5....., acesta fiind intens vizitat de turiști.

- Completați spațiile libere din textul de mai jos cu termenii și numele geografice potrivite. Termenii și numele geografice sunt: *Banatului, Olt, calcaroase, Mureș, chei, golf, Poiana Ruscă, cristaline, peșteri, intramontane, circuri, carstic, Podișul Transilvaniei, Câmpia de Vest.*

În dreptul Munților Zarandului, Grupa Munților Apuseni are contact direct cu.....1....., pătrunderile acestora împreună cu unitățile deluroase formând depresiuni de tip.....2..... . Relieful specific acestei unități montane este determinat de rocile.....3....., care reprezintă un factor important în formarea reliefului.....4..... caracterizat prin.....5..... și prin.....6..... . În sud, această grupă de munți este mărginită de râul numit.....7..... dincolo de care se întind munții.....8..... .

2. 2. SUBCARPAȚII, DEALURILE ȘI PODIȘURILE ROMÂNIEI

2. 2. 1. ITEMI DE COMPLETARE

1. În partea de nord Subcarpații Moldovei sunt limitați de valea
2. Măgura Odobești are o altitudine de
3. Cel mai complex sector subcarpatic este reprezentat de Subcarpații
4. Depresiunea Târgu Jiu - Câmpu Mare este diviziune a Subcarpaților
5. Singurul podiș alcătuit din calcar și șisturi cristaline este numit
6. Partea de nord-vest a Podișului Transilvaniei se numește
7. Șisturile verzi sunt roci care intră în componența podișului
8. Relieful litoral, cu plaje și faleze, caracterizează podișul

9. Cuestele sunt forme de relief prezente în unitatea de relief numită
10. Între Carpații Occidentali și Câmpia de Vest se află unitatea de relief denumită
11. Cutele diapire conțin în interiorul lor zăcăminte de.....
12. Partea nord-estică a Podișului Moldovei se numește
13. Între Mureș și Someș se află unitatea de relief numită
14. Podișul Getic are o înclinare generală de la
15. Între Carpații Curburii și Câmpia Română se află unitatea de relief numită
16. Subcarpații Getici se întind de la Valea Dâmboviței până la valea râului numit
17. Orogeneza hercinică a cutat partea Podișului Dobrogei numită
18. Muscelele sunt dealuri prezente în unitatea de relief numită
19. La nord de Munții Făgăraș se află depresiunea numită
20. Un strat de calcar acoperit de un strat de loess, caracterizează subdiviziunea Podișului Dobrogei numită

2. 2. 2. ITEMI CU ALEGERE MULTIPLĂ

1. La sud de Mureș se află subdiviziunea Transilvaniei numită:
 - a. Câmpia Transilvaniei
 - b. Podișul Târnavelor
 - c. Podișul Someșan
 - d. Dealul Feleacului.
2. Cornetele sunt vârfuri prezente în unitatea numită:
 - a. Podișul Getic
 - b. Podișul Moldovei
 - c. Podișul Mehedinți
 - d. Podișul Sucevei
3. Domurile din Transilvania au în subsolul lor:
 - a. sare
 - b. gaz metan
 - c. petrol

- d. minereuri
4. Subcarpații Moldovei sunt mărginiți la sud de valea:
- Oituzului
 - Prahovei
 - Teleajenului
 - Trotușului
5. Partea de nord-vest a Podișului Moldovei se numește:
- Podișul Bârladului
 - Podișul Covurlui
 - Câmpia Jijiei
 - Podișul Sucevei
6. Un caracter discontinuu îl are unitatea de relief numită:
- Dealurile de Vest
 - Podișul Getic
 - Subcarpații Moldovei
 - Podișul Mehedinți
7. Șisturile verzi sunt prezente în unitatea de relief numită:
- Munții Măcin
 - Podișul Niculițel
 - Podișul Medgidiei
 - Podișul Casimcei
8. Platforma Cotmeana este o subdiviziune a unității de relief numită:
- Podișul Mehedinți
 - Podișul Getic
 - Podișul Moldovei
 - Subcarpații Getici
9. În partea de est Podișul Transilvaniei se învecinează cu:
- Munții Apuseni
 - Carpații Orientali
 - Carpații Occidentali
 - Carpații Meridionali
10. Depresiunea Făgărașului din Transilvania este traversată de râul:
- Cibin
 - Târnava Mare
 - Târnava Mică
 - Olt

2. 2. 3. ITEMI DE EXPLICARE CU RĂSPUNS SCURT

1. Explicați, pe scurt, faptul că Podișul Dobrogei este cea mai veche unitate de relief a țării.
.....
.....
2. Prezentați, pe scurt, de ce Depresiunea Transilvaniei este regiunea centrală a țării.....
.....
.....
3. Argumentați, pe scurt, de ce Subcarpații de Curbură reprezintă cel mai complex sector subcarpatic.
.....
.....
4. Explicați, pe scurt, modul în care s-a format Podișul Dobrogei.
.....
.....
.....

2. 2. 4. ITEMI DE COMPARARE A UNITĂȚILOR DE RELIEF

1. Comparați și identificați două deosebiri și o asemănare între caracteristicile reliefului următoarelor unități geografice:
 - a. Subcarpații Moldovei și Subcarpații de Curbură
 - b. Podișul Getic și Podișul Mehedinți
 - c. Podișul Dobrogei și Podișul Moldovei
 - d. Podișul Transilvaniei și Podișul Getic

2. 2. 5. ITEMI DE TIP ESEU STRUCTURAT

1. Caracterizați următoarele unități de relief precizând: limitele, caractere generale ale reliefului (3), aspecte specifice ale reliefului (2), diviziuni (4) și râuri (2):
 - a. Podișul Dobrogei
 - b. Podișul Getic

- c. Depresiunea Colinară a Transilvaniei
- d. Podișul Moldovei
- e. Subcarpații de Curbură
- f. Dealurile de Vest
- g. Subcarpații Moldovei

2. 2. 6. ITEMI DE COMPLETARE A UNUI TEXT LACUNAR

- Completați spațiile libere din textul de mai jos cu termenii și numele geografice potrivite. Termenii și numele geografice sunt: *cueste, Podișul Dobrogei, Ucraina, sedimentare, Marea Neagră, încrețire, Podișul Sucevei, domuri, platouri, cornete, Podișul Mehedinți, Podișul Transilvaniei.*

Subcarpații s-au format prin.....1....., în timp ce dealurile și podișurile au fost formate printr-un proces îndelungat de.....2..... . Dintre acestea, în partea centrală a României se află.....3....., care are un relief specific de.....4..... . La exteriorul Carpaților în Podișul Moldovei se întâlnesc formele de relief denumite.....5....., iar plajele și falezele, care sunt caracteristice reliefului litoral, sunt prezente în unitatea de podiș denumită.....6....., care este mărginită spre est de7.....

- Completați spațiile libere din textul de mai jos cu termenii și numele geografice potrivite. Termenii și numele geografice sunt: *Siret, Ucraina, Moldova, Prut, Câmpia Jijiei, Podișul Sucevei, Podișul Bârladului, Suceava, nord la sud, Bacău, vest la est.*

Podișul Moldovei se învecinează spre est cu statul numit.....1....., granița fiind formată de râul.....2..... . Subdiviziunea acestuia situată în partea de nord-vest a sa este numită.....3..... și este traversată de râul numit.....4..... . Siretul străbate acest podiș de la.....5....., în lungul său fiind localizate numeroase orașe, dintre care unul reprezentativ este cel numit.....6.....

- Completați spațiile libere din textul de mai jos cu termenii și numele geografice potrivite. Termenii și numele geografice sunt: *Lunca Dunării,*

Pietrosu, 300 m, Delta Dunării, Podișul Casimcei, Podișul Moldovei, platforme, Țuțuiatu, Podișul Medgidiei, grinduri, 12,4 m, Munții Măcin.

În timpul orogenezei caledoniene s-a format.....1....., iar orogeneza hercinică a contribuit la formarea subdiviziunii Podișului Dobrogei numită.....

...2....., care are altitudinea maximă în vârful.....3..... . În partea de nord-est a Podișului Dobrogei se află situată unitatea de relief numită.....

....4....., care este considerată rezervație a biosferei și ale cărei porțiuni de uscat sunt reprezentate prin.....5....., cea mai mare altitudine a acestora fiind de.....6..... .

2. 3. CÂMPIILE, DELTA DUNĂRII ȘI PLATFORMA CONTINENTALĂ

2. 3. 1. ITEMI DE COMPLETARE

1. Câmpiile sunt forme de relief, care ajung până la altitudini de
2. În sud Câmpia Română este mărginită de Lunca
3. Zonele mai înalte și uscate din Delta Dunării se numesc
4. În subsolul platformei continentale a Mării Negre se găsesc zăcăminte de
5. Câmpia Vingăi are o altitudine de
6. Brațul sudic al Dunării, din deltă, este numit
7. Grindul Letea este, după modul de formare, un grind.....
8. Delta Dunării este traversată de paralela de
9. Câmpia de Vest are contact direct cu Carpații Occidentali în dreptul munților numiți
10. La vest de Olt este situată subdiviziunea Câmpiei Române numită.....
11. Câmpia înaltă situată la vest de Dealurile Lipovei este numită câmpia.....
12. Cea mai mare unitate de câmpie a României este numită
13. Câmpia Piteștilor are o altitudine de
14. La est Câmpia Română este mărginită de lunca
15. Micile adâncituri prezente în unitățile de câmpie se numesc

16. Roca gălbuie și prăfoasă din zonele de câmpie se numește
17. La nord de București, capitala României, este situată Câmpia.....
.....
18. Cea mai joasă unitate de câmpie din Câmpia Română se numește Câmpia
.....
19. În partea de est, Câmpia de Vest se învecinează cu unitatea de relief
numită
20. Grindul Chilia este după modul de formare un grind

2. 3. 2. ITEMI CU ALEGERE MULTIPLĂ

1. Cea mai înaltă unitate de câmpie din Câmpia de Vest este:
 - a. Câmpia Carei
 - b. Câmpia Crișurilor
 - c. Câmpia Vingăi
 - d. Câmpia Mureșului
2. Câmpia Siretului Inferior are o altitudine de:
 - a. 5 - 15 m
 - b. 20 - 30 m
 - c. 90 - 100 m
 - d. 200 m
3. În sudul Câmpiei Olteniei apar forme de relief numite:
 - a. crovuri
 - b. cuate
 - c. dune de nisip
 - d. câmpii înalte
4. Câmpia de Vest are o lungime de:
 - a. 325 km
 - b. 375 km
 - c. 275 km
 - d. 350 km
5. Între râurile Olt și Vedea se află câmpia:
 - a. Burnaz
 - b. Găvanu Bundeia
 - c. Călmățui
 - d. Boianului
6. Grosimea cea mai mare a stratului de loess apare în câmpia:

- a. Bărăgan
 - b. Burnaz
 - c. Vlășiei
 - d. Olteniei
7. Câmpia Carei are o altitudine de:
- a. 147 m
 - b. 174 m
 - c. 143 m
 - d. 134 m
8. Lungimea, de la vest la est a Câmpiei Române, este de:
- a. 375 km
 - b. 320 km
 - c. 275 km
 - d. 175 km
9. Lacurile sărate din Câmpia Română se întâlnesc în partea de:
- a. nord
 - b. est
 - c. vest
 - d. sud
10. Între Vedea și Argeș se află câmpia:
- a. Boianu
 - b. Bărăganului
 - c. Burnaz
 - d. Găvanu Burdea

2. 3. 3. ITEMI DE EXPLICARE CU RĂSPUNS SCURT

1. Explicați, pe scurt, felul în care s-a format Delta Dunării.

.....

.....

.....

.....

2. Explicați, pe scurt, de ce câmpiile sunt cele mai populate unități de relief.

.....

.....

.....

3. Explicați, pe scurt, importanța deltei pentru țara noastră.

.....
.....
.....

4. Explicați faptul că platforma continentală este astăzi o câmpie invadată de apele mării.

.....
.....
.....

2. 3. 4. ITEMI DE COMPARARE A UNITĂȚILOR DE RELIEF

- Comparați Câmpia Română cu Câmpia de Vest și identificați trei deosebiri și trei asemănări referitoare la relieful acestora.

2. 3. 5. ITEMI DE TIP ESEU STRUCTURAT

Caracterizați unitățile de relief de mai jos și prezentați următoarele elemente: limite, caractere generale ale reliefului (3), aspecte specifice ale reliefului (2), diviziuni (4), râuri (2).

- a. Câmpia Română
- b. Câmpia de Vest
- c. Delta Dunării
- d. Sectorul estic al Câmpiei Române

2. 3. 6. ITEMI DE COMPLETARE A UNUI TEXT LACUNAR

- Completați spațiile libere din textul de mai jos cu numele geografice potrivite. Numele geografice sunt: *Câmpia Vlăsiei, Olt, Câmpia Olteniei, Lunca Dunării, Podișul Moldovei, Argeș, Câmpia Bărăganului, București, Craiova, Jiu, Podișul Dobrogei.*

Subdiviziunea Câmpiei Române cuprinsă între Dunăre, la vest și sud și de Olt în partea de est, se numește.....1....., principalul oraș al acesteia fiind.....2....., care este situat pe râul.....3..... . Cea mai mare grosime a stratului de loess se întâlnește în.....4....., care ocupă sectorul estic al Câmpiei Române. Aceasta se învecinează la est

cu.....5....., dincolo de care se întinde unitatea de relief numită.....6..... .

- Completați spațiile libere din textul de mai jos cu termenii și numele geografice potrivite. Numele geografice și termenii sunt: *luncă, bălți, valuri, câmpie, grinduri, Chilia, Sulina, mării, canale, Sf. Gheorghe, țarm, platforma continentală.*

Delta Dunării este cea mai nouă unitate de relief a României. Ea este o.....1.... în formare prin aluvionare și cuprinde forme de relief pozitive și negative, cele pozitive fiind numite.....2..... . Brațul nordic al deltei se numește.....3....., iar cel sudic poartă numele de.....4..... . Formarea acesteia a fost posibilă datorită.....5..... foarte redusă a mării și cantităților mari de aluviuni transportate de către fluviu. Locul unde uscatul se întâlnește cu apele mării se numește.....6....., iar de aici, până la o adâncime de 180-200 metri coboară unitatea de relief numită.....7..... .

3. CLIMA

3. 1. ITEMI DE COMPLETARE

1. În partea de est a României bate vântul numit
2. Temperatura medie anuală în sudul României este de
3. Precipitațiile în Câmpia Bărăganului au o valoare de
4. Temperatura medie a verii pe crestele Carpaților este de
5. În partea de sud a României bate vântul numit
6. Temperaturi cuprinse între -3 și -5° C caracterizează în luna ianuarie zona de
7. În partea de est a României, întâlnim frecvent fenomenul meteorologic numit
8. Precipitațiile medii în Câmpia de Vest au valori de
9. Temperatura medie a lunii iulie în Câmpia Română are o valoare de
10. În luna ianuarie pe crestele Carpaților temperatura are valori de
11. Precipitațiile de 600 - 800 mm pe an apar în etajul climatic de
12. Vânturile care în România au caracter general și sunt umede se numesc
13. În Podișul Sucevei se resimt influențe climatice numite
14. Brizele marine bat pe litoral ziua dinspre
15. În Banat se resimt influențe climatice numite
16. Temperatura maximă absolută a avut o valoare de
17. Factorul care influențează etajarea climei pe altitudine e numit
18. Zilele tropicale sunt zile care au temperaturi cu valori de peste
19. Temperatura minimă absolută s-a înregistrat în depresiunea.....
20. Etajul climatic de munte are precipitații medii cu valori de

3. 2. ITEMI CU ALEGERE MULTIPLĂ

1. Temperatura medie anuală în Câmpia de Vest este:

- a. 8-10° C
 - b. 10-11°C
 - c. 6-8° C
 - d. 6-10° C
2. Dintre etajele climatice de mai jos, în luna ianuarie temperaturi între - 3 și - 5° C caracterizează etajul climatic de:
- a. câmpie
 - b. munte
 - c. deal-podiș
 - d. subalpin
3. În sudul României bate vântul numit:
- a. austrul
 - b. crivăț
 - c. sărăcilă
 - d. foehnul
4. În Grupa Nordică a Carpaților Orientali se resimt influențe:
- a. de ariditate
 - b. oceanice
 - c. baltice
 - d. de tranziție
5. Temperatura maximă absolută s-a înregistrat în anul:
- a. 1942
 - b. 1951
 - c. 1952
 - d. 1941
6. Dintre unitățile de relief de mai jos influențe oceanice se resimt în unitatea de relief numită:
- a. Câmpia Română
 - b. Câmpia Jijiei
 - c. Câmpia de Vest
 - d. Podișul Bârladului
7. Secete frecvente apar în unitatea de relief numită:
- a. Podișul Dobrogei
 - b. Podișul Getic
 - c. Podișul Mehedinți
 - d. Podișul Someșan
8. Regiunea unde temperatura medie are valori pozitive în luna ianuarie este

- numită:
- a. Litoralul Mării Negre
 - b. Câmpia de Vest
 - c. Câmpia Jijiei
 - d. Câmpia Română
9. Climatul de munte apare la altitudini de peste:
- a. 1000 m
 - b. 1800 m
 - c. 800 m
 - d. 1200 m
10. Climatul subalpin apare la altitudini de peste:
- a. 2000 m
 - b. 1800 m
 - c. 1600 m
 - d. 2200 m
11. Climatul de câmpie, care caracterizează Câmpia de Vest și Câmpia Română, are temperaturi medii anuale cu valori de:
- a. 12° C
 - b. 10-11° C
 - c. 8-10° C
 - d. 6-8° C
12. Temperatura medie, în luna ianuarie, în Câmpia de Vest are o valoare de:
- a. -2° C
 - b. 0° C
 - c. -3° C
 - d. -4° C
13. Precipitațiile pe crestele montane cele mai înalte ale Carpaților românești au valori de:
- a. peste 2000 mm
 - b. peste 1600 mm
 - c. peste 1200 mm
 - d. peste 1000 mm
14. În Câmpia Română valorile amplitudinii termice sunt de:
- a. 22° C
 - b. 24° C
 - c. 28° C
 - d. 25-26° C

15. Temperaturi medii în ianuarie, între -6°C și -11°C , caracterizează unitățile de relief de:
- câmpie
 - dealuri joase
 - munte
 - podîșuri
16. Viscole frecvente apar în zonele de:
- deal
 - munți înalți
 - litoral
 - depresiuni

3. 3. ITEMI DE EXPLICARE CU RĂSPUNS SCURT

1. Explicați caracterul de tranziție al climei din România.

.....

.....

.....

2. Explicați ce înțelegeți prin *amplitudine termică* și cum variază aceasta în raport cu altitudinea reliefului.

.....

.....

.....

3. Explicați repartiția precipitațiilor pe teritoriul României.

.....

.....

.....

4. Explicați, pe scurt, cum variază temperaturile medii anuale pe teritoriul României.

.....

.....

.....

5. Explicați cum influențează relieful caracteristicile climatice ale României.

.....

.....

.....

6. Explicați cum bat brizele marine pe litoral.

-
.....
.....
7. Explicați, pe scurt, prezența influențelor climatice în România.
.....
.....
8. Definiți secetele și precizați unde apar ele pe teritoriul României.
.....
.....
9. Argumentați de ce România are o climă temperat - continentală - moderată de tranziție.
.....
.....
10. Explicați distribuția precipitațiilor în raport cu longitudinea.
.....
.....

3. 4. ITEMI DE COMPARARE A UNITĂȚILOR DE RELIEF

1. Comparați Câmpia de Vest cu Câmpia Română și identificați două deosebiri și o asemănare sub raportul elementelor climatice.
2. Comparați Podișul Dobrogei cu Podișul Transilvaniei și descoperiți trei deosebiri sub raportul elementelor climatice.
3. Comparați Munții Apuseni cu Munții Făgăraș și identificați două deosebiri și o asemănare sub raportul elementelor climatice.
4. Comparați Podișul Moldovei cu Podișul Dobrogei și identificați două asemănări sub raportul elementelor climatice.

3. 5. ITEMI DE TIP ESEU STRUCTURAT

Caracterizați, din punct de vedere climatic, unitățile de relief de mai jos și precizați: temperatura medie anuală, precipitațiile medii, etajul climatic, influențele climatice exterioare și vânturile specifice:

- a. Câmpia de Vest

- b. Podișul Dobrogei
- c. Carpații Orientali
- d. Podișul Moldovei
- e. Câmpia Română
- f. Munții Făgăraș
- g. Depresiunea Colinară a Transilvaniei;
- h. Grupa Munților Apuseni;

3. 6. ITEMI DE COMPLETARE A UNUI TEXT LACUNAR

2. Completați spațiile libere din textul de mai jos cu termenii și numele geografice potrivite. Termenii și numele geografice sunt: *Făgăraș, Ion Sion, Câmpia de Vest, Câmpia Română, Dealurile de Vest, Bod, crivăț, munte, alpină, secetă, Zarand, subalpin, deal-podiș.*

Temperaturi medii anuale de 6 - 10° C sunt caracteristice pentru regiunile de.....1....., în timp ce precipitațiile cu valori cuprinse între 800 și 1200 mm pe an sunt tipice zonelor de.....2..... . În partea de est a României bate vântul numit.....3....., iar foehnul este specific pentru depresiunea4..... . Temperatura maximă absolută s-a înregistrat la stația meteorologică numită.....5....., situată în.....6....., aici, în Bărăgan, fiind frecvent întâlnit fenomenul meteorologic cunoscut sub numele de.....7..... .

4. HIDROGRAFIA ROMÂNIEI

4. 1. ITEMI DE COMPLETARE

1. Râurile României au pe teritoriul țării noastre o dispunere
2. Râurile din grupa de vest sunt colectate de râul numit
3. Grupa Munților Făgăraș este separată de Grupa Munților Parâng de râul numit
4. Arieșul și Ampoiul sunt afluenți ai râului numit
5. Lacul Sfânta Ana este, după modul de formare, un lac
6. Motrul este afluent al râului numit
7. Cel mai lung sector al Dunării este cel numit
8. Pe râul Bahlui este situat orașul
9. Depresiunea Giurgeu este traversată de râul numit
10. Oltul și Mureșul izvorăsc din munții numiți
11. Lacul Razim de pe litoral este, după modul de formare, un lac de tip.....
12. Crișul Repede traversează depresiunea numită
13. În Marea Neagră lipsesc curenții
14. Dunărea intră în România în localitatea
15. Râul Argeș izvorăște din grupa munților
16. Lacurile glaciare s-au format în formele de relief numite
17. Lacurile construite de oameni se numesc
18. Lacul Roșu este, după modul de formare, un lac de baraj.....
19. În stratul de adâncime salinitatea Mării Negre are o valoare de
20. Crișul Negru izvorăște din munții numiți
21. Depresiunea Brașovului este traversată de râul
22. Vișeu și Iza, cele două râuri din depresiunea Maramureșului, se varsă în râul numit
23. Târnava Mare și Târnava Mică sunt afluenți ai râului numit
24. Telița este un râu situat în unitatea de relief numită
25. Râul Trotuș traversează depresiunea numită

26. Cel mai important colector pentru râurile din grupa de est este râul
27. Defileul Toplița - Deda este tăiat în munți de râul numit
28. Timișul izvorăște din munții numiți
29. Dunărea are pe teritoriul țării noastre o lungime de
30. Adâncimea maximă a Mării Negre este de

4. 2. ITEMI CU ALEGERE MULTIPLĂ

1. Râul Cibin, care traversează orașul Sibiu, este afluent al râului numit:
 - a. Jiu
 - b. Olt
 - c. Mureș
 - d. Siret
2. Lacul Bucura, situat în Grupa Munților Retezat din Carpații Meridionali, este după origine un lac:
 - a. vulcanic
 - b. carstic
 - c. glaciatic
 - d. sărat
3. Suprafața Mării Negre este de:
 - a. 413490 km²
 - b. 410500 km²
 - c. 412480 km²
 - d. 401430 km²
4. Lacurile de tipul bălților apar în:
 - a. Podișul Moldovei
 - b. Câmpia de Vest
 - c. Dealurile de Vest
 - d. Lunca Dunării
5. Râul Strei este afluent al râului:
 - a. Olt
 - b. Mureș
 - c. Someș
 - d. Timiș
6. Brațul central al Dunării din sectorul deltei se numește:
 - a. Borcea
 - b. Chilia

- c. Sf. Gheorghe
d. Sulina
7. Prin orașul Arad trece râul numit:
a. Crișul Repede
b. Mureșul
c. Crișul Alb
d. Someșul
8. Lacul glaciar Bâlea se află situat în munții:
a. Retezat
b. Făgăraș
c. Parâng
d. Rodnei
9. Râul Timiș se varsă în:
a. râul Tisa
b. râul Mureș
c. fluviul Dunărea
d. râul Crișul Alb
10. Granița cu Republica Moldova este reprezentată în partea de est a țării prin râul:
a. Prut
b. Siret
c. Iza
d. Moldova
11. Orașul Craiova, reședință a județului Dolj, este traversat de râul:
a. Olt
b. Jiu
c. Motru
d. Gilort
12. Depresiunea Bozovici, din Grupa Munților Banatului, este situată pe râul numit:
a. Timiș
b. Cerna
c. Nera
d. Caraș
13. Lacul Amara este situat în unitatea de relief numită:
a. Câmpia de Vest
b. Câmpia Jijiei

- c. Câmpia Română
 - d. Câmpia Transilvaniei
14. Râul Moldova este afluent al râului:
- a. Prut
 - b. Siret
 - c. Bârlad
 - d. Trotuș
15. Someșul Mare și Someșul Mic se unesc în localitatea numită:
- a. Blaj
 - b. Cluj Napoca
 - c. Dej
 - d. Târgu Mureș
16. Lacul Izvorul Muntelui este situat pe râul:
- a. Bicz
 - b. Bistrița
 - c. Moldova
 - d. Neamț
17. Prin Oradea trece râul numit:
- a. Crișul Alb
 - b. Crișul Negru
 - c. Crișul Repede
 - d. Someșul
18. Defileul Cozia - Turnu Roșu este format de râul:
- a. Mureș
 - b. Jiu
 - c. Argeș
 - d. Olt
19. Lacul de acumulare Vidra este situat pe râul:
- a. Argeș
 - b. Olt
 - c. Lotru
 - d. Gilort
20. Cel mai întins lac glaciatic din România este numit:
- a. Zănoaga
 - b. Capra
 - c. Bâlea
 - d. Bucura

4. 3. ITEMI DE EXPLICARE CU RĂSPUNS SCURT

1. Explicați, pe scurt, variația debitelor de apă ale râurilor României în decursul unui an.
.....
.....
2. Explicați prezența celor două straturi de apă din Marea Neagră.
.....
.....
3. Explicați, pe scurt, ce înțelegeți prin *lagună*.
.....
.....
4. Explicați importanța economică a fluviului Dunărea pentru România.
.....
.....
5. Explicați, pe scurt, prezența lacurilor glaciare în Carpații românești.
.....
.....
6. Explicați, pe scurt, ce sunt *limanurile fluviale* și ce sunt *limanurile fluvio - maritime* precizând diferența dintre acestea.
.....
.....
7. Explicați, pe scurt, cum s-a format Lacul Roșu.
.....
.....
8. Explicați, pe scurt, importanța economică a Mării Negre pentru România.
.....
.....

4. 4. ITEMI DE COMPARARE A UNITĂȚILOR DE RELIEF

1. Comparați din punct de vedere al hidrografiei, următoarele unități de relief și precizați două deosebiri între acestea:
 - a. Podișul Dobrogei și Podișul Transilvaniei
 - b. Grupa Munților Retezat-Godeanu și Grupa Centrală a Carpaților Orientali
 - c. Câmpia de Vest și Câmpia Română

4. 5. ITEMI DE CORELARE A ELEMENTELOR GEOGRAFICE

1. Corelați următoarele lacuri cu unitățile de relief în care acestea sunt situate.

1. Lala	a. Munții Ciomatu
2. Gâlcescu	b. Munții Retezat
3. Bucura	c. Grupa Centrală a Carpaților Orientali
4. Sf. Ana	d. Munții Apuseni
5. Lacul Roșu	e. Munții Rodnei
6. Vărășoia	f. Munții Parâng

2. Corelați râurile următoare cu orașele pe care acestea le traversează.

1. Mureș	a. Slatina
2. Olt	b. Craiova
3. Bega	c. Iași
4. Jiu	d. Arad
5. Bahlui	e. Oradea
6. Crișul Repede	f. Timișoara

3. Corelați râurile următoare cu unitățile de relief pe care acestea le traversează.

a. Mureșul	1. Podișul Dobrogei
b. Oltul	2. Podișul Moldovei
c. Casimcea	3. Podișul Transilvaniei
d. Bârladul	4. Câmpia de Vest
e. Timișul	5. Câmpia Română

4. Corelați următoarele tipuri de lacuri cu exemplele corespunzătoare.

a. lac vulcanic	1. Lala
b. lac glaciatic	2. Amara
c. lac de baraj antropoc	3. Vidraru
d. lagună	4. Sf. Ana
e. sărat	5. Razim

4. 6. ITEMI DE COMPLETARE A UNUI TEXT LACUNAR

- Completați spațiile libere din textul de mai jos cu termenii și numele geografice potrivite. Termenii și numele geografice sunt: *Dunăre, Tisa, Maramureș, Siret, Olt, Loviștei, Lotru, Someș, defileuri, Mureș, Cibin, Ialomița, peșteri, Petroșani.*

Numeroase râuri românești izvorăsc din Carpații Orientali. De aici, din masivul Hășmașu Mare, își au obârșia râurile numite.....1..... și.....2....., care taie munții formând multe.....3..... . Râurile din grupa hidrografică de sud se varsă direct în.....4....., iar cele din grupa de vest în râul numit.....5..... . Tot în acesta din urmă se varsă și râul6....., care traversează orașul Satu Mare. Oltul străbate depresiunea.....7..... în care primește ca afluent râul numit.....8..... .

- Completați spațiile libere din textul de mai jos cu termenii și numele geografice potrivite. Termenii și numele geografice sunt: *Bâlea, Călimani, Siutghiol, ploi, Bucura, carstice, glaciare, Harghita, Amara, ghețari, Sf. Ana, lac de baraj natural, lac de baraj antropoc.*

Teritoriul României prezintă o mare varietate de lacuri. La cele mai mari altitudini se întâlnesc lacuri.....1..... formate de către.....2..... . Singurul lac vulcanic din România se numește.....3..... și el este situat în munții numiți.....4..... . Tot în Carpații Orientali se găsește Lacul Roșu care, după modul de formare, este un.....5....., acesta fiind intens vizitat de către turiști. În regiunile calcaroase se formează lacuri.....6....., iar în regiunile de câmpie sunt prezente lacuri sărate cum este, de exemplu, lacul.....7..... .

- Completați spațiile libere din textul de mai jos cu termenii și numele geografice potrivite. Termenii și numele geografice sunt: *marginală, continental, 2211 m, 30 la mie, verticali, Marea Mediterană, Marea Baltică, 2544 m, 18 la mie, circulari, Marea Nordului, 2535 m, 22 la mie, gaz toxic.*

Marea Neagră este o mare de tip.....1....., care are adâncimea maximă de.....2..... . Ea se caracterizează prin prezența a două straturi de apă care au valori diferite din punct de vedere al salinității. Aceasta, în stratul superior, are o valoare de.....3....., iar în cel inferior o valoare de.....4..... . Din Marea Neagră lipsesc curenții.....5....., iar curenții de compensație aduc din.....6..... ape mai sărate pe fundul Mării Negre. Aici nu există viață datorită lipsei oxigenului și prezenței.....7..... .

5. VEGETAȚIA FAUNA ȘI SOLURILE ROMÂNIEI

5. 1. VEGETAȚIA

5. 1. 1. ITEMI DE COMPLETARE

1. În România se întrepătrunde pădurea specifică vestului Europei cu formațiunea vegetală specifică Europei răsăritene numită.....
2. Dobrogea și Câmpia Română sunt caracterizate printr-o vegetație de
3. Stejarul pufos intră în componența zonei de vegetație numită
4. Zona de pădure urcă în sudul Carpaților până la o altitudine de
5. La altitudini mai mici de 500 m zona de pădure este reprezentată prin etajul
6. În cadrul etajului pădurilor de fag, între 600 m și 800 m, se întâlnesc păduri de
7. Fagul se combină cu pădurea de conifere la altitudini de peste
8. La peste 2000 m apare etajul de vegetație numit
9. Etajul coniferelor se desfășoară între 1200 m și
10. Ienupărul este o plantă existentă în cadrul etajului numit

5. 1. 2. ITEMI CU ALEGERE MULTIPLĂ

1. Specia care intră în componența etajului de conifere este numită:
 - a. stejar
 - b. gorun
 - c. fag
 - d. brad
2. Dintre munții de mai jos etajul alpin apare în munții:
 - a. Apuseni
 - b. Banatului
 - c. Retezat
 - d. Poiana Ruscă

3. Afinul și merișorul sunt două elemente vegetale caracteristice zonei:
 - a. de stepă
 - b. de pădure
 - c. de silvostepă
 - d. alpine
4. Etajul fagului se extinde în altitudine până la:
 - a. 1200 m
 - b. 1400 m
 - c. 1800 m
 - d. 1000 m
5. La altitudini mai mici de 500 de metri întâlnim etajul:
 - a. fagului
 - b. stejarului
 - c. gorunului
 - d. pinului

5. 1. 3. ITEMI DE EXPLICARE CU RĂSPUNS SCURT

1. Prezentați, pe scurt, factorii care influențează distribuția vegetației.
2. Explicați, pe scurt, faptul că zonele de câmpie sunt dominate de stepă și silvostepă.
3. Explicați ce înțelegeți prin *vegetație azonală* și prin ce specii este aceasta reprezentată.
4. Explicați, pe scurt, care este importanța vegetației.

5. 1. 4. ITEMI DE COMPLETARE A UNUI TEXT LACUNAR

- Completați spațiile libere din textul de mai jos cu termenii și numele geografice potrivite. Termenii și numele geografice sunt: *brad, munte, stejar, 2500 m, luncă, câmpie, fag, 1800 m, gorun, 2000 m, conifere, ulm.*

Stepa și silvostepa sunt specifice regiunilor de.....1..... și de dealuri joase. Între 500 m și 1200 m, în România, se întâlnește etajul pădurilor de.....2....., în cadrul său, între 600 m și 800 m, fiind răspândită specia arboricolă denumită.....3..... . Vegetația alpină, caracterizată prin specii foarte puține de plante, datorită condițiilor climatice nefavorabile, este întâlnită la altitudini de peste.....4..... . Tot în cadrul climatului mai răcoros, la

munte, între 1200 m și 1800 m este răspândită pădurea de.....5..... în care se găsește pin, molid și6..... .

5. 2. FAUNA

5. 2. 1. ITEMI DE COMPLETARE

1. În regiunile joase de câmpie, în zona de stepă, trăiesc animale numite
2. Ursul trăiește la munte în pădurile de
3. Broasca țestoasă este o specie de influență
4. Capra neagră este un animal specific zonei
5. În apele de munte trăiește specia de pește numită

5. 2. 2. ITEMI DE COMPLETARE A UNUI TEXT LACUNAR

- Completați spațiile libere din textul de mai jos cu termenii și numele geografice potrivite. Termenii și numele geografice sunt: *iepure, stepă, conifere, mistreț, capră neagră, șoarece de câmp, vulpe, dropia, ciocănitoare, păduri de foioase.*

Ursul brun este un mamifer caracteristic pădurilor de.....1....., iar în zona alpină se întâlnește.....2..... . Rozătoarele sunt reprezentate prin.....3..... și prin.....4..... și sunt specifice regiunilor cu vegetație de.....5..... . Dintre păsările tipice acestui biom, dar care se află pe cale de dispariție, se remarcă.....6..... .

5. 3. SOLURILE

5. 3. 1. ITEMI DE COMPLETARE

1. Cernoziomul este inclus clasei de soluri numită
2. Solul brun și brun roșcat este prezent sub pădurile de
3. Solurile brun acide sunt incluse clasei de soluri numită
4. Clasa de soluri specifică zonei montane se numește
5. În Câmpia Olteniei apar soluri azonale de tipul solurilor
6. Solul bălan dobrogean, din clasa molisolurilor, apare în unitatea de relief

numită

5. 3. 2. ITEMI DE CORELARE A ELEMENTELOR GEOGRAFICE

- Corelați tipurile de soluri de mai jos cu unitățile de relief cărora acestea le aparțin:
 - sol bălan dobrogean
 - soluri brun-roșcate
 - soluri alpine
 - soluri nisipoase
 - cernoziom
 - Câmpia Română
 - Câmpia Carei
 - Podișul Dobrogei
 - Podișul Transilvaniei
 - Munții Făgăraș
- Corelați tipurile de soluri următoare cu clasele cărora acestea le aparțin.
 - cernoziom
 - sol brun roșcat
 - sol brun acid
 - podzol
 - argiluvisoluri
 - spodosoluri
 - molisoluri
 - cambisoluri

5. 3. 3. ITEMI DE COMPLETARE A UNUI TEXT LACUNAR

- Completați spațiile libere din textul de mai jos cu termenii și numele geografice potrivite. Termenii și numele geografice sunt: *argiluvisol*, *sol alpin*, *Câmpia Pitești*, *Câmpia Olteniei*, *molisol*, *brun-roșcate*, *brun-acide*, *podzol*, *cambisoluri*, *Jiu*, *hidromorfe*, *Lunca Dunării*, *câmpie*, *ferilitate*.

Cernoziomul levigat face parte din clasa de soluri numită.....1....., care este foarte răspândită în zonele de.....2..... . Sub pădurile de foioase, din regiunile de deal și podiș, se întâlnește clasa argiluvisolurilor reprezentată prin soluri de culoare.....3..... . În arealele mai înalte de munte, sub pădurile de conifere, spodosolurile sunt reprezentate prin tipul de sol numit.....4....., iar în zonele inundabile predomină solurile.....5....., acestea fiind prezente în unitatea de relief numită.....6..... . Solurile nisipoase se regăsesc în unitatea de relief denumită.....7....., care este străbătută prin partea sa centrală, de râul numit.....8..... .

5. 4. PROTECȚIA ȘI CONSERVAREA MEDIULUI NATURAL

5. 4. 1. ITEMI DE COMPLETARE

1. În România, în ultimul secol, au fost defrișate suprafețe mari de
2. Prima lege de protecție a naturii în România a fost adoptată în anul
3. O rezervație a biosferei este cea numită
4. Pentru ocrotirea unor specii de plante și animale au fost constituite areale protejate numite
5. Primul Parc Național a fost delimitat în munții

5. 4. 2. ITEMI DE EXPLICARE CU RĂSPUNS SCURT

1. Explicați, pe scurt, importanța ocrotirii mediului înconjurător.
2. Explicați, pe scurt, ce este *rezervația naturală* și dați două exemple de rezervații.

5. 4. 3. ITEMI DE CORELARE A ELEMENTELOR GEOGRAFICE

Corelați rezervațiile următoare cu unitățile de relief în care acestea sunt situate.

1. Hagieni	a. Munții Apuseni
2. Scărișoara	b. Munții Banatului
3. Cheile Nerei	c. Munții Făgăraș
4. Bâlea	d. Carpații Moldo - Transilvani
5. Cheile Bicazului	e. Podișul Dobrogei

6. SINTEZA CADRULUI NATURAL

ITEMI DE TIP ESEU STRUCTURAT DE TRATARE COMPLEXĂ A UNITĂȚILOR DE RELIEF

Caracterizați următoarele unități de relief:

- a. Carpații Moldo - Transilvani
- b. Grupa Munților Făgăraș
- c. Grupa Munților Retezat
- d. Munții Apuseni
- e. Depresiunea Colinară a Transilvaniei
- f. Câmpia Română
- g. Podișul Dobrogei

Pentru fiecare dintre acestea precizați următoarele elemente:

- a. limitele;
- b. trei caractere generale ale reliefului;
- c. două aspecte specifice;
- d. opt diviziuni;
- e. elemente de hidrografie - patru râuri, două lacuri;
- f. temperatura medie anuală;
- g. temperatura medie a verii și iernii;
- h. amplitudinile termice;
- i. precipitațiile medii;
- j. etajul de climă;
- k. nuanțe climatice;
- l. influențe climatice;
- m. vânturi caracteristice;
- n. zona de vegetație;
- o. etajul de vegetație;
- p. clasa de sol, un tip de sol;
- q. o rezervație naturală.

7. POPULAȚIA ȘI AȘEZĂRILE UMANE

7. 1. POPULAȚIA

7. 1. 1. ITEMI DE COMPLETARE

1. Diferența dintre natalitate și mortalitate se numește.....
2. Numărul de locuitori raportat la un kilometru pătrat reprezintă indicatorul demografic numit
3. România are în prezent un număr de locuitori de
4. Natalitatea are în România o valoare de
5. Numărul persoanelor decedate raportat la o mie de locuitori în decursul unui an de zile reprezintă indicatorul demografic numit
6. Pentru că sporul natural are valori negative, el se mai numește
7. Carpații Occidentali sunt populați până la o altitudine de
8. Județul cu cea mai mare densitate de locuitori este numit
9. Populația urbană deține în România un procent de
10. Cea mai numeroasă minoritate după români este reprezentată de
11. Peste 4 milioane de români trăiesc, dincolo de granițe, în țara numită
12. Populația ocupată în agricultură deține un procent de
13. Sașii sunt răspândiți mai mult în unitatea de relief numită
14. Turcii și tătarii sunt prezenți în unitatea de relief numită
15. Județele Covasna și Harghita sunt populate de minoritatea numită
16. În cadrul structurii confesionale, cea mai mare parte a populației este de religie
17. Din punct de vedere al structurii pe vârstă, în scădere se află grupa cuprinsă între
18. Mortalitatea are în România o valoare de
19. Cel mai numeros contingent al populației, din punct de vedere al grupelor

de vârstă, este cel de
20. Procesul de formare al unui popor se numește

7. 1. 2. ITEMI CU ALEGERE MULTIPLĂ

1. Dintre județele de mai jos cea mai mică densitate a populației o are județul:
 - a. Prahova
 - b. Iași
 - c. Galați
 - d. Tulcea
2. Maghiarii dețin în România un procent de:
 - a. 7,1%
 - b. 0,3%
 - c. 1%
 - d. 1,7%
3. Populația rurală deține în România un procent de:
 - a. 55%
 - b. 45%
 - c. 54%
 - d. 40%
4. Procentul de 1,7% în structura etnică a populației este deținut de către:
 - a. ucraineni
 - b. germani
 - c. țigani
 - d. maghiari
5. Valoarea densității populației în județul Prahova este de:
 - a. 158 loc./km²
 - b. 185 loc./km²
 - c. 148 loc./km²
 - d. 144 loc./km²
6. Slovacia apar în regiunea numită:
 - a. Oltenia
 - b. Banat
 - c. Crișana
 - d. Muntenia
7. În Dobrogea, alături de români, mai trăiesc:
 - a. tătari

- b. germani
- c. croați
- d. sași

8. În S.U.A. trăiește, aproximativ, un număr de români de aproximativ:
- a. 4 milioane
 - b. 1 milion
 - c. 2 milioane
 - d. 5 milioane

7. 1. 3. ITEMI DE EXPLICARE CU RĂSPUNS SCURT

1. Explicați, pe scurt, modul în care s-a format poporul român.
2. Explicați repartitia populației în România.
3. Explicați, pe scurt, dinamica populației de-a lungul timpului.
4. Explicați ce înțelegeți prin populație activă.
5. Explicați, pe scurt, răspândirea românilor în afara granițelor țării.

7. 1. 4. ITEMI DE COMPLETARE A UNUI TEXT LACUNAR

- Completați spațiile libere din textul de mai jos cu termenii și numele geografice potrivite. Termenii și numele geografice sunt: *mortalitate, creștere, Mureș, Arad, munți, deficit natural, natalitate, densitatea populației, scădere, Prahova, Tulcea, spor natural, ape.*

Numărul de locuitori raportat la o anumită suprafață reprezintă indicatorul demografic numit.....1..... . Cele mai mari valori ale acestuia apar în județul.....2....., iar cele mai reduse în județul.....3....., cel din urmă fiind acoperit pe mari suprafețe de.....4..... . După 1990 populația României a înregistrat o.....5..... continuă datorită valorilor mai reduse al numărului de nașteri raportat la o mie de locuitori pe an, care este numit.....6..... . Diferența dintre aceasta și mortalitate formează indicatorul demografic care se numește.....7....., și care pentru România are valori negative.

7. 2. AȘEZĂRILE UMANE

7. 2. 1. ITEMI DE COMPLETARE

1. După numărul de locuitori la munte se întâlnesc sate
2. Satele foarte mari sunt prezente în regiunile de
3. Satele cu profil forestier sunt localizate în zona de
4. La câmpie, după funcțiile economice, sunt sate cu funcții
5. Satele foarte mari au un număr de locuitori de peste
6. Satele care au între 500 și 1500 de locuitori sunt, după mărime, sate
7. Satele cu profil pomico - viticol apar în regiunile de
8. În Transilvania și Banat apare o variantă a tipului de sat adunat numită sat
9. Satele care au mai multe funcții formează așezările rurale cu funcții
10. Satul Corund este renumit pentru activitatea populară numită
11. Numărul de orașe din România este în prezent de
12. Cea mai veche generație de orașe este generația orașelor
13. Fostul oraș Tomis se numește astăzi
14. Orașul Alba Iulia de astăzi, s-a numit în antichitate
15. Orașele cu o populație cuprinsă între 25 000 și 100 000 locuitori, sunt după mărime orașe
16. Orașele târg fac parte din generația orașelor
17. Singurul oraș foarte mare din România este
18. Orașul Sinaia este un oraș specializat în activități de
19. Bucureștiul a devenit capitala României din anul
20. Orașul Slatina este situat pe râul numit

7. 2. 2. ITEMI CU ALEGERE MULTIPLĂ

1. Orașul Craiova este situat pe râul numit:
 - a. Olt
 - b. Jiu
 - c. Argeș

- d. Motru
2. La poalele dealului Feleac este situat orașul:
 - a. Blaj
 - b. Dej
 - c. Cluj Napoca
 - d. Bistrița
3. Fostul oraș Callatis, situat pe țărmul Mării Negre, este astăzi cunoscut sub numele de:
 - a. Medgidia
 - b. Constanța
 - c. Hârșova
 - d. Mangalia
4. Dintre orașele de mai jos, un fost oraș cu funcție de cetate este cel numit:
 - a. Hunedoara
 - b. Târgu Ocna
 - c. Brașov
 - d. Călărași
5. Orașul Sibiu este situat pe râul:
 - a. Olt
 - b. Cibin
 - c. Târnava Mare
 - d. Argeș
6. Dintre așezările urbane de mai jos, pe râul Mureș este situat orașul:
 - a. Oradea
 - b. Arad
 - c. Satu Mare
 - d. Salonta
7. La poalele Tâmppei este situat orașul:
 - a. Sibiu
 - b. Cluj Napoca
 - c. Iași
 - d. Brașov
8. Cel mai vechi oraș dintre cele de mai jos, care datează din antichitate, este orașul:
 - a. Brașov
 - b. Reșița

- c. Slobozia
d. Constanța
9. Dintre orașele de mai jos, un oraș mijlociu, situat în Câmpia Română, este cel numit:
- a. Slobozia
b. Sibiu
c. Arad
d. Satu Mare
10. Fostul oraș Potaissa, care datează din antichitate, este astăzi cunoscut sub numele de:
- a. Medgidia
b. Orșova
c. Turda
d. Câmpina
11. Pe râul Bega este situat orașul:
- a. Lugoj
b. Timișoara
c. Arad
d. Lipova
12. Orașul Pitești este situat pe râul:
- a. Argeș
b. Dâmbovița
c. Ialomița
d. Vedea
13. Orașul Simeria este, după activitățile economice, un oraș:
- a. industrial
b. agricol
c. turistic
d. nod de transport
14. Orașele mici au o populație de sub:
- a. 100 000 loc.
b. 50 000 loc.
c. 25 000 loc.
d. 10 000 loc.
15. Pe șapte coline este situat orașul:
- a. Cluj Napoca
b. Brașov

- c. Iași
 - d. Suceava
16. Poarta maritimă a României este orașul numit:
- a. Mangalia
 - b. Sulina
 - c. Constanța
 - d. Vama Veche
17. Primul Institut de Speologie din lume a fost înființat la:
- a. București
 - b. Cluj Napoca
 - c. Iași
 - d. Oradea
18. Biserica Neagră, obiectiv turistic important, se află în centrul orașului:
- a. Brașov
 - b. Sighișoara
 - c. Sibiu
 - d. Blaj
19. Orașul mării uniri a Țărilor Românești este orașul:
- a. Blaj
 - b. Dej
 - c. Alba Iulia
 - d. Turda
20. Capitala României, orașul București, este situat pe râul:
- a. Ialomița
 - b. Dâmbovița
 - c. Prahova
 - d. Călmățui

7. 2. 3. ITEMI DE COMPARARE A UNITĂȚILOR DE RELIEF

1. Comparați următoarele orașe și identificați între acestea două deosebiri și o asemănare referitoare la aspectele urbane:
- a. Brașov și Constanța
 - b. Timișoara și Cluj Napoca
 - c. Târgu Mureș și Arad

2. Comparați următoarele unități de relief și identificați două deosebiri sub raportul așezărilor rurale: Podișul Moldovei și Câmpia Română; Câmpia de Vest și Podișul Transilvaniei.

7. 2. 4. ITEMI DE TIP ESEU STRUCTURAT

Caracterizați pe scurt următoarele unități de relief precizând aspecte ale așezărilor rurale, două orașe mari, un oraș mijlociu și o activitate economică specifică unui oraș dintre cele menționate:

- a. Câmpia Română
- b. Podișul Moldovei
- c. Podișul Dobrogei
- d. Carpații Orientali

7. 2. 5. ITEMI DE CORELARE A ELEMENTELOR GEOGRAFICE

1. Corelați tipurile următoare de sate cu unitățile de relief unde acestea apar:

1. risipite	a. Câmpia Română
2. răsfirate	b. Depresiunea Transilvaniei
3. adunate	c. Carpații Orientali
4. compacte	d. Podișul Moldovei

2. Corelați orașele următoare cu râurile pe care acestea sunt situate:

1. Timișoara	a. Jiu
2. Craiova	b. Bârzava
3. Slatina	c. Bahlui
4. Oradea	d. Argeș
5. Reșița	e. Olt
6. Pitești	f. Crișul Repede
7. Sibiu	g. Bega
8. Iași	h. Cibin

3. Corelați orașele următoare cu unitățile de relief în care acestea sunt amplasate:

1. Arad	a. Carpații Orientali

2. Brașov	b. Câmpia de Vest
3. Târgu Mureș	c. Câmpia Română
4. Constanța	d. Depresiunea Transilvaniei
5. Craiova	e. Podișul Dobrogei

7. 2. 6. ITEMI DE COMPLETARE A UNUI TEXT LACUNAR

- Completați spațiile libere din textul de mai jos cu termenii și numele geografice potrivite. Termenii și numele geografice sunt: *răsfirate, pomicole, Câmpia Română, mici, Podișul Transilvaniei, lineare, Delta Dunării, Carpații Meridionali, mari, cerealiere, piscicole, adunate, risipite, forestiere.*

După modul de grupare al gospodăriilor, satele din zonele de munte sunt.....1.....; după același criteriu, la câmpie, predomină satele.....2....., care din punct de vedere al numărului de locuitori, în această treaptă de relief sunt.....3..... . După funcțiile determinate de ocupațiile principale ale locuitorilor, în regiunile cu păduri sunt caracteristice satele cu funcții.....4....., acestea având o largă răspândire în unitatea de relief denumită.....5..... . În regiunile joase, cu terenuri fertile, predomină satele cu funcții.....6..... datorită culturilor extinse de grâu și porumb, care sunt tipice în primul rând pentru unitatea de relief numită.....7..... . Aceasta este mărginită de Dunăre la est, fluviu care la vărsarea în Marea Neagră formează unitatea de relief numită.....8..... în care predomină satele cu funcții.....9..... .

7. 3. ORGANIZAREA ADMINISTRATIV TERITORIALĂ

7. 3. 1. ITEMI DE COMPLETARE

1. Unitatea de bază a organizării administrativ teritoriale, alcătuită din unul sau mai multe sate, se numește..... .
2. În România numărul municipiilor este de
3. După forma de relief județul Covasna este un județ de
4. Cel mai întins județ este cel numit
5. După forma de relief în care este situat, Călărași este un județ de
6. Cel mai populat județ este cel numit

7. Reședința județului Caraș - Severin este orașul numit
8. Municipiul Oradea este reședința județului
9. Reședința județului Argeș este orașul numit
10. Un județ ocupat pe mari întinderi de ape este cel numit

7.3.2. ITEMI DE CORELARE A ELEMENTELOR GEOGRAFICE

Corelați județele de mai jos cu reședințele de județ corespunzătoare:

1. Argeș	a. Târgoviște
2. Dâmbovița	b. Slobozia
3. Ialomița	c. Pitești
4. Teleorman	d. Slatina
5. Olt	e. Craiova
6. Dolj	f. Alexandria

7.3.3. ITEMI DE COMPLETARE A UNUI TEXT LACUNAR

- Completați spațiile libere din textul de mai jos cu termenii și numele geografice corecte.

România dispune de un număr mare de orașe, acestea fiind răspândite în toate unitățile de relief. Așezările urbane care datează de pe vremea dacoromană sunt, din punct de vedere al vechimii, orașe.....1..... . Un exemplu din această categorie este Alba Iulia, care în trecut s-a numit2..... . El este situat în unitatea de relief denumită.....3..... și este străbătut de râul.....4..... . Pe cursul aceluiași râu și în aceeași unitate de relief este localizat un oraș mare, care datează din perioada medievală și care în trecut avea funcția de târg el numindu-se.....5..... . În Podișul Moldovei, pe râul Bahlui este situat orașul.....6....., care datează din perioada.....7..... și care a fost în trecut capitală a Moldovei. Aceeași funcție a fost îndeplinită și de orașul.....8..... situat pe Jiu. Acesta este astăzi reședința județului numit.....9..... . Capitala României este numită10..... și este situată pe cursul râului.....11..... în subdiviziunea Câmpiei Române numită.....12..... .

8. ACTIVITĂȚILE ECONOMICE

8. 1. AGRICULTURA

8. 1. 1. ITEMI DE COMPLETARE

1. Totalitatea suprafețelor de teren cuprinse între granițele unui stat alcătuiesc
2. Terenul arabil deține în România un procent de
3. Factorul care influențează agricultura prin altitudine este numit
4. Cele mai fertile soluri, favorabile agriculturii, sunt cele din zonele de
5. Îmbunătățirile funciare prin care se combat secetele se numesc
6. Cerealele ocupă din terenul arabil o proporție de
7. De șase milenii în România se cultivă planta cerealieră numită
8. Din America Centrală este originară planta cerealieră numită
9. Cea mai importantă unitate de relief pentru cultura cerealelor este câmpia numită
10. Principala plantă uleioasă care se cultivă în România se numește
11. Din câmpiile nord-europene a fost introdusă în România, în anul 1870, planta numită
12. O întreprindere importantă pentru fabricarea zahărului este situată în Depresiunea Brașov, în centrul numit
13. Din America de Sud, din Podișurile Andine, este originară planta numită
14. Un centru important pe valea Mureșului, unde sunt sere, este orașul numit.....
15. La Vădeni se produc conserve de
16. Depresiunile Brașov și Ciuc sunt renumite pentru culturile de
17. Cea mai importantă regiune pentru cultura viței de vie este numită
18. Podgoria Murfatlar se află situată în unitatea de relief numită
19. Zona subcarpatică cuprinsă între județele Vrancea și Vâlcea este renumită

- pentru cultura
20. Caisul și piersicul sunt plantați în unitatea de relief numită
 21. La Vălenii de Munte se produc conserve de
 22. Zona Moldovei și cea a Maramureșului sunt renumite pentru creșterea.....
 23. La munte se menține rasa de oaie numită
 24. Cultura porumbului și a cartofului condiționează creșterea animalelor numite
 25. În complexul de la Crevedia se cresc
 26. Sericicultura este domeniul care se ocupă cu creșterea
 27. Centrele Vatra Dornei și Câmpulung Moldovenesc sunt renumite pentru industria produselor
 28. La Burdujeni, lângă Suceava, se produc conserve de
 29. Valizele, poșetele și servietele sunt produse ale industriei de
 30. Un centru important pentru cojocărie este cel numit

8. 1. 2. ITEMI CU ALEGERE MULTIPLĂ

1. Cea mai importantă regiune agricolă a României este cea numită:
 - a. Câmpia de Vest
 - b. Câmpia Transilvaniei
 - c. Câmpia Română
 - d. Câmpia Jijiei
2. Excesul de apă din unele regiuni agricole se combate prin:
 - a. irigații
 - b. desecări
 - c. îngrășăminte chimice
 - d. terasare
3. Terenul arabil deține din suprafața României un procent de:
 - a. 20%
 - b. 60%
 - c. 30%
 - d. 40%
4. Cerealele ocupă din totalitatea terenului arabil o proporție de:
 - a. 2/3
 - b. 2/4

- c. 1/5
d. 1/3
5. Porumbul a fost introdus în România acum:
a. 200 de ani
b. 300 de ani
c. 400 de ani
d. 150 de ani
6. O fabrică veche de zahăr, din județul Bacău, este situată la:
a. Bacău
b. Iași
c. Suceava
d. Sascut
7. Cel mai important județ cu plantații de floarea soarelui, dintre cele de mai jos, este:
a. Constanța
b. Timiș
c. Brașov
d. Sibiu
8. Un important centru viticol din Moldova este:
a. Târnave
b. Niculițel
c. Cotnari
d. Viișoara
9. Județul cu cele mai întinse podgorii este:
a. Brașov
b. Vrancea
c. Iași
d. Constanța
10. Creșterea viermilor de mătase este condiționată de plantațiile de:
a. stejar
b. tei
c. dud
d. carpen

8. 1. 3. ITEMI DE EXPLICARE CU RĂSPUNS SCURT

1. De ce Câmpia Română este cea mai importantă regiune agricolă a

României?

2. Explicați, pe scurt, faptul că relieful este un factor important care influențează activitățile agricole.
3. Explicați, pe scurt, ce înțelegeți prin *fond funciar* și dați două exemple de terenuri ce aparțin acestuia.
4. Prezentați de ce sunt necesare îmbunătățirile funciare și exemplificați prin două activități de acest gen.
5. Explicați, pe scurt, ce înțelegeți prin *plante industriale* și dați două exemple de plante de acest fel.

8. 1. 4. ITEMI DE CORELARE A ELEMENTELOR GEOGRAFICE

1. Corelați principalele tipuri de culturi de mai jos cu regiunile în care acestea sunt cultivate:

1. grâu	a. Podișul Transilvaniei
2. sfecla de zahăr	b. Subcarpații Curburii
3. cartoful	c. Câmpia Română
4. vița de vie	d. Depresiunea Brașovului
5. piersicul	e. Podișul Dobrogei

2. Corelați următoarele produse cu centrele în care acestea se produc:

1. produse lactate	a. Câmpulung Moldovenesc
2. blănuri	b. Orăștie
3. cojocărie	c. Oradea
4. tricotaje	d. Motru

8. 1. 5. ITEMI DE COMPLETARE A UNUI TEXT LACUNAR

- Completați spațiile libere din textul de mai jos cu termenii și numele geografice corecte.

Totalitatea suprafețelor de teren cuprinse între granițele României formează.....
.....1..... . În cadrul acestuia, terenurile agricole sunt cele mai importante deoarece ele asigură hrana populației. În regiunile de câmpie, încă din antichitate, se cultivă.....2....., care este o materie primă importantă în industria panificației. În arealele din jurul orașelor, pentru aprovizionarea directă

a populației urbane, se cultivă.....3..... . Dintre plantele tehnice, industria uleiului comestibil utilizează ca materie primă.....4....., iar amidonul se produce prin prelucrarea.....5....., care provine de pe continentul numit.....6..... . Vița de vie și pomii fructiferi ocupă suprafețe considerabile în cadrul treptei de relief reprezentată de.....7....., iar pășunile și fânețele naturale din regiunile de munte sunt favorabile pentru.....8..... . Acestea sunt reprezentate în special prin bovine și ovine, Moldova fiind recunoscută pentru rasa de oaie numită.....9..... . Alături de acestea, în România, se mai cresc porcine în zonele de câmpie, iar în complexul de la Crevedia se cresc.....10..... .

8. 2. INDUSTRIA

8. 2. 1. ITEMI DE COMPLETARE

1. La Schela, în județul Gorj, se exploatează tipul de cărbune numit
2. Din bazinul Motru - Rovinari se exploatează
3. Un bazin de exploatare a lignitului, situat în vestul României, este cel numit
4. În Depresiunea Comănești se exploatează
5. Platforma continentală a Mării Negre are în subsolul său rezerve de
6. Videle este un centru de exploatare a petrolului situat în unitatea de relief numită
7. Rafinarea petrolului pe țărmul Mării Negre se face la
8. Gazul metan se găsește în Transilvania în structurile numite
9. Cea mai mare termocentrală din țară se numește
10. Pe râul Argeș se află hidrocentrala de la
11. Cel mai mare număr de hidrocentrale de află pe râul numit
12. Singura atomocentrală din România este în localitatea numită
13. Cea mai mare hidrocentrală din România se numește
14. În Munții Poiana Ruscă se află cele mai importante zăcăminte de
15. La Iacobeni și Șarul Dornei se exploatează
16. Cel mai mare combinat siderurgic este amplasat în localitatea numită
17. La Tulcea se produc
18. Din Grupa Nordică a Carpaților Orientali se exploatează minereuri

-
19. Prelucrarea cuprului și a plumbului se face în orașul numit
 20. Bauxita se exploatează din munții numiți
 21. Aluminiul se produce în centrul numit
 22. Mobila și placajele sunt produse ale industriei
 23. La Bicz se fabrică un produs al industriei de prelucrare a materialelor de construcții, numit
 24. Granitul este, după modul de formare, o rocă
 25. Cel mai mare centru din România pentru producerea utilajului petrolier este numit

8. 2. 2. ITEMI CU ALEGERE MULTIPLĂ

1. Hidrocentrala Stejaru - Bicz se află situată pe râul:
 - a. Siret
 - b. Bistrița
 - c. Moldova
 - d. Prut
2. La Ghelari și Teliuc se exploatează:
 - a. fier
 - b. mangan
 - c. bauxită
 - d. cupru
3. În orașul Petroșani se produce:
 - a. utilaj petrolier
 - b. rulmenți
 - c. mașini-unelte
 - d. utilaj minier
4. Produse de mecanică fină și aparatură de precizie se produc la:
 - a. Sibiu
 - b. Suceava
 - c. Săliște
 - d. Sulina
5. Un centru important pentru fabricarea locomotivelor este:
 - a. Bacău
 - b. Bârlad
 - c. Reșița

- d. Ploiești
6. În cadrul industriei constructoare de mașini, mijloacele de transport care se produc la Câmpulung sunt reprezentate de:
- autobuze
 - autocamioane
 - ARO
 - Dacia
7. Cel mai important centru pentru producția de nave maritime este:
- Mangalia
 - Constanța
 - Sulina
 - Sf. Gheorghe
8. În cadrul industriei chimice ramura reprezentată de petrochimie folosește ca materie primă:
- sarea
 - minereurile
 - deșeurile
 - petrolul
9. Dintre centrele de mai jos, medicamentele se produc la:
- Cluj Napoca
 - Alba Iulia
 - Arad
 - Oradea
10. Lemnul de rășinoase are cele mai multe centre de prelucrare în unitatea de relief numită:
- Carpații Meridionali
 - Carpații Occidentali
 - Carpații Orientali
 - Podișul Moldovei
11. O rocă sedimentară dintre cele expuse mai jos este:
- marmura
 - granitul
 - gresia
 - bazaltul
12. Autocamioane se produc în centrul numit:
- Bârlad
 - Brașov

- c. Brăila
d. Balș
13. Autoturisme Dacia se produc în centrul numit:
a. Ploiești
b. Timișoara
c. Pitești
d. Iași
14. La Arad se produc mijloacele de transport reprezentate prin:
a. locomotive
b. vagoane
c. autobuze
d. autocamioane
15. La Izvorul Ampoiului se exploatează:
a. mercur
b. aur
c. argint
d. petrol

8. 2. 3. ITEMI DE COMPLETARE A UNUI TEXT LACUNAR

- Completați spațiile libere din cadrul textului de mai jos cu termenii și numele geografice corecte.

O mare hidrocentrală situată pe râul Argeș este numită.....1....., iar singura atomo-centrală este situată în orașul..... 2..... . Termocentrala amplasată lângă Deva se numește.....3..... și utilizează ca materie primă, în producerea energiei electrice,.....4..... și.....5..... . Cel mai mare combinat siderurgic al României se numește6..... și este situat pe.....7....., materia primă utilizată fiind reprezentată prin.....8....., aceasta provenind din import. Tot în cadrul industriei metalurgice, la Baia Mare se prelucrează.....9..... extrase din Grupa Nordică a Carpaților Orientali. Un centru industrial important pentru producția de locomotive este orașul.....10..... situat pe râul.....11..... .

8. 3. CĂILE DE COMUNICAȚIE

8. 3. 1. ITEMI DE COMPLETARE

1. Lungimea rețelei de căi ferate din România este de
2. Cel mai important port maritim al țării este numit
3. Arterele feroviare au trasee paralele cu arterele
4. Magistrala București - Arad iese din țară prin punctul de frontieră numit
5. Magistrala feroviară care trece prin localitățile Craiova și Orșova, pleacă de la București și se îndreaptă spre orașul numit
6. Pe Dunăre se poate naviga în România pe o lungime de
7. Magistrala rutieră E70 vine dinspre Iugoslavia (Serbia) și, după ce traversează România, se continuă spre statul numit
8. Principalul nod de comunicație al României este numit
9. Singurul râu navigabil în vestul țării este cel numit
10. Canalul Dunăre – Marea Neagră leagă portul Cernavodă de portul maritim numit
11. Cel mai important braț al Dunării pentru navigație în sectorul deltei este cel numit
12. Aeroportul Mihail Kogălniceanu este situat în orașul
13. Radioul, televiziunea, internetul și telefonul alcătuiesc categoria de circulație a informațiilor și mesajelor numită
14. Magistrala rutieră care leagă orașul Hamburg din Germania de orașul Constanța este numită
15. Cel mai important aeroport situat în Câmpia de Vest este amplasat în orașul numit

8. 3. 2. ITEMI DE EXPLICARE CU RĂSPUNS SCURT

1. Explicați, pe scurt, de ce capitala României este cel mai important nod de transport.
.....
.....
.....
2. Explicați ce înțelegeți prin *transporturi speciale* și ce transportă acestea.

.....
.....
3. Explicați varietatea căilor de comunicație din România.

.....
.....
.....

8. 3. 3. ITEMI DE COMPLETARE A UNUI TEXT LACUNAR

- Completați spațiile libere din textul de mai jos cu termenii și numele geografice corecte.

Transporturile pe calea ferată sunt realizate prin intermediul mai multor magistrale importante. Magistrala feroviară care pleacă din București și trece prin Craiova, Drobeta Turnu Severin și Lugoj se îndreaptă spre orașul numit.....1..... și iese din România prin punctele de frontieră de la.....2..... și de la.....3..... . O altă categorie de transporturi intens utilizată pentru circulația persoanelor și a mărfurilor este reprezentată prin cele rutiere. O arteră importantă este București-Arad, care trece în Ungaria prin punctul de frontieră de la.....4..... . Din această țară, prin Borș, intră în România drumul european.....5....., care se continuă spre Constanța, oraș care este în același timp și cel mai mare6..... din bazinul Mării Negre. Aici se află un aeroport internațional numit7..... . O axă de transport de mare interes pentru statele Europei este reprezentată prin canalul.....8....., care leagă Marea Neagră de9.....și de portul.....10..... situat în nordul continentului european.

9. RECAPITULARE PENTRU FIXAREA CUNOȘTINȚELOR

1. Caracterizați Câmpia Română precizând următoarele elemente:

- limite - nord.....
- sud
- vest
- est
- caractere generale ale reliefului (2)
-
-
- aspecte specifice ale reliefului (2)
-
-
- altitudini
- diviziuni (5)
- râuri (4)
- lacuri (2)
- temperatura medie anuală
- temperatura medie a verii
- temperatura medie a iernii
- precipitațiile medii
- amplitudinile termice
- vânturile
- etajul de climă
- influențele climatice
- zona de vegetație
- etajul de vegetație
- clasa de soluri
- tip de sol
- aspecte ale populației (densitatea, alte minorități)
-
- două orașe mari.....
- caracterizarea unui oraș mare prin trei caracteristici

-
- un oraș mijlociu
- tipuri de sate (după mărime, gruparea gospodăriilor și funcții)
.....
.....
- două caracteristici ale agriculturii.....
.....
- două ramuri industriale cu câte un centru pentru fiecare
-
- o caracteristică privind transporturile

2. Caracterizați Podișul Dobrogei precizând următoarele elemente:

- limite - nord.....
 - sud
 - vest
 - est
- caractere generale ale reliefului
-
- aspecte specifice ale reliefului
-
- altitudini
- diviziuni
- râuri
- lacuri
- temperatura medie anuală
- temperatura medie a iernii
- temperatura medie a verii
- precipitațiile medii
- vânturile
- etajul de climă
- influențe climatice
- zona de vegetație
- etaje de vegetație
- clasa de soluri
- tip de sol

- aspecte ale populației (densitate, minorități)
-
- două orașe mari
- caracterizarea unui oraș mare prin trei caracteristici
-
-
- un oraș mijlociu
- tipuri de sate după mărime, gruparea gospodăriilor și funcții
-
- două caracteristici ale agriculturii
-
- două ramuri industriale cu câte un centru pentru fiecare
-
- o caracteristică privind transporturile

3. Caracterizați Carpații Orientali precizând următoarele elemente:

- limite
 - nord.....
 - sud.....
 - vest
 - est
- caractere generale ale reliefului
-
- aspecte specifice ale reliefului
-
- altitudini
- diviziuni
- râuri
- lacuri
- temperatura medie anuală
- temperatura medie a verii
- temperatura medie a iernii
- precipitațiile medii
- amplitudinile termice
- vânturile
- etajul de climă
- influențele climatice
- zona de vegetație

- etajul de vegetație
- clasa de sol
- tip de sol
- aspecte ale populației, densitatea, alte minorități
-
- două orașe mari
- caracterizarea unui oraș mare prin trei caracteristici
-
-
- un oraș mijlociu
- tipuri de sate după mărime, gruparea gospodăriilor și funcții
- două caracteristici ale agriculturii
-
- două ramuri industriale cu câte un centru pentru fiecare
-
- o caracteristică privind transporturile

4. Caracterizați Podișul Moldovei precizând următoarele elemente:

- limite
 - nord
 - sud
 - vest
 - est
- caractere generale ale reliefului
-
-
- aspecte specifice ale reliefului
-
-
- diviziuni
- râuri
- lacuri
- temperatura medie anuală
- temperatura medie a verii
- temperatura medie a iernii
- precipitațiile medii
- amplitudinile termice
- vânturile.....

- etajul de climă
- influențele climatice
- zona de vegetație
- etaje de vegetație
- clasa de soluri
- tip de sol
- aspecte ale populației (densitatea, minorități)
-
- două orașe mari
- caracterizarea unui oraș mare prin trei caracteristici
-
-
- un oraș mijlociu
- tipuri de sate după mărime, gruparea gospodăriilor și funcții
-
- două caracteristici ale agriculturii
-
- două ramuri industriale cu câte un centru pentru fiecare
-
- o caracteristică privind transporturile

5. Caracterizați Depresiunea Colinară a Transilvaniei precizând următoarele elemente:

- limite
 - nord
 - sud
 - vest
 - est
- caractere generale ale reliefului
-
-
- aspecte specifice ale reliefului
-
-
- diviziuni
- râuri
- lacuri
- temperatura medie anuală

- temperatura medie a verii
- temperatura medie a iernii
- amplitudinile termice
- vânturile
- etajul de climă
- influențele climatice
- zona de vegetație
- etaje de vegetație
- clasa de soluri
- tip de sol
- aspecte ale populației densitate, minorități.....
.....
- două orașe mari
- caracterizarea unui oraș mare prin trei caracteristici
-
-
- un oraș mijlociu
- tipuri de sate după mărime, gruparea gospodăriilor și funcții
-
- două caracteristici ale agriculturii.....
.....
- două ramuri industriale cu câte un centru pentru fiecare
-
- O caracteristică privind transporturile

6. Caracterizați Câmpia de Vest precizând următoarele elemente:

- limite - nord.....
 - sud
 - vest.....
 - est
- caractere generale ale reliefului
-
-
- aspecte specifice ale reliefului
-
-
- altitudini

- diviziuni
- râuri
- lacuri
- temperatura medie anuală.....
- temperatura medie a verii
- temperatura medie a iernii
- amplitudinile termice
- precipitațiile medii
- vânturile
- etajul de climă.....
- influențe climatice
- zona de vegetație.....
- etaje de vegetație
- clasa de soluri
- tip de sol
- aspecte ale populației: densitate, minorități.....
.....
- două orașe mari
- caracterizarea unui oraș mare prin trei caracteristici
-
-
- un oraș mijlociu
- tipuri de sate după mărime, gruparea gospodăriilor și funcții.....
.....
- două caracteristici ale agriculturii
-
- două ramuri industriale cu câte un centru pentru fiecare

PARTEA A III-A

SOLUȚIILE APLICAȚIILOR ȘI

EXERCITIILOR

1. AȘEZAREA GEOGRAFICĂ A ROMÂNIEI

1.1. SOLUȚIILE ITEMILOR DE COMPLETARE

1. 238391 km pătrați;
2. Horodiștea;
3. Ucraina;
4. 46 grade lat. N;
5. Iugoslavia (Serbia);
6. 2/3;
7. pontică;
8. Polul Nord;
9. Sulina;
10. 1000 km;
11. 2/5;
12. Bulgaria;
13. Zimnicea;
14. stepa;
15. Marea Nordului;

1.2. SOLUȚIILE ITEMILOR CU ALEGERE MULTIPLĂ

1. c;
2. b;
3. d;
4. b;
5. b;
- 6d;

1.3. SOLUȚIILE ITEMILOR DE EXPLICARE

1. România are o climă temperată, pentru că este situată în zona climei temperate; este așezată la jumătatea distanței dintre Ecuator și Polul Nord, fapt ce reflectă climatul temperat. De asemenea, este traversată de paralela de 45 grade latitudine nordică, având o climă caracterizată prin valori medii ale elementelor climatice și prin patru anotimpuri, specifice zonei temperate.

2. România este un stat carpat - dunăreano - pontic, deoarece cuprinde pe teritoriul său trei elemente geografice fundamentale: Carpații, Dunărea și o parte din țărmul Mării Negre.

Faptul că deține o proporție de două treimi din Carpați, îi conferă statutul de țară carpatică; proporția de două cincimi din Dunăre îi conferă statutul de țară dunăreană, iar ieșirea la Marea Neagră printr-o lungime a țărmului de 244 km, statutul de țară pontică.

3. România este situată în emisfera nordică la intersecția paralelei de 45 grade latitudine nordică, cu meridianul de 25 grade longitudine estică. Paralela de 46 grade latitudine nordică împarte România în două părți aproximativ egale. În longitudine, România este situată în emisfera estică la distanțe aproximativ

egale față de extremitatea estică și cea vestică a continentului european. Consecințele acestei așezări sunt prezența climei temperate și întrepătrunderea pădurii de foioase din vestul Europei cu stepa specifică Europei de Est.

4. România nu este o țară balcanică, pentru că este situată în Europa central – sud - estică, la nord de Peninsula Balcanică și nu în cadrul acesteia. România este traversată de lanțul carpatic, care se continuă până la Valea Timokului, dincolo de care încep munții Balcani. România este strâns legată de spațiul Europei centrale, prin relațiile pe care ea le-a avut și le are cu statele vecine de-a lungul timpului.

5. Axa mărilor și a fluviilor este importantă pentru România prin legăturile și relațiile pe care acestea le facilitează. Canalul Dunăre – Marea Neagră și Canalul Dunăre - Rin - Main asigură navigația fluvială legând bazinul Mării Negre de Marea Nordului.

Aceste canale fluviale, favorizează legăturile și între bazinul mărilor din sud-estul Europei (Marea Neagră, Marea Caspică, Marea Mediterană), de mările nord-europene. De asemenea, prin ieșirea la Marea Neagră, România are legături pe cale maritimă cu întreaga lume. Aceste căi fluviale și maritime asigură relațiile comerciale ale României cu toate celelalte state ale lumii.

1. 4. SOLUȚIILE ITEMILOR DE COMPLETARE A TEXTULUI LACUNAR

1. nordică
2. Bulgaria
3. Dunăre
4. Marea Neagră
5. temperată

2. RELIEFUL ROMÂNIEI

2. 1. CARPAȚII

2. 1. 1. SOLUȚIILE ITEMILOR DE COMPLETARE

1. 1416 m; 2. Maramureșului; 3. vulcanici; 4. Maramureșului; 5. șisturi cristaline; 6. Ucraina; 7. 2100 m; 8. Mureș; 9. sedimentare (fliș); 10. 1785 m; 11. Brașovului; 12. Moldoveanu; 13. Bucegi; 14. Olt; 15. Loviștei; 16. calcare; 17. Jiu; 18. 2519 m; 19. Bucegi; 20. Retezat 21. 2535 m; 22. Parâng; 23. Dunării; 24. 1446 m; 25. Poiana Ruscă; 26. golf; 27. Crișul Repede; 28. 1849 m; 29. carstic; 30. Beiuș.

2. 1. 2. SOLUȚIILE ITEMILOR CU ALEGERE MULTIPLĂ

1. a; 2. b; 3. c; 4. d; 5. b; 6. a; 7. c; 8. d; 9. a; 10. b; 11. b; 12. d; 13. c; 14. b; 15. c; 16. d; 17. a; 18. b; 19. c; 20. d; 21. b 22. c ; 23. b; 24. a; 25. d; 26. a; 27. b; 28. c; 29. a; 30. b.

2. 1. 3 SOLUȚIILE ITEMILOR DE EXPLICARE

1. Munții Apuseni sunt castel de ape deoarece pe crestele înalte ale acestora își au izvoarele numeroase pâraie care devin râuri mari ce se varsă în Tisa. De asemenea, aspectul acestora este radiar, dinspre vârfuri spre culmile mai joase ale acestor munți.

2. Relieful carstic este relieful format în rocile calcaroase care sunt prezente în munții alcătuiți din calcare. Apa care circulă prin aceste roci, le dizolvă și lasă în urma sa goluri subterane, de tipul peșterilor. Dacă apa sapă în calcar la suprafață se formează în munți, forme de relief de tipul cheilor. Exemple sunt, în acest sens, Cheile Nerei, Peștera Urșilor, ș.a. .

3. Carpații Meridionali sunt denumiți generic *Alpii Transilvaniei*, deoarece sunt cei mai înalți dintre Carpații românești mărginind la sud Depresiunea

Transilvaniei. Au aceeași fizionomie ca și a munților Alpi, prin altitudini, masivitate, tipuri de relief (mai ales relieful glaciatic) și prin varietatea peisajelor montane care îi caracterizează și care îi individualizează.

4. Munții vulcanici sunt munți care s-au format în trecut prin erupții vulcanice, formați prin întărirea lavei și alcătuiți din roci vulcanice, prezentând un relief vulcanic tipic, reprezentat prin conuri, cratere și platouri vulcanice. Exemple de munți vulcanici: Oaș, Călimani, Harghita, ș.a. .

5. Carpații Occidentali sunt caracterizați prin mozaic petrografic, deoarece sunt alcătuiți dintr-o mare varietate de roci dispuse fără o anumită ordine, haotic, sub formă de mozaic. Dintre roci semnalăm rocile vulcanice (granit), sedimentare (calcare) și metamorfice (șisturi cristaline și marmură).

6. Relieful glaciatic este prezent în Carpații Meridionali deoarece aceștia au fost puternic afectați de glaciațiunea din Cuaternar. Aceasta a instaurat ghețarii, însă odată cu încălzirea climei aceștia s-au topit, erodând puternic munții și formând excavațiuni, numite circuri glaciare și văi, numite văi glaciare. Materialele erodate de ghețari și depuse în zonele mai joase, se numesc morene. Toate acestea sunt foarte bine reprezentate în Carpații Meridionali, ei fiind cei mai înalți dintre Carpații românești.

2. 1. 4. SOLUȚIILE ITEMILOR DE COMPARARE

1. a. Grupa munților Făgăraș este mai înaltă (vârful Moldoveanu 2544 m), față de Grupa Nordică a Carpaților Orientali (vârful Pietrosul 2303 m).

Grupa Nordică a Carpaților Orientali are relief vulcanic, iar din Munții Făgăraș, acesta lipsește.

Grupa Nordică a Carpaților Orientali are orientare NV-SE și este alcătuită din trei fâșii paralele de roci, pe când Grupa Făgăraș are orientare est-vest.

Grupa Făgăraș are o creastă lungă de 60 de kilometri, aspect care din Grupa Nordică a Carpaților Orientali lipsește.

Grupa Munților Făgăraș este foarte masivă, pe când Grupa Nordică a Carpaților Orientali este fragmentată de văi și depresiuni.

1. b. Grupa Munților Apuseni este mai joasă (vârful Bihor 1849 m), față de Grupa Curburii, care este mai înaltă (vârful Ciucaș 1954 m).

Grupa Munților Apuseni are depresiuni golf, pe când în Grupa Sudică a Carpaților Orientali acestea lipsesc.

Grupa Curburii are orientare curbată, față de Munții Apuseni în care masivele pornesc radiar.

Munții Apuseni au relief carstic bine reprezentat prin peșteri și chei, iar în Grupa Curburii acesta are o prezență mult mai redusă.

Munții Apuseni au contact direct cu câmpia în dreptul Munților Zarand, față de Carpații Curburii, care sunt mărginiți de Subcarpați.

1. c. Grupa Munților Retezat are foarte bine pus în evidență relieful glaciar, pe când Grupa Bucegi are relief specific - Babele, Sfinxul.

Grupa Retezat are cel mai întins și cel mai adânc lac glaciar, fapt nespecific pentru Munții Bucegi.

Grupa Retezat este mai extinsă decât Grupa Munților Bucegi.

Grupa Retezat este mai înaltă (vârful Peleaga 2509 m) decât Munții Bucegi (vârful Omu 2505 m).

1. d. Grupa Centrală a Carpaților Orientali este mai înaltă (vârful Pietrosu Călimanilor 2100 m.), față de Grupa Munților Banatului (vârful Semenic 1446 m) și a Munților Poiana Ruscă.

Grupa Centrală a Carpaților Orientali are relief vulcanic bine reprezentat, pe când din Carpații Occidentali de la sud de Mureș acesta lipsește.

Grupa Centrală a Carpaților Orientali este orientată NV-SE și se desfășoară pe trei fâșii paralele de roci, fapt care nu caracterizează Carpații Occidentali situați la sud de Mureș.

În Grupa Centrală a Carpaților Orientali se găsește singurul lac vulcanic din România (Sf. Ana) și singurul lac de baraj natural (Lacul Roșu); aceste tipuri de lacuri nu sunt prezente în Grupa Munților Banatului și Poiana Ruscă.

1. e. Grupa munților Parâng este mai înaltă (vârful Parângu Mare 2519 m.), pe când Munții Apuseni sunt mai joși (vârful Bihor 1849 m.).

Grupa Munților Parâng este mai masivă față de Munții Apuseni, care sunt puternic fragmentați de văi și depresiuni.

Munții Apuseni au depresiuni golf, acestea lipsind din Grupa Munților Parâng.

Munții Apuseni au contact direct cu Câmpia de Vest în dreptul Munților Zarand, contact care nu apare în cazul Grupei Munților Parâng.

Grupa Munților Parâng are relief glaciatic bine reprezentat, relief care nu este tipic pentru Munții Apuseni, lipsind din această grupă.

2. a.

- Ambele grupe de munți au altitudini de peste 2000 de metri.
- Ambele grupe au relief carstic (peșteri și chei).
- Ambele grupe au o masivitate remarcabilă.
- Ambele grupe sunt alcătuite din șisturi cristaline, granit și la periferie din calcare.

2. b.

- Ambele grupe au relief glaciatic, atât în Munții Făgăraș cât și în Munții Rodnei.
- Ambele grupe au altitudini de peste 2000 de metri.
- Ambele grupe sunt alcătuite din șisturi cristaline.

2. c.

- Ambele grupe sunt fragmentate de văi și depresiuni.
- Ambele grupe au altitudini mijlocii.
- Ambele grupe au o mare varietate de roci (diversitate litologică).
- Ambele grupe au în componență roci vulcanice.

2. 1. 5. SOLUȚIILE ITEMILOR DE TIP ESEU STRUCTURAT

1. a. Carpații Moldo - Transilvani

Limite:

- în nord Depresiunea Dornelor - Câmpulung Moldovenesc;
- în sud Depresiunea Brașovului și Valea Oituzului;
- în vest Depresiunea Colinară a Transilvaniei;
- în est Subcarpații Moldovei.

Caracteristici:

- au altitudini de peste 2000 de metri (vf. Pietrosu 2100 m);
- au orientare a culmilor de la nord - vest la sud - est;
- au relief vulcanic foarte bine reprezentat (conuri, cratere);

- au trei fâșii paralele de roci (vulcanice în vest, cristaline în centru și sedimentare în est);
- dețin singurul lac vulcanic din România (Sfânta Ana);
- aici e situat singurul lac de baraj natural din România (Lacul Roșu);
- sunt fragmentați de văi și depresiuni;
- la sud de munții Călimani se află defileul Toplița-Deda.

Diviziuni: M. Călimani, M. Gurghiu, M. Harghita, M. Bistriței, M. Ceahlău, M. Tarcău, M. Giurgeu, M. Hășmașu Mare, M. Ciucului, M. Bodoc, M. Nemira, M. Stânișoarei, M. Goșmanu, M. Berzunți, Depresiunea. Ciucului, Depresiunea. Giurgeu, Depresiunea. Comănești, ș. a. .

Râuri: Mureșul, Oltul, Trotușul, Bistrița, Biczaz etc.

1. b. Grupa Munților Făgăraș

Limite:

- în nord - Depresiunea Transilvaniei (Depresiunea Făgărașului);
- în sud - Subcarpații Getici;
- în vest - Valea Oltului;
- în est - Valea Dâmboviței.

Caracteristici:

- au altitudinile maxime din România (vf. Moldoveanu 2544 metri);
- sunt foarte masivi;
- au relief glaciatic bine reprezentat (circuri, văi, lacul Bâlea);
- sunt alcătuiți din șisturi cristaline și granit;
- au o creastă lungă de 60 de kilometri;
- în partea de vest mărginesc defileul Oltului (Cozia – Turnu Roșu);

Diviziuni: M. Făgăraș, M. Cozia, M. Iezer, M. Păpușa, M. Frunți, M. Ghițu.

Râuri: Olt, Dâmbovița, Argeș, Vâlsan, Râul Doamnei.

1. c. Grupa Munților Apuseni

Limite:

- în nord – Valea Someșului și/sau Barcăului;
- în sud – Valea Mureșului;

- în est – Depresiunea colinară a Transilvaniei;
- în vest – Dealurile de Vest și Câmpia de Vest.

Caracteristici:

- masivele pornesc radiar din partea centrală;
- au altitudini de peste 1800 m (vf. Bihor 1849 m);
- au relief carstic cu numeroase peșteri (Scărișoara, Urșilor, Meziad);
- au depresiuni golf (Zarand, Beiuș, Vad);
- au contact direct cu Câmpia de Vest;
- au o mare varietate de roci – mozaic petrografic.

Diviziuni: M. Bihor, M. Gilău, M. Vlădeasa, M. Găina, M. Zarand, M. Mare, M. Metaliferi, M. Trascău, M. Pădurea Craiului, Depresiunile - Zarand, Brad, Vad-Borod, Beiuș etc.

Râuri: Mureș, Someșul Cald, Someșul Rece, Crișul Alb, Crișul Negru, Crișul Repede, Arieș, Ampoi etc.

1. d. Carpații Occidentali situați la sud de Mureș

Limite:

- în nord – Culoarul Mureșului;
- în sud – Defileul Dunării;
- în vest – Dealurile de Vest;
- în est – Culoarul Timiș – Cerna.

Caracteristici:

- au altitudini foarte reduse (vf. Semenice 1446 m, vf. Padeș);
- au o foarte mare varietate de roci – mozaic petrografic;
- au culmi prelungi și rotunjite;
- în sud au cel mai lung defileu al României, Defileul Dunării - 144 km;
- au relief carstic bine reprezentat – Cheile Nerei;
- sunt fragmentați de văi și depresiuni.

Diviziuni: M. Poiana Ruscă, M. Aninei, M. Locvei, M. Dognecei, M. Almăjului, Depresiunile - Bozovici, Caraș - Ezeriș - Reșița etc.

Râuri: Timiș, Cerna, Nera, Bârzava, Caraș, Bega etc.

1. e. Carpații Meridionali situați la vest de Olt (Grupele Munților Parâng și Retezat - Godeanu)

Limite:

- în nord – Culoarul Bistrei, Depresiunea colinară a Transilvaniei;
- în sud – Subcarpații Getici și Podișul Mehedinți;
- în vest – Culoarul Timiș - Cerna;
- în est – Valea Oltului.

Caracteristici:

- au masivitate remarcabilă și depresiuni puține (Dep. Petroșani);
- au altitudini de peste 2000 de metri (vf. Parângu Mare 2519 m și vf. Peleaga 2509 m);
- sunt alcătuiți din șisturi cristaline, granit iar în Grupa Retezat apar calcare;
- au relief glaciatic (circuri, văi, lacuri – Bucura, Zănoaga, Gâlcescu);
- au relief carstic reprezentat prin peșteri și chei;
- Grupa Parâng este cea mai extinsă grupă, iar Grupa Munților Retezat are forma unui triunghi.

Diviziuni: M. Parâng, M. Lotrului, M. Căpățâni, M. Șureanu, M. Cândrel (Cindrel), M. Retezat, M. Godeanu, M. Cernei, M. Vâlcan, M. Mehedinți, Depresiunea Petroșani etc.

Râuri: Olt, Lotru, Jiu, Strei, Sebeș, Timiș, Cerna ș. a. .

1. f. Grupa de Curbură a Carpaților Orientali

Limite: în nord se învecinează cu Depresiunea Brașovului și Valea Oituzului și se întind până la Valea Prahovei; în est și sud se mărginesc cu Subcarpații de Curbură.

Caracteristici:

- sunt alcătuiți doar din roci sedimentare - fliș;
- au altitudini medii – vârful Ciucaș 1954 m.;
- au orientare curbată;

- au puține depresiuni și pasuri;
- din această grupă lipsesc șisturile cristaline și rocile vulcanice;

Diviziuni: M. Vrancei, M. Ciucaș, M. Buzăului, M. Penteleu, M. Podu Calului, M. Siriu, M. Bârsei, M. Piatra Mare, M. Postăvaru, M. Întorsurii.

Râuri: Oituz, Prahova, Buzău, Bâsca Mare, Bâsca Mică ș. a.

1. g. Grupa Nordică a Carpaților Orientali - Carpații Maramureșului și Bucovinei

Limite:

- în nord – granița cu Ucraina;
- în sud – Depresiunea Dornelor și Câmpulung Moldovenesc;
- în vest – Depresiunea colinară a Transilvaniei și Dealurile de Vest;
- în est – Podișul Moldovei.

Caracteristici:

- orientarea culmilor este de la NV spre SE;
- sunt alcătuiți din trei fâșii paralele de roci;
- în vest sunt roci vulcanice cu munți vulcanici;
- în centru sunt șisturi cristaline, cu munți înalți și masivi;
- în est sunt roci sedimentare - fliș cu munți mai scunzi;
- sunt puternic fragmentați de văi, depresiuni și trecători;
- au altitudini de peste 2000 m în Munții Rodnei (vf. Pietrosu 2303 m);
- în Munții Rodnei apare relief glaciatic (lacul glaciatic Lala);
- relieful vulcanic de aici nu este vizibil.

Diviziuni: M. Oaș, M. Gutâi, M. Țibleș, M. Maramureșului, M. Rodnei, M. Suhard, M. Bârgău, Obcinele Bucovinei (Mare, Mestecăniș și Feredeșu), Depresiunea Oaș, Depresiunea Maramureșului etc.

Râuri: Iza, Vișeu, Someșul Mare, Moldova ș. a.

2. 1. 6. SOLUȚIILE ITEMILOR DE COMPLETARE A TEXTULUI LACUNAR

- 1. Ucraina; 2. Prahova; 3. vulcanice; 4. sedimentare; 5. Pietrosu; 6. 2303 m; 7. glaciatic; 8. circuri glaciare.

- 1. Făgăraș; 2. cristaline; 3. Moldoveanu; 4. morene, 5. Bâlea.
- 1. Câmpia de Vest; 2. golf; 3. calcaroase; 4. carstic; 5. peșteri; 6. chei; 7. Mureș; 8. Poiana Ruscă.

2. 2. SUBCARPAȚII, DEALURILE ȘI PODIȘURILE

2. 2. 1. SOLUȚIILE ITEMILOR DE COMPLETARE

1. Moldovei; 2. 996 m; 3. Subcarpații de Curbură; 4. Subcarpații. Getici;
5. Podișul Mehedinți; 6. Podișul Someșan; 7. Casimcei; 8. Dobrogei;
9. Podișul Moldovei; 10. Dealurile de Vest; 11. sare; 12. Câmpia Jijiei;
13. Câmpia Transilvaniei; 14. nord la sud; 15. Subcarpații de Curbură;
16. Motrului; 17. Munții Măcin; 18. Subcarpații Getici;
19. Depresiunea Făgăraș; 20. calcare/loess.

2. 2. 2. SOLUȚIILE ITEMILOR CU ALEGERE MULTIPLĂ

1. b; 2. c; 3. b; 4. d; 5. d; 6. a; 7. d; 8. b; 9. b; 10. d;

2. 2. 3. SOLUȚIILE ITEMILOR DE EXPLICARE

1. Podișul Dobrogei este cea mai veche unitate de relief deoarece a fost formată de cele mai vechi orogeneze și anume orogeneza caledoniană, care a înălțat Podișul Casimcei (Podișul Dobrogei Centrale) și orogeneza hercinică, care a înălțat Munții Măcin. Ambele regiuni sunt astăzi puternic erodate, datorită vechimii lor. De asemenea, în Podișul Casimcei se găsesc cele mai vechi roci ale României denumite șisturi verzi.

2. Depresiunea colinară a Transilvaniei este regiunea centrală a țării, pentru că este situată în centrul României și este înconjurată de Carpați, fapt ce îi conferă caracterul de centralitate. De asemenea, se află la distanțe aproximativ egale față de granițele României.

3. Subcarpații de Curbură reprezintă cel mai complex sector subcarpatic, deoarece are două șiruri de depresiuni, mărginite de două șiruri de culmi

deluroase, este o regiune puternic fragmentată de depresiuni și dominată de dealuri înalte (Măgura Odobești 996 m). Au orientare curbată și sunt situați într-o zonă de mare labilitate tectonică (cutremure frecvente în zona Vrancea).

4. Podișul Dobrogei s-a format prin două orogeneze. Cea mai veche orogeneză este cea caledoniană, care a înălțat Podișul Casimcei, partea centrală a Podișului Dobrogei, regiune în care se află și cele mai vechi roci din România, șisturile verzi. Apoi, orogeneza hercinică a înălțat partea de nord a podișului, Munții Măcin. Ambele regiuni, care au fost cândva zone muntoase, sunt astăzi puternic erodate având altitudini și relief specifice unităților de podiș.

2. 2. 4. SOLUȚIILE ITEMILOR DE COMPARARE

1. a. Deosebiri:

- Subcarpații Moldovei au un singur șir de depresiuni și un singur șir de dealuri, față de Subcarpații de Curbură, care au două șiruri de depresiuni și două de dealuri.
- Subcarpații Moldovei sunt orientați de la nord spre sud pe când Subcarpații Curburii au orientare curbată.
- În Subcarpații de Curbură se întâlnesc fenomene specifice denumite *focuri vii*, elemente care lipsesc din Subcarpații Moldovei.
- Subcarpații de Curbură sunt mai înalți (Măgura Odobești 996 m) față de Subcarpații Moldovei care au altitudini mai joase.

Asemănare: Ambele grupe s-au format prin încrețire.

1. b. Deosebiri:

- Podișul Mehedinți este alcătuit din calcare și șisturi cristaline, roci care nu caracterizează alcătuirea Podișului Getic.
- Podișul Mehedinți are relief carstic, relief care nu apare în Podișul Getic.
- Podișul Mehedinți are vârfuri numite cornete, forme de relief care nu apar în Podișul Getic.
- Podișul Getic are înclinare de la nord la sud, având caracter de piemont, fapt nespecific Podișului Mehedinți.

Asemănări:

- Ambele au pe alocuri altitudini asemănătoare.
- Ambele sunt traversate de văi.

1. c. Deosebiri:

- Podișul Dobrogei este format prin două orogeneze - caledoniană și hercinică, iar Podișul Moldovei s-a format prin sedimentare.
- Podișul Dobrogei are relief litoral (plaje și faleze) relief care lipsește din Podișul Moldovei.
- Podișul Dobrogei are cele mai vechi roci, șisturile verzi, roci care nu intră în alcătuirea geologică a Podișului Moldovei.
- Podișul Moldovei este mai înalt în Podișul Sucevei, față de Podișul Dobrogei (culmea Greci 467 m).
- Podișul Moldovei are relief de cueste, forme care nu apar în Dobrogea.

Asemănări:

Ambele au pe alocuri (Câmpia Jijiei în Podișul Moldovei și Podișul Dobrogei de Sud în Dobrogea) altitudini asemănătoare.

1. d. Deosebiri:

- Podișul Transilvaniei are cute diapire, structuri care lipsesc din Podișul Getic.
- Podișul Getic are un relief de platforme, forme care lipsesc din Podișul Transilvaniei.
- Podișul Transilvaniei are structuri de domuri; acestea lipsesc din Podișul Getic.
- Podișul Getic are înclinare de la nord la sud, iar Podișul Transilvaniei înclinare generală de la est la vest.

Asemănări:

- Ambele s-au format prin sedimentare.
- Ambele regiuni au în alcătuirea lor gresii, argile și marne fiind afectate de alunecări de teren.

2. 2. 5. SOLUȚIILE ITEMILOR DE TIP ESEU STRUCTURAT

1 a) Podișul Dobrogei

Limitele:

- nord - Dunărea și granița cu Ucraina;
- vest - Dunărea;
- est - Marea Neagră;
- sud - granița cu Bulgaria.

Caractere generale:

- are altitudini medii (vf. Greci 467 m.);
- este înclinat spre mare;
- în sud are un strat de calcar acoperit de un strat de loess.

Aspecte specifice:

- este format prin cele două orogeneze: hercinică și caledoniană;
- are relief litoral (plaje și faleze);
- are cele mai vechi roci din România (șisturi verzi).

Diviziuni: M. Măcin, Dealurile Tulcei, Culmea Niculițelului, Depresiunea Nalbanț, Podișul Casimcei, Podișul Negru Vodă, Podișul Medgidiei, Podișul Oltinei.

Râuri: Telița, Taița, Casimcea și fluviul Dunărea.

1 b) Podișul Getic

Limitele: nord - Subcarpații Getici; vest, sud și est - Câmpia Română.

Caractere generale:

- este alcătuit din argile și marne;
- are înclinare generală de la nord la sud;
- este fragmentat de numeroase văi;
- are altitudini medii de 500-600 m în nord și de 300 m în sud.

Aspecte specifice:

- are caracter de piemont;
- are un relief de platforme (interfluvii netede).

Diviziuni: Platforma Strehaiei, Platforma Oltețului, Dealurile Jiului, Platforma Cotmeana, Podișul Căndești.

Râuri: Olt, Olteț, Jiu, Argeș, Motru.

1 c) Depresiunea Colinară a Transilvaniei.

Limite: în nord și est Carpații Orientali, în sud Carpații Merdionali, în vest Munții Apuseni, în nord-vest Dealurile de Vest.

Caractere generale:

- este alcătuit din gresii, argile și marne;
- este o regiune formată prin scufundare și sedimentare;
- relieful are înclinare generală de la est la vest;
- are altitudini medii de 500-600 m.

Aspecte specifice:

- are domuri care conțin gaz metan;
- are cute diapire care adăpostesc în interiorul lor zăcăminte de sare.

Diviziuni: Zona Marginală (depresiunile Bistriței, Sovata, Făgăraș, Sibiu, Alba Iulia - Turda, Almaș, Lăpuș, Dealurile Bistriței și Feleac), Podișul Someșan, Câmpia Transilvaniei, Podișul Târnavelor (Podișul Secașelor și Podișul Hârtibaciului).

Râuri: Mureș, Someșul Mic, Oltul, Cibinul, Târnavă Mare, Târnavă Mică.

1d) Podișul Moldovei

Limite: în nord granița cu Ucraina; în vest Carpații Orientali și Subcarpații Moldovei, în est granița cu Moldova pe Prut și în sud Câmpia Română.

Caractere generale:

- este mai înalt în Podișul Sucevei și mai jos în Câmpia Jijiei;
- are înclinare generală de la nord la sud;
- este alcătuit din gresii, argile și marne.

Aspecte specifice:

- este amplasat pe un fundament foarte vechi;
- are relief de cueste (Cuesta Iașilor).

Diviziuni: Podișul Sucevei (Depresiunea Rădăuți, Podișul Fălticeniilor),

Câmpia Jijiei, Podișul Bârladului (Podișul Central Moldovenesc, Colinele Tutovei, Depresiunea Elanului).

Râuri: Siret, Prut, Bahlui, Moldova.

1e) Subcarpații de Curbură

Limite:

- sunt cuprinși între Carpații Curburii, Câmpia Română, Valea Trotușului și Valea Dâmboviței.

Caractere generale:

- sunt formați prin încrețire;
- au relief de culmi deluroase, separate de depresiuni și văi;
- au altitudini mari (Măgura Odobești 996 m).

Aspecte specifice:

- reprezintă cel mai complex sector subcarpatic;
- au fenomene specifice - *vulcani noroioși* la Policiori;
- cuprind *focurile vii* de la Andreiașu;

Diviziuni: Subcarpații Ialomiței, Subcarpații Dâmboviței, Subcarpații Buzăului, Subcarpații Teleajenului, Măgura Odobești, Depresiunile Vălenii de Munte, Cislău, Vidra etc.

Râuri: Trotuș, Dâmbovița, Teleajen, Buzău etc.

1 f) Dealurile de Vest

Limite: cuprinse între Carpații Occidentali la est și Câmpia de Vest în vest, Someșul la nord și Nera la sud.

Caractere generale:

- sunt alcătuite din pietrișuri, nisipuri și argile;
- coboară lin dinspre munte spre câmpie;
- au relief de văi largi cu terase.

Aspecte specifice:

- au caracter discontinuu;
- pătrund în interiorul Munților Apuseni formând împreună cu câmpia, depresiunile golf.

Diviziuni: Dealurile Silvanei, Dealurile Lipovei, Dealurile Banatului etc.

Râuri: Mureșul, Crișul Alb, Crișul Negru, Crișul Repede, Someșul.

1g) Subcarpații Moldovei

Limite: sunt cuprinși între Valea Moldovei la nord, valea Trotușului la sud, Carpații Orientali în vest și Podișul Moldovei în est.

Caractere generale:

- sunt formați prin încrețire;
- au depresiuni încadrate de culmi deluroase spre exterior;
- sunt traversați de numeroase văi;
- are un relief de terase întinse.

Aspecte specifice:

- au un singur șir de dealuri care încadrează un singur șir de depresiuni;
- au orientare generală de la nord la sud.

Diviziuni: depresiunile Neamț, Cracău-Bistrița, Tazlău - Cașin, dealurile Pietricica, Bistriței, Pleșu;

Râurile: Bistrița, Neamț, Tazlău, Cașin.

2. 2. 6. SOLUȚIILE ITEMILOR DE COMPLETARE A TEXTULUI LACUNAR

- 1. încrețire; 2. sedimentare; 3. Podișul Transilvaniei; 4. domuri; 5. cueste; 6. Podișul Dobrogei; 7. Marea Neagră.
- 1. Moldova; 2. Prut; 3. Podișul Sucevei; 4. Suceava; 5. nord la sud; 6. Bacău.
- 1. Podișul Casimcei; 2. Munții Măcin; 3. Țuțuiatu; 4. Delta Dunării; 5. grinduri; 6. 12, 4 metri.

2. 3. CÂMPIILE, DELTA DUNĂRII ȘI PLATFORMA CONTINENTALĂ

2. 3. 1. SOLUȚIILE ITEMILOR DE COMPLETARE

1. 300 m; 2. Dunării; 3. grinduri; 4. petrol; 5. 174 m; 6. Sf. Gheorghe;
7. fluvio – maritim; 8. 45 grade latitudine N; 9. Zarand; 10. Câmpia Olteniei;
11. Vingăi; 12. Câmpia Română; 13. 300 m; 14. Dunării;
15. crovuri; 16. loess; 17. Vlăsiei; 18. Siretului Inferior; 19. Dealurile de Vest; 20. continental.

2. 3. 2. SOLUȚIILE ITEMILOR CU ALEGERE MULTIPLĂ

1. c; 2. a; 3. c; 4. b; 5. d; 6. a; 7. c; 8. b; 9. b; 10. d.

2. 3. 3. SOLUȚIILE ITEMILOR DE EXPLICARE

1. Delta Dunării s-a format începând de acum 10.000 de ani, într-un fost golf al Mării Negre. Dunărea a depus în acest golf aluviuni formând bancuri de nisip, acestea ieșind la suprafața apei și formând zone de uscat numite grinduri fluviale. Marea Neagră, prin curenții circulari, a generat valuri, care au adus nisip formând cordoane litorale (sau grinduri maritime). Prin unirea grindurilor fluviale cu cele maritime s-au format grinduri fluvio - maritime; între aceste grinduri au rămas brațele Dunării prin care fluviul se scurge spre mare. Formarea deltei a fost posibilă datorită lipsei mareelor (sau a mării foarte reduse) dar și a pantei line de scurgere a fluviului, care a favorizat depunerea materialelor

2. Câmpiile sunt cele mai populate unități de relief ale României deoarece ele oferă condițiile cele mai favorabile pentru oameni și activitățile acestora. Relieful neted și foarte accesibil a favorizat apariția și dezvoltarea așezărilor umane, solurile foarte fertile sunt bune pentru agricultură, iar subsolul oferă numeroase resurse pentru diferite ramuri ale industriei. De asemenea, căile de comunicație (șosele, căi ferate), sunt favorizate de relieful neted, asigurând legăturile dintre așezările umane.

3. Delta Dunării prezintă o importanță majoră pentru România, deoarece este cea mai importantă zonă piscicolă a țării, pe grinduri se practică agricultura; este o importantă zonă turistică, vizitată de foarte mulți turiști și este un areal protejat, fiind rezervație a biosferei. Din punct de vedere al transporturilor, pe

brațele Dunării este asigurată navigația fluvială.

4. Platforma continentală este astăzi o câmpie invadată de apele mării, deoarece cu foarte mult timp în urmă ea a fost o câmpie traversată de râurile dobrogene și de Dunăre, iar Marea Neagră era un lac, cu țărmul situat mult mai spre est. Topirea ghețarilor a determinat ridicarea nivelului Mării Negre, care invadează această câmpie, transformând-o într-o câmpie submarină. Și astăzi, pe fundul platformei continentale, se pot observa fostele văi ale râurilor care traversau această câmpie.

2. 3. 4. SOLUȚIILE ITEMILOR DE COMPARARE

Deosebiri:

- Câmpia Română are cel mai gros strat de loess în Câmpia Bărăganului, pe când în Câmpia de Vest acesta este mai subțire;
- Câmpia Română este mai înaltă (Câmpia Pitești 300 m) față de Câmpia de Vest (Câmpia Vingăi 174 m);
- Câmpia Română cuprinde cea mai joasă câmpie (Câmpia Siretului Inferior), iar în Câmpia de Vest nu sunt câmpii așa de joase;
- Câmpia de Vest are contact direct cu Munții Apuseni, contact nespecific pentru Câmpia Română;
- Câmpia de Vest pătrunde împreună cu Dealurile de Vest în Munții Apuseni formând depresiuni golf, depresiuni nespecifice pentru Câmpia Română; cele două câmpii au înclinări diferite.

Asemănări:

- Ambele câmpii au dune de nisip;
- Ambele câmpii cuprind zone foarte netede;
- Ambele sunt alcătuite din pietriș, nisip și loess;
- Ambele sunt traversate de văile unor râuri importante.

2. 3. 5. SOLUȚIILE ITEMILOR DE TIP ESEU STRUCTURAT

1a) Câmpia Română

Limite: în nord Podișul Getic, Subcarpații de Curbură și Podișul Moldovei, în vest, sud și est este mărginită de Lunca Dunării.

Caractere generale:

- are înclinare de la nord la sud în vest și de la vest la est în partea estică;
- are câmpii înalte, netede și joase;
- are un relief de croturi și dune de nisip;
- este cea mai mare unitate de câmpie;
- este mai îngustă în vest și se lățește spre est.

Aspecte specifice:

- are cea mai mare grosime a stratului de loess în Câmpia Bărăganului;
- are cea mai înaltă câmpie - Câmpia Pitești 300 m;
- în partea de est cuprinde cea mai joasă câmpie (Câmpia Siretului Inferior).

Diviziuni: Câmpia Olteniei, Câmpia Boianului, Câmpia Găvanu-Burdea, Câmpia Vlăsiei, Câmpia Burnazului, Câmpia Pitești, Câmpia Ploieștilor, Câmpia Siretului Inferior, Câmpia Bărăganului.

Râuri: Jiu, Olt, Ialomița, Mostiștea, Calmățui.

1b) Câmpia de Vest

Limite: este încadrată de Dealurile de Vest și de Munții Zarandului în est, de granița cu Iugoslavia (Serbia) în sud-vest și respectiv de granița cu Ungaria în nord-vest.

Caractere generale:

- are o înclinare generală de la est la vest;
- este alcătuită din pietriș, nisip și loess;
- este compusă din câmpii joase, netede și înalte;
- este traversată de văile multor râuri care se varsă în Tisa și Dunăre;
- are altitudini de 174 m în Câmpia Vingăi.

Aspecte specifice:

- are contact direct cu Munții Apuseni în dreptul Munților Zarand;
- pătrunde împreună cu Dealurile de Vest în Munții Apuseni formând depresiuni golf.

Diviziuni: Câmpia Crișurilor, Câmpia Someșului, Câmpia Timișului, Câmpia Mureșului, Câmpia Vingăi, Câmpia Carei, Câmpia Aradului.

Râuri: Crișul Alb, Crișul Negru, Crișul Repede, Mureș, Timiș, Someș, Bega.

1c) Delta Dunării

Limite: este încadrată la nord de granița cu Ucraina, la est și sud de Marea Neagră, iar în vest cu Podișul Dobrogei.

Caractere generale:

- este cea mai nouă unitate de relief a României;
- are un relief format din grinduri fluviale, fluvio - maritime și continentale;
- s-a format prin depunerea aluviunilor transportate de către Dunăre și depuse într-un fost golf al Mării Negre, precum și de acțiunea mării prin acumularea nisipurilor sub forma cordoanelor litorale.

Aspecte specifice:

- altitudinea maximă este întâlnită în Grindul Letea 12,4 m;
- este o câmpie în formare, cu forme de relief pozitive (grindurile) și negative (brațele Dunării, gârle, canale, mlaștini);
- este rezervație a biosferei.

Diviziuni: grindurile Letea, Caraorman, Sărăturile, Chilia, Răducu, Nebunu.

Hidrografia: brațele Dunării - Chilia, Sulina și Sf. Gheorghe.

1d) Sectorul Estic al Câmpiei Române. **Câmpia dintre Argeș și Prut**

Limite: este încadrată de Argeș în vest, Prutul și Lunca Dunării în est, în sud de Dunăre iar în nord de Subcarpații de Curbură și Podișul Moldovei.

Caractere generale:

- este o câmpie întinsă, netedă;
- înclinarea reliefului se schimbă de la NV - SE spre direcția V-E;
- în Câmpia Bărăganului are dune de nisip.

Aspecte specifice:

- cuprinde cea mai joasă câmpie (Câmpia Siretului Inferior);
- în Bărăgan are cea mai mare grosime a stratului de loess.

Diviziuni: Câmpia Vlășiei, Câmpia Ploieștilor, Câmpia Bărăganului, Câmpia Siretului Inferior, Câmpia Brăilei, Câmpia Buzăului.

Râuri: Argeș, Dâmbovița, Ialomița, Buzău, Siret.

2. 3. 6. SOLUȚIILE ITEMILOR DE COMPLETARE A TEXTULUI LACUNAR

- 1. Câmpia Olteniei; 2. Craiova; 3. Jiu; 4. Câmpia Bărăganului; 5. Lunca Dunării; 6. Podișul Dobrogei.
- 1. câmpie; 2. grinduri; 3. Chilia; 4. Sf. Gheorghe; 5. mării; 6. țărnișă;
7. platforma continentală.

3. CLIMA ROMÂNIEI

3. 1. SOLUȚIILE ITEMILOR DE COMPLETARE

1. crivăț; 2. 11° C; 3. 400 mm; 4. 6° C; 5. austrul; 6. deal și podiș;
7. seceta; 8. 600-650 mm; 9. 22-23° C; 10 - 11° C;
11. deal și podiș; 12. Vânturi de Vest; 13. baltice; 14. mare;
15. submediteraneene; 16. 44,5° C; 17. relief; 18. 30° C;
19. Brașov; 20. 800-1200 mm.

3. 2. SOLUȚIILE ITEMILOR CU ALEGERE MULTIPLĂ

1. b; 2. c; 3. a; 4. c; 5. b; 6. c; 7. a; 8. a; 9. c; 10. b; 11. b; 12. a;
13. c; 14. d; 15. c; 16. b;

3. 3. SOLUȚIILE ITEMILOR DE EXPLICARE

1. Pe teritoriul României se face trecerea (tranziția) de la climatul umed-oceanic din vestul Europei spre cel temperat-continental din estul continentului. Această tranziție este determinată de rolul de baraj în calea maselor de aer, pe care îl au Carpații; în vestul României clima este mai umedă și moderată, pe când în est, clima este caldă și secetoasă vara și foarte geroasă iarna. De asemenea, pe teritoriul României se face trecerea de la influențele reci baltice din nord, spre cele calde, submediteraneene specifice în sud.

Datorită tranziției climatice de la vest la est, precipitațiile medii scad din vestul țării spre estul acesteia, unde frecvent apar secete.

2. Amplitudinea termică reprezintă diferența dintre valorile termice ale lunii celei mai calde (iulie) și luna cea mai rece (ianuarie). Pe teritoriul României aceasta are valori mai ridicate la câmpie și mai scăzute în zonele montane, variind altitudinal astfel: la câmpie 25-26° C, la deal și podiș 20-23° C iar la munte, pe creste, de 17° C.

3. Precipitațiile variază pe teritoriul României o dată cu altitudinea reliefului, dar

și în longitudine, de la vest spre est. Astfel, acestea cresc o dată cu înălțimea reliefului: la câmpie sunt valori de 400-600 mm, la deal și podiș de 600-800 mm și la munte de 800-1200 mm și peste 1200 mm pe crestele cele mai înalte. De la vest la est, precipitațiile variază datorită continentalismului, având valori de 650 mm în Câmpia de Vest, 600-500 mm în vestul Câmpiei Române, 500-400 mm în centrul Câmpiei Române, 400 și sub 400 mm în Bărăgan, Câmpia Moldovei și Podișul Dobrogei, regiuni în care se înregistrează frecvent secete. Un rol important îl are rolul de barieră al Carpaților în calea maselor de aer.

4. Temperaturile medii anuale variază în funcție de altitudinea reliefului, dar și în funcție de latitudine. Astfel, altitudinal, cele mai ridicate valori ale temperaturilor apar la câmpie fiind între 10 - 11° C, la deal și podiș sunt cuprinse între 6 și 10° C, iar la munte între 6 și 0° C, pe vârfuri având chiar valori negative de -1 și -2° C. În latitudine, în sudul României valorile sunt de 11° C, în timp ce în nordul acesteia ele scad până la 8,5° C.

5. Relieful influențează elementele climatice prin altitudine, dar și prin dispunerea unităților sale. Astfel, o dată cu altitudinea reliefului precipitațiile cresc de la 400 - 600 mm la câmpie, la peste 1200 mm pe crestele cele mai înalte; temperaturile medii anuale scad de la 10-11° C, la valori negative pe creste. De asemenea, prin dispunerea Carpaților, masele de aer sunt barate și determină climate specifice pentru regiunile României (climat umed-oceanic în vest, climat mai secetos în est). Relieful influențează și celelalte elemente climatice (radiație solară mai ridicată la câmpie, viscole puternice la munte etc).

6. Brizele marine bat pe litoral astfel: ziua dinspre mare, deoarece masele de aer de pe mare au temperaturi mai scăzute decât cele de pe uscat, aerul mai rece deplasându-se spre cel mai cald. Noaptea aerul de pe uscat este mai rece, în timp ce masele de aer de pe mare sunt mai calde (apa menținând căldura de peste zi), briza îndreptându-se de această dată dinspre uscat spre mare.

7. În România se resimt următoarele influențe climatice exterioare: din vestul continentului se resimt în vestul țării, influențe umede-oceanice, mai moderate termic și cu precipitații mai bogate; în estul României sunt influențe din Europa răsăriteană, mai uscate, de ariditate. În nordul țării se resimt influențe baltice mai reci care vin dinspre nordul Europei; în sud, dinspre Marea Mediterană vin influențe submediteraneene mai calde. Pe litoral, sub forma brizelor marine, se

resimt influențe maritime (pontice).

8. Secetele reprezintă fenomenul meteorologic prin care se înregistrează lipsa precipitațiilor pe un interval de timp cuprins între 15 și 20 de zile. Ele apar frecvent în estul Câmpiei Române, în Podișul Dobrogei și în Podișul Moldovei; ele se combat prin irigații.

9. România are o climă temperat - continentală - moderată de tranziție, datorită amplasării ei pe Glob și pe continent. Are o climă temperată pentru că este situată în zona temperată având patru anotimpuri, este moderată pentru că înregistrează valori medii ale elementelor climatice, este continentală datorită amplasării în centrul continentului resimțindu-se influențe continentale din est și de tranziție, pentru că se face trecerea pe teritoriul României, de la climatul temperat oceanic spre cel continental și de la cele reci baltice din nord spre cele calde, submediteraneene din sudul țării.

10. Precipitațiile scad în raport cu longitudinea datorită continentalismului climatic și a munților care barează deplasarea maselor de aer. Astfel, în vestul României, datorită maselor de aer umede-oceanice plouă mai mult 650 mm pe an, în timp ce în estul României, unde se resimt influențe continentale, precipitațiile medii anuale au valori mai mici de 400 și sub 400 mm. Între aceste valori apar sectoare în Câmpia Română unde precipitațiile medii sunt de 600-500 mm (în vestul Câmpiei Române) și respectiv de 500-400 mm (în estul Câmpiei Române).

3. 4. SOLUȚIILE ITEMILOR DE COMPARARE

1. Câmpia de Vest și Câmpia Română

Deosebiri:

- Câmpia de Vest are precipitații mai bogate decât Câmpia Română, unde se întâlnesc secete;
- în sudul Câmpiei Române apar temperaturi medii anuale mai ridicate, de 11° C, față de Câmpia de Vest, unde acestea sunt ușor mai coborâte, mai ales în partea de nord;
- în Câmpia Română bate austrul, vânt nespecific pentru Câmpia de Vest;

- Câmpia de Vest are influențe umede-oceanice, iar în Câmpia Română se resimt influențe submediteraneene și de ariditate.

Asemănări:

- ambele regiuni de câmpie sunt incluse în cadrul etajului climatic de câmpie;
- ambele regiuni au areale unde temperatura medie anuală este de 10-11° C.

2. Podișul Dobrogei și Podișul Transilvaniei

- Podișul Dobrogei are influențe pontice (maritime), influențe ce nu sunt prezente în podișul Transilvaniei (aici se resimt influențe oceanice).
- Podișul Transilvaniei are precipitații mai bogate (600-800 mm) față de Podișul Dobrogei (400 mm).
- Temperaturile medii sunt mai ridicate în Podișul Dobrogei față de Podișul Transilvaniei.
- În Depresiunea Făgăraș din Transilvania se întâlnește foehnul, vânt care nu se resimte în Podișul Dobrogei (aici fiind prezente brizele marine).

3. Grupa Munților Făgăraș și Grupa Munților Apuseni

Deosebiri:

- în Munții Făgăraș precipitațiile sunt mai bogate decât în Munții Apuseni, deoarece aceștia sunt mai înalți (peste 1200 mm în M. Făgăraș, față de 800-1200 mm în M. Apuseni);
- pe culmile Munților Apuseni se resimt influențele oceanice, influențe ce lipsesc în Munții Făgăraș;
- în cadrul Munților Făgăraș apare etajul climatic alpin, etaj care lipsește din Munții Apuseni datorită altitudinilor mai reduse.

Asemănări:

- ambele regiuni au prezent etajul climatic montan;
- în ambele regiuni elementele climatice sunt etajate pe altitudine.

4. Podișul Moldovei și Podișul Dobrogei

- Atât în Podișul Moldovei cât și în Podișul Dobrogei sunt prezente

secetele;

- Ambele regiuni au influențe continentale de ariditate.
- În ambele regiuni se resimte vântul numit crivăț.
- Ambele regiuni au pe alocuri precipitații de 400 mm și sub 400 mm.

3. 5. SOLUȚIILE ITEMILOR DE TIP ESEU STRUCTURAT

1a. Câmpia de Vest

- Temperatura medie anuală 10-11° C.
- Precipitațiile 650 mm și între 400-600 mm pe an.
- Etaj climatic de câmpie.
- Influențe climatice umede-oceanice.
- Bat Vânturile de Vest (cu caracter general).

1b. Podișul Dobrogei

- Temperatura medie anuală 10-11° C.
- Precipitațiile 400-600 mm pe an.
- Etaj climatic de deal podiș/de câmpie în sud datorită altitudinilor foarte reduse.
- Influențe climatice pontice și de ariditate.
- Vânturile - se resimte crivățul și brizele marine.

1c. Carpații Orientali

- Temperaturi medii anuale de 6-0° C, pe creste de -1 și -2° C.
- Precipitații medii de 800-1200 mm, peste 1200 mm pe creste.
- Etaj climatic montan și alpin (în Munții Rodnei).
- Influențe climatice baltice în nord, în Maramureș.
- Vânturi - foehn în depresiuni.

1d. Podișul Moldovei

- Temperaturi medii anuale de 8-10° C.
- Precipitații medii de 400-600 mm; 600-800 mm în Podișul Sucevei.
- Etaj climatic de deal - podiș.
- Influențe climatice de ariditate și baltice (în Podișul Sucevei).
- Vânturi – crivățul.

1e. Câmpia Română

- Temperaturi medii anuale de 10-11° C, 11° C în sud.
- Precipitațiile medii între 400-600 mm.
- Etaj climatic de câmpie.
- Influențe climatice submediteraneene și de ariditate în est.

- Vânturi – austrul.

1f. Grupa Munților Făgăraș

- Temperaturi medii anuale de 6-0° C și de -1/-2° C pe creste.
- Precipitațiile medii între 800-1200 mm și de peste 1200 mm.
- Etaje climatice: montan, subalpin, alpin.
- Vânturi - brize montane, viscole puternice.

1g. Depresiunea Colinară a Transilvaniei

- Temperaturi medii anuale de 6-8° C.
- Precipitațiile medii anuale de 600-800 mm pe an.
- Etaj climatic de deal – podiș.
- Influențe climatice umede-oceanice din vest.
- Bat Vânturile de Vest cu caracter general.

1h. Grupa Munților Apuseni

- Temperaturi medii anuale între 6 și 0° C.
- Precipitațiile medii anuale de 800-1000 mm și de peste 1000 mm.
- Etaj climatic montan.
- Influențe climatice umede-oceanice din vest.
- Bat Vânturile de Vest cu caracter general.

3. 6. SOLUȚIILE ITEMILOR DE COMPLETARE A TEXTULUI LACUNAR

1. deal-podiș
2. munte
3. crivăț
4. Făgăraș
5. Ion Sion
6. Câmpia Română
7. secetă

5. HIDROGRAFIA ROMÂNIEI

4. 1. SOLUȚIILE ITEMILOR DE COMPLETARE

1. radiară; 2. Tisa; 3. Olt; 4. Mureș; 5. vulcanic; 6. Jiu; 7. Porțile de Fier - Călărași; 8. Iași; 9. Mureș; 10. Hășmașu Mare; 11. lagună; 12. Vad Borod; 13. verticali; 14. Baziaș; 15. Făgăraș; 16. circuri glaciare; 17. lacuri de baraj antropoc/artificiale; 18. natural; 19. 22‰; 20. Apuseni; 21. Olt; 22. Tisa; 23. Mureș; 24. Podișul Dobrogei; 25. Comănești; 26. Siret; 27. Mureș; 28. Semenic; 29. 1075 km; 30. - 2245 m (2211m);

4. 2. SOLUȚIILE ITEMILOR CU ALEGERE MULTIPLĂ

1. b; 2. c; 3. a; 4. d; 5. b; 6. d; 7. b; 8. b; 9. c; 10. a; 11. b; 12. c; 13. c; 14. b; 15. c; 16. b; 17. c; 18. d; 19. c; 20. d;

4. 3. SOLUȚIILE ITEMILOR DE EXPLICARE

1. Debitele de apă ale râurilor României variază în funcție de anotimp. Astfel, ele sunt mai reduse iarna, datorită cantonării apei sub formă de zăpadă, sunt cele mai ridicate primăvara, datorită topirii zăpezilor la munte și a ploilor de primăvară; sunt mai reduse vara datorită evaporăției intense și lipsei precipitațiilor și mai mari toamna, datorită ploilor de toamnă.

2. În Marea Neagră există două straturi de apă. Unul de suprafață, cu adâncimi de până la 180-200 m și unul de adâncime până la fundul mării. Primul este mai dulce, cu salinitate de 18‰ datorită aportului de apă dulce provenit din vărsarea unor râuri și fluvii în mare, al doilea este mai sărat cu o salinitate de 22‰. Straturile nu se amestecă pentru că lipsesc curenții verticali, iar curenții de compensație, prin transferul de apă pe la suprafață din Marea Neagră în Marea Mediterană, și în adâncime, din Marea Mediterană în Marea Neagră, mențin cele două straturi cu salinitate diferită.

3. Laguna este un lac prezent în zonele de litoral format în foste golfuri ale

mărilor, care au fost barate prin cordoane litorale, rămânând astfel izolate de mările respective; ele au apă sărată (de exemplu laguna Razim).

4. Dunărea este importantă pentru România, pentru că este o sursă de energie (prin hidrocentralele Porțile de Fier I și II), este importantă pentru navigație, pentru pescuit, prin faptul că are un fond piscicol bogat, pentru alimentare cu apă a localităților și pentru alimentarea cu apă a sistemelor de irigații din Bărăgan și Dobrogea. De asemenea, unele sectoare prezintă importanță turistică prin peisajele și zonele ocrotite din lungul său (Parcul Natural Porțile de Fier, Delta Dunării).

5. Lacurile glaciare sunt prezente în Carpații Românești, deoarece ei au altitudini mari și au fost afectați în trecut de ghețari. Aceștia, prin topire, au erodat munții lăsând în urmă mici excavațiuni numite circuri glaciare. În acestea s-a acumulat apă rezultând astfel lacuri de natură glaciară. Exemplu Bâlea.

6. Limanurile fluviale sunt lacuri care s-au format la gura de vărsare a unui râu într-un alt râu sau fluviu. Gurile de vărsare au fost barate prin depunere de aluviuni, în spatele acestora acumulându-se apa și formându-se lacuri. Limanurile fluvio - maritime sunt lacuri formate la gura de vărsare a unui râu într-o mare. Gura de vărsare a fost barată printr-un cordon litoral (nisip adus de valuri) în spatele său acumulându-se apa și formându-se lacuri. *Diferențieri:* primul tip se formează la vărsarea unui râu în alt râu, al doilea tip, la vărsarea unui râu în mare. Primul tip este generat de acumularea de aluviuni iar cel de-al doilea tip, de acumularea de nisipuri și formarea de cordoane litorale.

7. Lacul Roșu s-a format în anul 1837, datorită prăbușirii unui munte în calea râului Bicz. Cursul său a fost barat de materialele rezultate în urma prăbușirii, apa acumulându-se în spatele acestora și formând un lac original, singurul de acest tip din România.

8. Marea Neagră este importantă din punct de vedere economic pentru România, deoarece oferă un fond piscicol bogat determinând și susținând astfel activitatea de pescuit; în subsolul platformei continentale există resurse de petrol exploatabile; pentru turism, datorită turismului litoral – estival (prin prezența numeroaselor stațiuni); pentru navigația maritimă, generând legătura cu întreg Oceanul Planetar și asigurând relații comerciale cu toate statele lumii.

4. 4. SOLUȚIILE ITEMILOR DE COMPARARE

1a. Podișul Dobrogei are râuri puține, scurte și cu debite mici, iar Podișul Transilvaniei are râuri lungi, cu debite bogate ce au mulți afluenți.

Podișul Dobrogei are lacuri specifice litoralului (lagune și limanuri maritime), față de Podișul Transilvaniei care are lacuri sărate, în masive de sare.

Râurile Transilvaniei sunt colectate de Tisa, în timp ce râurile dobrogene se varsă în Marea Neagră sau în lacurile de pe litoral.

1b. Grupa Munților Retezat are lacuri glaciare (Zănoaga, Bucura), acestea lipsesc din Grupa Centrală a Carpaților Orientali.

Grupa Centrală a Carpaților Orientali are singurul lac vulcanic Sf. Ana, element nespecific pentru Grupa Retezat Godeanu.

Grupa Centrală a Carpaților Orientali are singurul lac de baraj natural, element nespecific pentru Grupa Retezat Godeanu.

Orientarea râurilor din Grupa Munților Retezat este spre nord și spre sud, în timp ce în Grupa Centrală a Carpaților Orientali aceasta este și spre vest și respectiv spre est (sud-est).

1c. Câmpia Română are lacuri sărate (Lacul Sărat și Amara), în timp ce în Câmpia de Vest acestea nu apar.

Orientarea râurilor în Câmpia Română este de la nord la sud, de la nord - vest spre sud - est și de la vest la est, în timp ce în Câmpia de Vest aceasta este de la est la vest.

O parte din râurile Câmpiei de Vest sunt colectate de Tisa, în timp ce râurile Câmpiei Române se varsă direct în Dunăre.

4. 5. SOLUȚIILE ITEMILOR DE CORELARE

1 - 1. e; 2. f; 3. b; 4. a; 5. c; 6. d.

2 - 1. d; 2. a; 3. f; 4. b; 5. c; 6. e.

3 - a 3; b 5; c 1; d 2; e 4.

4 - a 4; b 1; c 3; d 5; e 2.

4. 6. SOLUȚIILE ITEMILOR DE COMPLETARE A TEXTULUI LACUNAR

- 1. Olt; 2. Mureș; 3. defileuri; 4. Dunăre; 5. Tisa; 6. Someș; 7. Loviștei; 8. Lotru.
- 1. glaciari; 2. ghețari; 3. Sf. Ana; 4. Harghita; 5. lac de baraj natural; 6. carstice; 7. Amara.
- 1. continental; 2. 2211m (2245 m); 3. 18‰; 4. 22‰; 5. verticali; 6. Marea Mediterană; 7. gazului toxic.

5. VEGETAȚIA, FAUNA ȘI SOLURILE ROMÂNIEI

5. 1. VEGETAȚIA

5. 1. 1. SOLUȚIILE ITEMILOR DE COMPLETARE

1. stepă; 2. stepă și silvostepă; 3. silvostepă; 4. 1800 m; 5. stejarului;
6. gorun; 7. 1000 m; 8. alpin; 9. 1800 m; 10. alpin.

5. 1. 2. SOLUȚIILE ITEMILOR CU ALEGERE MULTIPLĂ

1. d; 2. c; 3. d; 4. a; 5. b;

5. 1. 3. SOLUȚIILE ITEMILOR DE EXPLICARE

1. Factorii care influențează distribuția vegetației sunt: așezarea României pe Glob, care face ca pe teritoriul țării să întâlnim specii de tip temperat (pădure, stepă); așezarea pe continent, care face ca pe teritoriul României să se întrepătrundă pădurea de foioase din vestul Europei cu stepa specifică Europei Răsăritene; relieful, care determină etajarea vegetației pe altitudine: etaj de stepă și silvostepă, etajul stejarului, etajul fagului, etajul coniferelor, etajul subalpin și etajul alpin; influențele climatice - cele aride determină extinderea stepei, cele submediteraneene, prezența unor specii tipice pentru sudul Europei (lilic, cărpiniță).

2. Zonele de câmpie sunt dominate de stepă și silvostepă datorită defrișării pădurilor pentru obținerea terenului arabil și odată cu aceasta pădurea a fost înlocuită de pajiști secundare, care sunt prezente fie singular, fie în asociație cu alte culturi agricole; în partea de est a României stepa este determinată de climatul mai uscat generat de influențele de ariditate.

3. Vegetația azonală este reprezentată prin formațiunile și asociațiile vegetale care nu au distribuție altitudinală în funcție de înălțimea reliefului, ci este determinată de alți factori cu caracter local: relieful de luncă determină o

vegetație tipică adaptată la umiditate (zăvoaie); în lungul luncilor râurilor apare papură, rogoz, trestie; pe terenurile sărăturoase apare o vegetație adaptată la condițiile specifice de aici; în zonele nisipoase apare vegetația psamofilă, adaptată solului nisipos; în sud-vestul României datorită influențelor submediteraneene apar specii din sudul Europei etc.

4. Vegetația este importantă pentru că ea reprezintă elementul fundamental al peisajului natural, este sursă de material lemnos pentru om și industrie, se poate constitui în materii prime pentru multe ramuri industriale, este mediul de viață al animalelor, este element de protecție pentru sol și o componentă indispensabilă a echilibrului natural al mediului.

5. 1. 4. SOLUȚIILE ITEMILOR DE COMPLETARE A TEXTULUI

LACUNAR

1. câmpie
2. fag
3. gorun
4. 2000 m
5. conifere
6. brad

5. 2. FAUNA

5. 2. 1. SOLUȚIILE ITEMILOR DE COMPLETARE

1. rozătoare;
2. conifere;
3. submediteraneene;
4. alpine;
5. păstrăvul.

5. 2. 2. SOLUȚIILE ITEMILOR DE COMPLETARE A TEXTULUI

LACUNAR

1. conifere
2. capra neagră
3. șoarece de câmp
4. iepure
5. stepă
6. dropia

5. 3. SOLURILE

5. 3. 1. SOLUȚIILE ITEMILOR DE COMPLETARE

1. molisoluri; 2. stejar; 3. cambisoluri; 4. spodosoluri; 5. nisipoase;
6. Podișul Dobrogei.

5. 3. 2. SOLUȚIILE ITEMILOR DE CORELARE

- 1 - 1. c; 2. d; 3. e; 4. b; 5. a.
2 - 1. c; 2. a; 3. d; 4. b.

5. 3. 3. SOLUȚIILE ITEMILOR DE COMPLETARE A TEXTULUI LACUNAR

1. molisoluri
2. câmpie
3. brun-roșcate
4. podzol
5. hidromorfe
6. Lunca Dunării
7. Câmpia Olteniei
8. Jiu

5. 4. PROTECȚIA ȘI CONSERVAREA MEDIULUI NATURAL

5. 4. 1. SOLUȚIILE ITEMILOR DE COMPLETARE

1. pădure; 2. 1930; 3. Delta Dunării; 4. rezervații naturale; 5. Retezat.

5. 4. 2. SOLUȚIILE ITEMILOR DE EXPLICARE

1. Ocrotirea mediului înconjurător este importantă, pentru că mediul natural reprezintă cadrul de existență al tuturor viețuitoarelor constituind și o bază importantă de resurse pentru activitățile umane. Acestea trebuie exploatate rațional. De exemplu, este importantă încetarea și reducerea defrișărilor, pentru că unele specii de plante și animale și-au restrâns foarte puternic arealele, unele

fiind chiar pe cale de dispariție. De aceea, protecția mediului este necesară prin protejarea speciilor de plante și animale, prin crearea de noi rezervații, prin adoptarea unei legislații corespunzătoare, prin reducerea surselor și a cantităților de poluanți. Lipsa unor norme de protecția mediului, poate determina adesea dezechilibre naturale majore care afectează comunitatea umană și mediul natural.

2. Rezervațiile naturale sunt areale bine delimitate, care cuprind specii de plante și animale ce sunt ocrotite de lege. De exemplu, rezervația geologică și geomorfologică Creasta Cocoșului, rezervația speologică Cetățile Ponorului, rezervația complexă Cazanele Dunării ș. a.

5. 4. 3. SOLUȚIILE ITEMILOR DE CORELARE

1. e; 2. a; 3. b; 4. c; 5. d.

6. SINTEZA CADRULUI NATURAL

SOLUȚIILE ITEMILOR DE TIP ESEU STRUCTURAT DE TRATARE COMPLEXĂ A UNITĂȚILOR DE RELIEF

a. Carpații Moldo-Transilvani

Limite: nord - Depresiunea Dornelor și Câmpulung Moldovenesc;
sud - Depresiunea Brașovului și Valea Oituzului;
vest - Depresiunea Colinară a Transilvaniei;
est - Subcarpații Moldovei.

Caracteristici:

- au altitudini medii care pot depăși 2000m (vf. Pietrosu 2100 m);
- sunt fragmentați de depresiuni, văi și pasuri;
- sunt alcătuiți din roci vulcanice, șisturi cristaline și fliș.

Aspecte specifice:

- relieful vulcanic este foarte bine reprezentat prin conuri și cratere;
- aici se află singurul lac vulcanic, Sf. Ana;
- aici se află singurul lac de baraj natural, Lacul Roșu.

Diviziuni: M. Călimani, M. Gurghiu, M. Harghita, M. Giurgeu, M. Ciucului, M. Hășmașu Mare, M. Bistriței, M. Ceahlău, M. Tarcău, M. Stânișoarei, M. Goșmanu, M. Berzunți și depresiunile Giurgeu, Ciuc și Comănești.

Râuri: Olt, Mureș, Trotuș, Bistrița.

Lacuri: Lacul Roșu, Lacul Sf. Ana, Izvorul Muntelui.

Temperaturile medii: 6-0° C; vara 6-16° C; iarna între -6 și -11° C; amplitudinile 17° C; precipitațiile 800-1200 mm; etaj climatic de munte; nuanțe alpine, subalpine și de depresiuni; sunt prezente viscole; în depresiuni apare foehnul; zona de vegetație - de pădure; etaje de vegetație - păduri de fag, conifere și etaj subalpin; clasă de sol - spodosoluri, tip de sol - podzol; rezervație naturală - Cheile Bicazului.

b. Grupa Munților Făgăraș

Limite: est - Valea Dâmboviței;
vest - Valea Oltului;

sud - Subcarpații Getici;
nord - Depresiunea Făgăraș;

Caracteristici:

- sunt foarte înalți și masivi, puțin fragmentați de depresiuni;
- sunt alcătuiți din șisturi cristaline și granit;
- are relief glaciatic bine reprezentat (circuri și văi glaciare).

Aspecte specifice:

- are cele mai mari altitudini din țară (Vf. Moldoveanu 2544 m);
- are o creastă lungă de 60 km.

Diviziuni: M. Făgăraș, M. Cozia, M. Iezer, M. Frunți, M. Ghițu, M. Păpușa, Depresiunea Loviștei, Pasul Cozia.

Râuri: Olt, Dâmbovița, Argeș, Râul Doamnei.

Lacuri: Bâlea, Podragu Mare.

Temperaturile medii 6-0° C (-1 și -2° C pe creste), vara 6-16° C, iarna -6 și -11° C, amplitudini 17° C, precipitații între 800-1200 mm și peste 1200 mm pe vârfuri, etaj climatic de munte, nuanțe climatice subalpine, alpine și de depresiuni, vânturi - viscole puternice; zone de vegetație - zona de pădure și zona alpină; etaje de vegetație - pădurea de conifere, păduri de fag și de amestec; clasa de sol – spodosoluri; tip de sol - podzol, sol alpin și brun acid; rezervație naturală Bâlea.

c. Grupa Munților Retezat

Limite: nord - Culoarul Bistrei;

vest - Culoarul Timiș - Cerna;

est - Valea Jiului și Streiului;

sud - Subcarpații Getici și Podișul Mehedinți.

Caracteristici:

- sunt munți înalți și masivi;
- au relief glaciatic foarte bine reprezentat;
- au relief carstic datorită prezenței rocilor calcaroase.

Aspecte specifice:

- au cel mai întins lac glaciatic (Bucura);
- au cel mai adânc lac glaciatic (Zănoaga);

- o parte a acestor munți a fost declarată Parc Național;
- are formă de triunghi.

Diviziuni: M. Retezat, M. Godeanu, M. Vâlcan, M. Cernei, M. Mehedinți, M. Țarcu, Depresiunea Hațeg, Depresiunea Petroșani, Muntele Mic.

Râuri: Motru, Tismana, Jiu, Cerna, Timiș, Bistra.

Lacuri: Bucura, Zănoaga.

Caracterizarea climatică și biogeografică este similară Grupei Făgăraș;¹ rezervații - Parcul Național Retezat.

d. Munții Apuseni.

Limite: sud - Mureș;

nord - Someș și (sau) Barcău;

vest - Dealurile și Câmpia de Vest;

est - Depresiunea Colinară a Transilvaniei.

Caracteristici:

- au altitudini mai reduse (Vf. Bihor 1849 m);
- sunt puternic fragmentați de văi și depresiuni;
- au relief carstic bine reprezentat prin peșteri și chei.

Aspecte specifice:

- masivele pornesc radiar din centru;
- au depresiuni golf (Zarandului, Beiuș etc).

Diviziuni: M. Bihor, M. Gilău, M. Vlădeasa, M. Mare, M. Zarandului, M. Metaliferi, M. Trascău, M. Plopiș, Depresiunile Zarand, Beiuș, Vad, Gurahonț etc.

Râuri: Crișul Alb, Crișul Negru, Crișul Repede, Someșul Mic, Mureșul.

Lacuri: Vărășoia, Fântânele.

Temperatura medie: 6-0° C; vara 6-16° C; iarna -6 și -10° C; amplitudini termice 17° C; precipitațiile 800-1000 mm (pentru că nu sunt foarte înalți); etaj climatic montan; nuanțe climatice de depresiune; influențe climatice – vestice (oceanice); vânturi caracteristice - Vânturile de Vest care au caracter general; zona vegetației de pădure, etajul fagului și coniferelor; clasa de soluri - spodosoluri, tip de sol - podzol; rezervații - Cetățile Ponorului și Scărișoara.

¹ A se vedea caracterizarea geografică a Grupei Munților Făgăraș.

e. Depresiunea Colinară a Transilvaniei

Limite: - este înconjurată de Carpați, în partea de nord-vest mărginindu-se cu Dealurile de Vest.

Caracteristici:

- este o depresiune formată prin scufundare și sedimentare;
- are altitudini medii cuprinse între 400 – 800 m;
- este o regiune traversată de multe văi cu interfluvii mai largi, dealuri și depresiuni.

Aspecte specifice:

- are structuri de domuri cu acumulări de gaz metan;
- are cute diapire ce adăpostesc sare.

Diviziuni: Pod. Someșan, Pod. Târnavelor, Pod. Hârtibaciului, Pod. Secașelor, Câmpia Transilvaniei, Depresiunile Făgăraș, Sibiu, Alba Iulia - Turda, Almaș, Lăpuș, Dealul Feleacului.

Râuri: Mureș, Olt, Târnavă Mare, Târnavă Mică, Secaș.

Lacuri: Ocna Mureș și Ocna Sibiu.

Temperaturile medii: 6-10° C, vara 18 - 20° C, iarna între -3 și -5° C; precipitațiile medii 600-800 mm; amplitudinile termice 20-23° C; etaj climatic de deal-podiș; nuanțe climatice de dealuri joase și înalte; vânturi-foehnul; influențe climatice vestice - oceanice; zona de vegetație - păduri de foioase, etaje de vegetație - pădurea de stejar, pădurea de fag și de gorun; clasa de soluri-argiluvisoluri; tip de sol - brun roșcat; rezervație naturală - Râpa Roșie.

f. Câmpia Română.

Limite: este încadrată la sud, vest și est de Dunăre, la nord de Podișul Getic, Subcarpații de Curbură și Podișul Moldovei.

Caracteristici:

- este cea mai mare unitate de câmpie a țării;
- este înclinată de la nord la sud, dar și de la vest la est;
- are câmpii înalte, joase și netede;
- are dune de nisip și crovuri.

Aspecte specifice:

- are cea mai mare grosime a stratului de loess în Câmpia

Bărăganului;

- are cea mai înaltă câmpie, Câmpia Pitești - 300 m;
- are cea mai joasă câmpie, Câmpia Siretului Inferior.

Diviziuni: câmpiile - Olteniei, Vlăsiei, Găvanu-Burdea, Boianului, Pitești, Ploiești, Bărăganului, Galațiului, Brăilei, Titului, Buzăului, etc.

Râuri: Olt, Jiu, Argeș, Ialomița, Călmățui, Dâmbovița.

Lacuri: Lacul Sărat și Amara.

Temperaturi medii de 10-11° C, vara 22-23° C, iarna -3° C; amplitudini termice 25-26° C; precipitații 400-600 mm; etaj climatic de câmpie; influențe climatice submediteraneene; vânturi - austrul; zona de vegetație - a stepii și silvostepii, cu etajul de stepă și silvostepă; clasă de soluri - molisoluri, tip de sol - cernoziom; rezervația naturală de la Snagov.

g. Podișul Dobrogei

Limite: este încadrat la vest și nord de Dunăre, la est de Marea Neagră și în sud este granița cu Bulgaria.

Caracteristici:

- este un podiș vechi, puternic erodat;
- are altitudini joase (Vf. Greci 467 m);
- este alcătuit din calcare, granit și loess;
- este înclinat spre mare.

Aspecte specifice:

- este înălțat de orogeneza caledoniană și hercinică în partea centrală și nordică;
- are relief litoral cu plaje și faleze;
- are în subsol cele mai vechi roci din România – șisturile verzi.

Diviziuni: M. Măcin, Pod. Casimcei, Dealurile Tulcei, Culmea Niculițelului, Depres. Nalbanț, Pod. Medgidiei, Pod. Negru Vodă, Pod. Oltinei, Zona litorală.

Râuri: Telița, Taița, Slava și Casimcea.

Lacuri: Razim, Sinoie, Techirghiol, Siutghiol, Mangalia.

Temperaturile medii: 8-10° C, vara 18-20° C, iarna între -3 și -5° C, mai ridicate pe litoral (0° C), amplitudinile termice 20-23° C; precipitații 400 mm, etaj climatic de deal-podiș, nuanțe de dealuri joase, influențe pontice – maritime; vânturile sunt reprezentate prin brizele marine; zone de vegetație - stepă, silvostepă și pădure de stejar, etaje de vegetație - de stepă și silvostepă; clasa de soluri - molisoluri, tipuri de soluri - cernoziom și sol bălan dobrogean; rezervație

naturală - Hagieni.

7. POPULAȚIA ȘI AȘEZĂRILE UMANE

7. 1. POPULAȚIA

7. 1. 1. SOLUȚIILE ITEMILOR DE COMPLETARE

1. spor natural;
2. densitatea populației;
3. 22,5 milioane loc.;
4. 10,5‰;
5. mortalitate;
6. deficit natural;
7. 1600 m;
8. Prahova;
9. 55%;
10. maghiari;
11. Moldova;
12. 35%;
13. Transilvania;
14. Podișul Dobrogei;
15. maghiari;
16. creștini ortodocși;
17. 0 - 14 ani;
18. 12‰;
19. 30 de ani;
20. etnogeneză.

7. 1. 2. SOLUȚIILE ITEMILOR CU ALEGERE MULTIPLĂ

1. d;
2. a;
3. b;
4. c;
5. b;
6. c;
7. a;
8. b.

7. 1. 3. SOLUȚIILE ITEMILOR DE EXPLICARE

1. Poporul român s-a format după cucerirea Daciei de către romani, la începutul secolului al II-lea, era noastră. Acesta va folosi ca limbă, latina, ea fiind un element daco-roman. Procesul romanizării populației geto-dace a fost lung și complex și a avut ca finalitate formarea poporului român și a limbii române.

2. Populația României este repartizată neuniform pe teritoriul țării, datorită unor factori cum sunt: relieful, condițiile climatice, dezvoltarea rețelei urbane, procesul de industrializare etc. Astfel, cele mai populate regiuni sunt cele joase de câmpie, unde condițiile de trai sunt cele mai favorabile. Densități mai reduse apar în zonele de deal, podiș și munte, relieful mai accidentat de aici determinând o concentrare mai redusă a populației. Există și regiuni slab populate datorită suprafețelor mari ocupate de ape, cum este județul Tulcea. Pe județe, situația densității populației este următoarea: cele mai dens populate

judete sunt: Prahova, Iași, Galați etc, cele mai slab populate sunt Tulcea, Harghita, Covasna și Caraș Severin.

3. Dinamica populației a cunoscut de-a lungul timpului oscilații importante. Până în 1990 numărul de locuitori a crescut continuu având un spor natural pozitiv. Din 1990 acesta a început să scadă datorită natalității reduse și a mortalității mai ridicate ce determină un spor natural negativ (deficit natural). De asemenea, populația scade numeric după 1990 datorită emigrării unei mari părți din fondul etnic german spre țara de origine.

4. Populația activă reprezintă populația care este ocupată (muncește) în cadrul unui sector de activitate al economiei din România (sector primar - agricultură, sector secundar - industrie, sector terțiar - servicii).

5. Dincolo de granițele României trăiesc foarte mulți români, acest fapt este datorat vicisitudinilor istoriei sau cadrului politic al României. Astfel, peste patru milioane de români trăiesc în Moldova; în sudul României, în Peninsula Balcanică trăiesc aromâni, istroromâni și meglenoromâni; peste un milion trăiesc în Statele Unite ale Americii, dar și pe alte continente - Australia, America de Sud, precum și în Europa Occidentală, în țări cum sunt Germania, Franța, Italia etc.

7. 1. 4. SOLUȚIILE ITEMILOR DE COMPLETARE A TEXTULUI LACUNAR

1. densitatea populației	5. scădere
2. Prahova	6. natalitate
3. Tulcea	7. spor natural
4. ape	

7. 2. AȘEZĂRILE UMANE

7. 2. 1. SOLUȚIILE ITEMILOR DE COMPLETARE

1. mici/foarte mici; 2. câmpie; 3. munte; 4. agricole - cerealiere;
5. 3000 (4000) locuitori; 6. mijlocii; 7. deal și podiș; 8. compacte; 9. mixte;
10. olărit; 11. 263; 12. antice; 13. Constanța; 14. Apullum;

15. mijlocii; 16. medievale sau feudale; 17. București; 18. turism;
19. 1862; 20. Olt.

7. 2. 2. SOLUȚIILE ITEMILOR CU ALEGERE MULTIPLĂ

1. b; 2. c; 3. d; 4. c; 5. b; 6. b; 7. d; 8. d; 9. a; 10. c; 11. b;
12. a; 13. d; 14. c; 15. c; 16. c; 17. b; 18. a; 19. c; 20. b.

7. 2. 3. SOLUȚIILE ITEMILOR DE COMPARARE A AȘEZĂRILOR UMANE

1a. Brașov și Constanța

Deosebiri:

- orașul Brașov este situat într-o zonă montană (Depresiunea Brașov) iar Constanța pe țărmul Mării Negre;
- orașul Brașov coordonează activitatea turistică montană de pe Valea Prahovei, orașul Constanța coordonează turismul estival de pe litoralul românesc;
- orașul Brașov este un oraș medieval, iar Constanța este un oraș antic.

Asemănări:

- ambele sunt orașe mari;
- ambele sunt importante centre economice;
- ambele sunt reședințe de județ.

1b. Timișoara și Cluj Napoca

Deosebiri:

- orașul Timișoara este situat într-o zonă de câmpie, Cluj Napoca într-o zonă colinară din Depresiunea Transilvaniei;
- orașul Timișoara este un oraș medieval, orașul Cluj Napoca este un oraș antic (daco-roman);
- orașul Timișoara este situat pe un râu navigabil (Bega), fapt nespecific pentru orașul Cluj Napoca.

Asemănări:

- ambele sunt reședințe de județ;
- ambele sunt importante centre universitare.

1c. Târgu Mureș și Arad

Deosebiri:

- orașul Arad este situat într-o zonă de câmpie, orașul Târgu Mureș este situat în Depresiunea Colinară a Transilvaniei;
- orașul Arad este renumit pentru producția de vagoane, Târgu Mureș este renumit pentru producția de medicamente.

Asemănări:

- ambele sunt situate pe râul Mureș;
- ambele sunt orașe medievale;
- ambele sunt reședințe de județ.

2a. Podișul Moldovei și Câmpia Română

- în Podișul Moldovei sunt sate de tip răsfirat, pe când în Câmpia Română se întâlnesc sate de tip adunat;
- în Podișul Moldovei sunt sate mijlocii, în Câmpia Română sunt sate mari și foarte mari.

2b. Câmpia de Vest și Podișul Transilvaniei

- în Câmpia de Vest apar sate mari și foarte mari, în Podișul Transilvaniei sate mijlocii;
- în Podișul Transilvaniei sunt sate cu funcții zootehnice, pomico-viticole, mixte, în Câmpia de Vest sunt sate cerealiere;
- în Câmpia de Vest apar sate adunate, în Transilvania apar sate de tip răsfirat (specifice zonelor colinare).

7. 2. 4. SOLUȚIILE ITEMILOR DE TIP ESEU STRUCTURAT

a. Câmpia Română

- tipuri de sate: foarte mari și mari (după mărime), adunate (după gruparea gospodăriilor), agricole-cerealiere (după funcții);
- orașe mari: Craiova, Pitești, Galați, Brăila, etc;
- orașe mijlocii: Slatina, Slobozia;
- activități economice: industria constructoare de mașini (Dacia) la Pitești, industria constructoare de locomotive la Craiova,

industria siderurgică la Galați, industria hârtiei la Brăila.

b. Podișul Moldovei

- tipuri de sate: mijlocii (după mărime), răsfirate (după gruparea gospodăriilor), agricole cerealiere, zootehnice, pomico-viticole, mixte (după funcții);
- orașe mari: Iași, Bacău, Suceava;
- orașe mijlocii: Adjud, Fălticeni, Huși;
- activități economice: industria constructoare de avioane la Bacău, industria metalurgică și chimică la Iași.

c. Podișul Dobrogei

- tipuri de sate: mijlocii și mari (după mărime), adunate și răsfirate (după gruparea gospodăriilor), agricole, cerealiere, zootehnice, pomico - viticole, mixte (după funcții);
- orașe mari: Constanța (singurul oraș mare);
- orașe mijlocii: Mangalia, Tulcea;
- activități economice: industria constructoare de nave maritime la Constanța și Mangalia, industria energetică la Cernavodă.

d. Carpații Orientali

- tipuri de sate: mici și foarte mici (după mărime), risipite (după gruparea gospodăriilor), zootehnice, forestiere (după funcții);
- orașe mari: Brașov, Baia Mare;
- oraș mijlociu: Sfântu Gheorghe;
- activități economice: industria de prelucrare a minereurilor neferoase la Baia Mare, industria constructoare de mașini, autocamioane și tractoare la Brașov, orașul Brașov coordonează turismul din zona sa adiacentă.

7. 2. 5. SOLUȚIILE ITEMILOR DE CORELARE

1. 1. c; 2. d; 3. a; 4. b;
2. 1. g; 2. a; 3. e; 4. f; 5. b; 6. d; 7. h; 8. c;
3. 1. b; 2. a; 3. d; 4. e; 5. c.

7. 2. 6. SOLUȚIILE ITEMILOR DE COMPLETARE A TEXTULUI LACUNAR

1. risipite

2. adunate
3. mari
4. forestiere
5. Carpații Meridionali
6. cerealiere
7. Câmpia Română
8. Delta Dunării
9. piscicole

7. 3. ORGANIZAREA ADMINISTRATIV TERITORIALĂ

7. 3. 1. SOLUȚIILE ITEMILOR DE COMPLETARE

1. comună; 2. 82; 3. munte; 4. Timiș; 5. câmpie; 6. Prahova; 7. Reșița;
8. Bihor; 9. Pitești; 10. Tulcea

7. 3. 2. SOLUȚIILE ITEMILOR DE CORELARE

1. c; 2. a; 3. b; 4. f; 5. d; 6. e.

7. 3. 3. SOLUȚIILE ITEMILOR DE COMPLETARE A TEXTULUI LACUNAR

1. antice; 2. Apulum; 3. Depresiunea Colinară a Transilvaniei; 4. Mureș;
5. Târgu Mureș; 6. Iași; 7. medievală; 8. Craiova; 9. Dolj; 10. București;
11. Dâmbovița; 12. Câmpia Vlăsiei.

8. ACTIVITĂȚILE ECONOMICE

8. 1. AGRICULTURA

8. 1. 1. SOLUȚIILE ITEMILOR DE COMPLETARE

1. fond funciar; 2. 40%; 3. relief; 4. câmpie; 5. irigații; 6. două treimi;
7. grâu; 8. porumbul; 9. Câmpia Română; 10. floarea soarelui;
11. sfecla de zahăr; 12. Bod; 13. cartoful; 14. Arad; 15. legume;
16. cartoful; 17. Subcarpații de Curbură; 18. Podișul Dobrogei;
19. pomilor fructiferi; 20. Podișul Dobrogei; 21. fructe; 22. bovinelor;
23. țurcana; 24. porcinelor; 25. păsări; 26. viermilor de mătase;
27. lactate; 28. carne; 29. marochinărie; 30. Orăștie.

8. 1. 2. SOLUȚIILE ITEMILOR CU ALEGERE MULTIPLĂ

1. c; 2. b; 3. d; 4. a; 5. b; 6. d; 7. a; 8. c; 9. b; 10. c.

8. 1. 3. SOLUȚIILE ITEMILOR DE EXPLICARE

1. Câmpia Română este cea mai importantă zonă agricolă, pentru că este cea mai întinsă și netedă câmpie a României oferind condiții optime de desfășurare a lucrărilor agricole. Are soluri foarte fertile, favorabile culturii plantelor, clima este de asemenea prielnică, prin temperaturi și precipitații moderate. Zonele mai restrictive cum sunt Câmpia Bărăganului, datorită secetelor, au intrat în circuitul agricol prin crearea unor sisteme de irigații. Condițiile bune de ansamblu, din Câmpia Română, satisfac necesitățile de vegetare pentru o mare varietate de plante, cum sunt cerealele, plantele industriale, legumele, vița de vie etc.

2. Relieful este un factor important care influențează activitățile agricole, pentru că acestea sunt condiționate de o serie de particularități ale sale. Zonele netede sunt cele mai favorabile lucrărilor mecanizate, zonele în pantă sunt optime în

special viticulturii și pomiculturii, în timp ce zonele foarte accidentate nu sunt prielnice pentru cultura plantelor. Etajarea pe altitudine a elementelor bioclimatice, influențează și ea agricultura. Astfel, zonele joase au soluri mai fertile, favorabile pentru plante, pe când zonele înalte au soluri acide neprielnice. Zonele joase cu climat mai cald sunt benefice pentru o mai mare varietate de culturi, față de zonele mai răcoroase care sunt extrem de restrictive (se cultivă cartof sau in pentru fuior). Zonele joase sunt caracterizate prin cantități suficiente de precipitații pentru culturi. Precipitațiile foarte bogate și sub formă de ninsoare, din zonele înalte, nu sunt favorabile culturilor agricole, mai ales dacă acestea sunt corelate și cu temperaturile foarte scăzute.

3. Fondul funciar reprezintă totalitatea suprafețelor de teren, cuprinse între granițele unui stat. Exemple sunt terenurile agricole (arabil), forestier, terenul ocupat de ape etc.

4. Îmbunătățirile funciare sunt necesare pentru a ameliora calitatea terenului agricol, acolo unde acesta nu este productiv. De exemplu, în zonele cu secete se fac irigații pentru a compensa lipsa umidității din sol, în zonele cu prea multă apă se fac îndiguiuri și desecări, în regiunile cu soluri nefertile sau mai slab fertile se administrează îngrășăminte chimice, pe solurile în pantă se fac terasări pentru evitarea alunecărilor de teren etc.

5. Plantele industriale sunt plante care se pot constitui în materii prime pentru industrie și care, prin prelucrare, sunt transformate în alte produse necesare omului. De exemplu, floarea soarelui din care se produce ulei, sfecla de zahăr din care se obține zahăr etc.

8. 1. 4. SOLUȚIILE ITEMILOR DE CORELARE

1. 1. c; 2. a; 3. d; 4. b; 5. e;
2. 1. a; 2. c; 3. b; 4. d.

8. 1. 5. SOLUȚIILE ITEMILOR DE COMPLETARE A TEXTULUI LACUNAR

1. fondul funciar
2. grâul

3. legume
4. floarea-soarelui
5. cartofului
6. America de Sud
7. dealuri și podișuri
8. creșterea animalelor
9. karakul
10. păsări

8. 2. INDUSTRIA

8. 2. 1. SOLUȚIILE ITEMILOR DE COMPLETARE

1. antracit; 2. lignit; 3. Bazinul Barcăului; 4. cărbune brun; 5. petrol;
6. Câmpia Română; 7. Midia - Năvodari; 8. domuri; 9. Turceni;
10. Vidraru; 11. Olt; 12. Cernavodă; 13. Porțile de Fier I;
14. minereuri de fier; 15. mangan; 16. Galați; 17. feroaliaje 18. neferoase;
19. Baia Mare; 20. Pădurea Craiului; 21. Slatina; 22. lemnului;
23. ciment; 24. vulcanică; 25. Ploiești.

8. 2. 2. SOLUȚIILE ITEMILOR CU ALEGERE MULTIPLĂ

1. b; 2. a; 3. d; 4. a; 5. c; 6. c; 7. b; 8. d; 9. a; 10. c; 11. c; 12. b;
13. c; 14. b; 15. a.

8. 2. 3. SOLUȚIILE ITEMILOR DE COMPLETARE A TEXTULUI LACUNAR

1. Vidraru	7. Dunăre
2. Cernavodă	8. minereuri de fier
3. Mintia	9. minereuri neferoase
4. cărbuni	10. Craiova
5. petrolul	11. Jiu
6. SIDEX Galați	

8. 3. CĂILE DE COMUNICAȚIE

8. 3. 1. SOLUȚIILE ITEMILOR DE COMPLETARE

1. 11500 km;
2. Constanța;
3. rutiere;
4. Curtici;
5. Timișoara;
6. 1075 km;
7. Bulgaria;
8. București;
9. Bega;
10. Constanța;
11. Sulina;
12. Constanța;
13. telecomunicații;
14. E 60;
15. Timișoara;

8. 3. 2. SOLUȚIILE ITEMILOR DE EXPLICARE

1. Capitala României este cel mai important nod de transport deoarece, de aici pleacă cele opt magistrale feroviare spre diferite regiuni ale țării precum și dincolo de granițele acesteia, de aici pornesc magistralele rutiere și tot pe aici trec drumurile cu caracter european. În București sunt două aeroporturi, Otopeni și Băneasa, din care pornesc curse interne și internaționale. De asemenea, spre București converg cursele interne și internaționale pe calea aerului, pe căile ferate sau pe arterele rutiere.

2. Transporturile speciale conduc spre destinație produse și materii prime mai deosebite față de cele transportate prin mijloacele tradiționale, cum sunt energia electrică, petrolul, gazele naturale. Acestea sunt conduse prin linii de înaltă tensiune și conducte (pipe-line-uri) care se numesc diferit: oleoducte pentru petrol, gazoducte pentru gaze. Aceste linii deplasează produsele din zonele de extracție sau de producție spre cele de consum. Tot în această categorie, pot intra telecomunicațiile (transportul mesajelor și informațiilor) reprezentate prin telefon, radio, televiziune, telegraf, internet, etc.

3. Căile de comunicație din țara noastră sunt variate pentru că România dispune de toate tipurile de transport și anume, de căi ferate (transport feroviar), de căi rutiere, de drumuri modernizate și europene, de transporturi aeriene prin curse interne și internaționale, de transporturi fluviale pe Dunăre și Canalul Dunăre-Marea Neagră, maritime prin ieșirea țării la Marea Neagră, (portul Constanța). În România sunt transporturi speciale (linii de înaltă tensiune, oleoducte, gazoducte etc). Practic, România cuprinde toate tipurile și categoriile de transporturi.

8. 3. 3. SOLUȚIILE ITEMILOR DE COMPLETARE A TEXTULUI LACUNAR

1. Timișoara
2. Moravița
3. Jimbolia
4. Nădlac
5. E 60
6. port maritim
7. Mihail Kogălniceanu
8. Dunăre - Rin - Main
9. Marea Nordului
10. Rotterdam

9. RECAPITULARE PENTRU FIXAREA CUNOȘTINȚELOR

SOLUȚIILE ITEMILOR DE TIP ESEU STRUCTURAT CU CARACTER COMPLEX

1. Câmpia Română

Limite: nord - Podișul Getic, Subcarpații Curburii, Podișul Moldovei; vest, sud și est - Dunărea.

Caractere generale:

- este cea mai mare unitate de câmpie;
- are dune de nisip și relief de crovuri;
- are câmpii joase, înalte și netede.

Aspecte specifice:

- are cea mai mare grosime a stratului de loess în Câmpia Bărăganului;
- are cea mai înaltă câmpie - Câmpia Pitești (300m);
- are cea mai joasă câmpie - Câmpia Siretului Inferior.

Altitudini: Câmpia Pitești - 300 m.

Diviziuni: C. Olteniei, C. Vlăsiei, C. Bărăganului, C. Boianului, C. Brăilei, C. Galațiului etc.

Râuri: Olt, Argeș, Jiu, Ialomița, Dâmbovița etc;

Lacuri: Amara, Lacul Sărat;

Temperatura medie anuală: 10-11° C;

Temperatura medie a verii: 22-23° C.

Temperatura medie a iernii: - 3° C;

Precipitații: 400-600 mm pe an;

Amplitudini: 25-26° C;

Vânturi: austrul;

Etaj de climă: de câmpie;

Influențe - submediteraneene și de ariditate;

Zona de vegetație: stepă și silvostepă;

Etaj de vegetație: stepă și silvostepă;

Clasa de sol: molisoluri;

Tip de sol: cernoziom;

Densitatea populației: foarte mare și mare, predomină români, rromi, bulgari, maghiari;

Orașe mari: Craiova, Pitești, Ploiești, Galați, Brăila;

Craiova:

- este oraș medieval, fostă capitală a Olteniei,
- este un renumit centru universitar;
- este important centru industrial și economic.

Orașe mijlocii: Slobozia, Slatina, Călărași;

Tipuri de sate: foarte mari, mari, adunate, aglomerate, agricole, cerealiere;

Agricultura:

- importantă zonă de cultură a cerealelor;
- se cresc ovine;
- se cultivă legume în jurul marilor orașe.

Industria:

- constructoare de mașini (locomotive la Craiova);
- aluminiului (Slatina).

Transporturi:

- aici se află cel mai important nod de transport al țării, București;
- este traversată de mai multe magistrale rutiere și feroviare

2. Podișul Dobrogei

Limite: nord și vest - Dunărea;

sud - granița cu Bulgaria;

est - Marea Neagră.

Caractere generale:

- este un podiș puternic erodat;
- este alcătuit din granit, calcar și loess.

Aspecte specifice:

- este format prin orogeneza caledoniană și hercinică;
- are cele mai vechi roci din țară (șisturile vezi);
- are relief litoral cu plaje și faleze.

- Altitudini: vf. Greci (Țuțuiatu) 467 m;
Diviziuni: Munții Măcin, Podișul Casimcei, Podișul Negru Vodă, Podișul Oltinei, Depresiunea Nalbanț, Dealurile Tulcei etc;
Râuri: Telița, Taița, Slava și Casimcea;
Lacuri: Razim, Sinoie, Siutghiol, Mangalia;
Temperatura medie anuală: 10-11° C și 8-10° C;
Temperatura medie a verii: 18-20° C și 22-23° C;
Temperatura medie a iernii: - 3 și -5° C; 0° C pe litoral;
Amplitudini: 20-23° C;
Precipitații: 400 mm pe an;
Vânturi: brizele marine și crivățul;
Etaj climatic: de deal - podiș;
Influențe climatice: pontice și de ariditate;
Zona de vegetație: stepă, silvostepă și pădure;
Etaje de vegetație: stepă, silvostepă și etajul stejarului;
Clasa de soluri: molisoluri;
Tip de sol: sol bălan dobrogean și cernoziom;
Densitatea populației: scăzută și medie în partea centrală, mare pe litoral; predomină români, greci, tătari, ucraineni;
Orașe mari: Constanța este singurul oraș mare;
Constanța:
 - oraș vechi antic, grecesc, fostul Tomis;
 - este principalul port maritim al României;
 - are cel mai important șantier naval al României;
 - este important centru industrial și turistic.Orașe mijlocii: Mangalia și Medgidia;
Agricultura:
 - se cultivă floarea soarelui;
 - în sud sunt livezi de piersici și caiși;
 - este o importantă zonă pentru creșterea ovinelor;
 - importantă zonă cerealieră.Industria:
 - materialelor de construcții (ciment la Medgidia);
 - constructoare de nave maritime la Constanța.Transporturi:
 - Constanța este cel mai important port maritim al României;
 - Podișul este traversat de Canalul Dunăre - Marea Neagră.

3. Carpații Orientali

Limite: nord - granița cu Ucraina;
sud - Valea Prahovei și Subcarpații de Curbură;
vest - Depresiunea Colinară a Transilvaniei;
est - Subcarpații Moldovei și Podișul Moldovei.

Caractere generale:

- sunt fragmentați de văi și depresiuni;
- au orientare NV – SE și curbată în partea de sud.

Aspecte specifice:

- au relief vulcanic foarte bine reprezentat în grupa centrală;
- au singurul lac vulcanic din țară - Sf. Ana;
- au singurul lac de baraj natural - Lacul Roșu.

Altitudini: Vf. Pietrosu Rodnei 2303 m și Vf. Pietrosu Călimanilor 2100 m;

Diviziuni: M. Rodnei, M. Călimani, M. Vrancei, M. Ceahlaău, M. Ciuc, M. Harghita, M. Maramureșului, M. Tarcău, etc;

Râuri: Vișeu, Iza, Olt, Mureș, Trotuș, Oituz, etc;

Lacuri: Lala, Sf. Ana, Lacul Roșu, Izvorul Muntelui;

Temperatura medie anuală: 6-0° C, -1 și -2° C pe creste;

Temperatura medie a iernii: între - 6 și -11° C;

Temperatura medie a verii: 6 - 16° C;

Precipitații: 800-1200 mm pe an;

Amplitudini: 17° C;

Vânturi: foehnul în depresiuni, viscole puternice pe creste;

Etaj de climă: montan;

Influențe climatice: baltice;

Zonă de vegetație: de pădure și alpină;

Etaje de vegetație: pădurea de fag, de amestec, de conifere, subalpin și alpin;

Clasă de sol: spodosol;

Tip de sol: podzol și brun acid;

Densitatea populației: mică, mai mare în depresiuni, predomină românii, maghiarii și rromii;

Orașe mari: Brașov, Baia Mare;

Brașov:

- oraș medieval, important centru economic situat în Depresiunea Brașovului;

- este un important centru turistic;
- aici se produc autocamioane, tractoare și avioane.

Orașe mijlocii: Sf. Gheorghe, Miercurea-Ciuc;

Tipuri de sate: mici și foarte mici, risipite, forestiere, zootehnice, mixte.

Agricultura:

- se cresc ovine și bovine datorită pășunilor;
- în depresiuni se cultivă cartoful și porumbul.

Industria:

- de prelucrare a minereurilor neferoase la Baia Mare;
- constructoare de mașini la Brașov;
- lemnului la Miercurea-Ciuc.

Transporturi: acești munți sunt traversați de magistrala feroviară București – Satu Mare.

4. Podișul Moldovei

Limite: nord - granița cu Ucraina;

sud - Câmpia Română;

vest - Carpații Orientali și Subcarpații Moldovei;

est - granița cu Moldova, pe Prut.

Caractere generale:

- altitudinile scad de la nord spre sud;
- este alcătuit din gresii, argile și marne.

Aspecte specifice:

- are relief de cueste;
- are altitudini joase în Câmpia Jijiei;
- cele mai mari altitudini sunt în Podișul Sucevei.

Diviziuni: Podișul Sucevei, Câmpia Jijiei, Podișul Bârladului, Colinele Tutovei, Podișul Covurlui;

Râuri: Siret, Prut, Bârlad, Jijia, Bahlui;

Lacuri: Stâncă - Costești, Dracșani;

Temperatura medie anuală: 6-10° C;

Temperatura medie a iernii: între - 3 și -5° C;

Temperatura medie a verii: 18 - 20° C;

Precipitații: 600-800 mm în Podișul Sucevei, 400 mm în celelalte regiuni;

Amplitudini termice: 23° C; 25-26° C;

Vânturi: crivățul;

Etaj de climă: deal - podiș;

Influențe climatice: continentale de ariditate și baltice în nord;

Zona de vegetație: de stepă și silvostepă, de pădure;

Etaje de vegetație: de stepă, silvostepă, pădure de stejar, fag și gorun;

Clasa de soluri: argiluvisoluri;

Tip de sol: brun și brun-roșcat;

Densitatea populației: mijlocie, predomină români, ucrainieni și rromi;

Orașe mari: Iași și Suceava.

Iași:

- oraș medieval situat pe râul Bahlui;
- este fostă capitală a Moldovei;
- este important centru universitar și economic.

Orașe mijlocii: Vaslui, Roman.

Tipuri de sate: mijlocii, răsfirate, agricole, pomico - viticole, mixte;

Agricultura:

- se cultivă vița de vie;
- se cultivă cereale și cartofi;
- se cresc bovine și ovine (rasa karakul).

Industria:

- constructoare de mașini la Iași;
- ușoară (textilă) la Suceava.

Transporturi: podișul este traversat de magistrala feroviară București – Iași.

5. Depresiunea Colinară a Transilvaniei

Limite: este înconjurată de Carpați, în partea de nord-vest mărginindu-se cu Dealurile de Vest.

Caractere generale:

- este o regiune alcătuită din gresii, argile și marne;
- în partea de est are dealuri mai înalte separate de depresiuni.

Aspecte specifice:

- are structuri de domuri în care sunt zăcăminte de gaz metan;
- are cute diapire care găzduiesc sare;
- este o regiune formată prin scufundare și sedimentare.

Altitudini: este mai înaltă în partea de est și nord-vest și mai joasă în partea centrală.

Diviziuni: Podișul Someșan, Câmpia Transilvaniei, Podișul Târnavelor, Podișul

Secașelor, Podișul Hârtibaciului, Depresiunea Făgăraș, Depresiunea Sibiu, Depresiunea Alba Iulia-Turda;

Râuri: Mureș, Olt, Târnava Mare, Târnava Mică;

Lacuri: Ocna Dej, Ocna Mureș, Ocna Sibiu;

Temperatura medie anuală: 6-10° C;

Temperatura medie a iernii: între - 3 și - 5° C;

Temperatura medie a verii: 18 - 20° C;

Precipitații medii: 600 - 800 mm;

Amplitudini termice: 23° C;

Vânturi: foehnul în Depresiunea Făgăraș;

Etaj de climă: de deal - podiș;

Influențe climatice: vestice - oceanice;

Zona de vegetație: de pădure;

Etaj de vegetație: păduri de stejar, fag, gorun;

Clasa de soluri: argiluvisoluri;

Tip de sol: brun și brun-roșcat;

Densitatea populației: mijlocie, predominantă, români, germani, maghiari.

Orașe mari: Cluj Napoca, Târgu Mureș, Sibiu;

Cluj Napoca:

- este un oraș foarte vechi, antic daco-roman, fostul Napoca;
- este important centru universitar;
- important centru industrial (medicamente, construcții de mașini).

Orașe mijlocii: Sighișoara, Mediaș.

Tipuri de sate: răsfirate, mijlocii, pomico - viticole, zootehnice, mixte.

Agricultura:

- se cultivă porumb, cartof, vița de vie;
- în sud se cresc ovine (în marginea Sibiului).

Industria:

- constructoare de mașini la Cluj Napoca și Sibiu;
- medicamentelor la Târgu Mureș.

Transporturi: este traversată de magistralele feroviare București-Arad și București-Oradea.

6. Câmpia de Vest

Limite: vest - granița cu Ungaria și Iugoslavia (Serbia);

est - Dealurile de Vest și Munții Zarandului.

Caractere generale:

- are înclinare de la est la vest;
- are câmpii înalte, joase și orizontale.

Aspecte specifice:

- pătrunde în munți formând *depresiuni golf*;
- are contact direct cu munții Zarandului;
- cea mai mare altitudine este în Câmpia Vingăi, 174 m.

Altitudini: C. Carei 143 m și C. Vingăi 174 m;

Diviziuni: câmpiile - Timișului, Mureșului, Crișurilor, Someșului, Aradului, Vingăi etc;

Râuri: Timiș, Bega, Mureș, Crișul Alb, Crișul Negru, Crișul Repede, Someșul;

Temperatura medie anuală: 10 - 11° C;

Temperatura medie a iernii: -2° C;

Temperatura medie a verii: 22-23° C;

Precipitații medii: 650 mm;

Amplitudini termice: 25° C;

Vânturi: de vest cu caracter general;

Etaj climatic: de câmpie;

Zona de vegetație: stepă și silvostepă, pădure;

Etaje de vegetație: stepă și silvostepă, etajul stejarului;

Clasa de soluri: molisoluri;

Tip de sol: cernoziom;

Densitatea populației: mare, predomină români, germani, maghiari, rromi;

Orașe mari: Timișoara, Arad, Oradea, Satu Mare;

Timișoara:

- oraș medieval, situat pe cursul navigabil al râului Bega;
- important centru universitar;
- important centru industrial și economic.

Orașe mijlocii: Lugoj.

Tipuri de sate: mari și foarte mari, adunate, compacte, agricole cerealiere.

Agricultura:

- se cultivă cereale (grâu, porumb), legume în jurul marilor orașe;
- se cresc porcine, bovine.

Industria:

- constructoare de mașini-vagoane la Arad;
- energetică și chimică la Timișoara;

- de prelucrare a minereurilor neferoase la Oradea;
- textilă la Satu-Mare.

Transporturi: este traversată de magistralele feroviare: București-Timișoara, București-Arad, București-Oradea, București-Satu Mare; este traversată de magistrale rutiere europene (E 70); dispune de foarte multe puncte de frontieră.

ANEXE
ITEMI CU SUPORT CARTOGRAFIC
ANEXA 1: SUPORTUL CARTOGRAFIC NUMĂRUL 1

Priviți cu atenție harta următoare și identificați unitățile de relief marcate pe aceasta cu cifrele 1, 2, 3, 4, 5 și 6 și râurile notate cu literele A, B, C, D, E și F; după identificare, rezolvați cerințele enunțate sub acest suport cartografic.

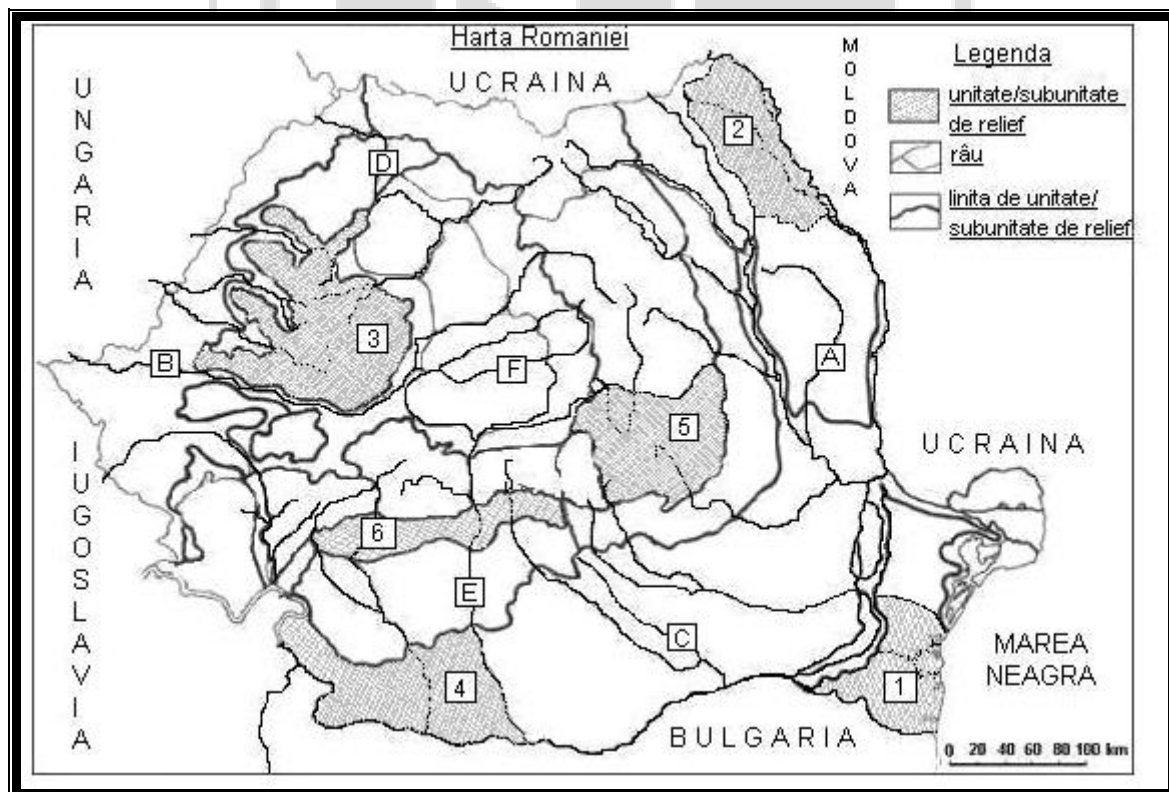

1. Precizați trei caracteristici ale reliefului pentru unitatea marcată cu 6.
2. Enumerați trei orașe situate pe râul marcat cu litera F.
3. Expuneți, în scris, unitățile de relief în care se întâlnește relief glaciar.
4. Pentru unitatea de relief marcată cu 5 prezentați două caracteristici climatice.
5. Prezentați două orașe din unitatea de relief marcată cu cifra 1.

6. Râul Vișeu traversează unitatea de relief marcată cu.....
7. În unitatea de relief marcată cu 3 predomină vegetația de.....
8. Densitatea cea mai ridicată a populației se întâlnește în unitățile de relief marcate cu..... și cu.....
9. În unitatea de relief marcată cu cifra 4 apar sate, care după modul de grupare al gospodăriilor sunt de tip.....
10. O rezervație a biosferei este unitatea de relief marcată pe hartă cu.....

ANEXA 2: SUPORTUL CARTOGRAFIC NUMĂRUL 2

Priviți cu atenție harta următoare și identificați unitățile de relief marcate pe aceasta cu cifrele 1, 2, 3, 4, 5 și 6 și râurile notate cu literele A, B, C, D, E și F; după identificare, rezolvați cerințele enunțate sub acest suport cartografic.

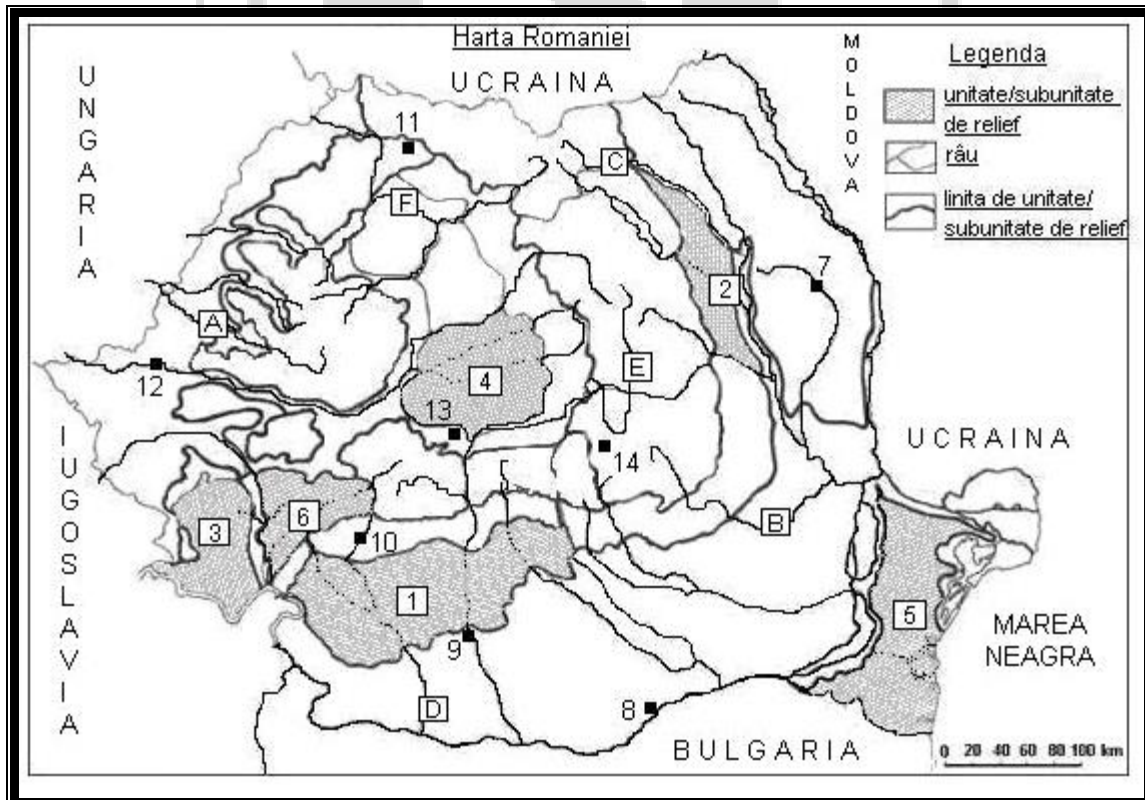

1. Precizați trei caracteristici ale reliefului unității marcate pe hartă cu cifra 3.
2. Numiți cel mai mare oraș situat în unitatea de relief marcată cu cifra 1.
3. Prezentați, în scris, două caracteristici climatice pentru unitatea de relief

- notată cu cifra 4.
4. Prezentați o clasă și un tip de sol din unitatea marcată pe hartă cu cifra 1.
 5. Enumerați trei orașe traversate de râul marcat pe hartă cu litera E.
 6. Măgura Mățău este un deal înalt situat în unitatea marcată cu.....
 7. Orașul Alba Iulia este traversat de râul marcat cu litera.....
 8. Râul Cibin se varsă în râul marcat pe hartă cu litera.....
 9. În unitatea marcată pe hartă cu cifra 6 predomină pădurile de.....
 10. Râul marcat cu litera D traversează în Câmpia de Vest orașul.....
 11. Unitatea de relief marcată cu 3 cuprinde depresiuni de tip.....
 12. Râul notat cu litera A este afluent al râului numit.....

ANEXA 3: SUPORTUL CARTOGRAFIC NUMĂRUL 3

Priviți cu atenție harta următoare și identificați unitățile de relief marcate pe aceasta cu cifrele 1, 2, 3, 4, 5 și 6, râurile notate cu literele A, B, C, D, E și F și orașele reprezentate cu 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13 și 14; după identificare, rezolvați cerințele enunțate sub acest suport cartografic.

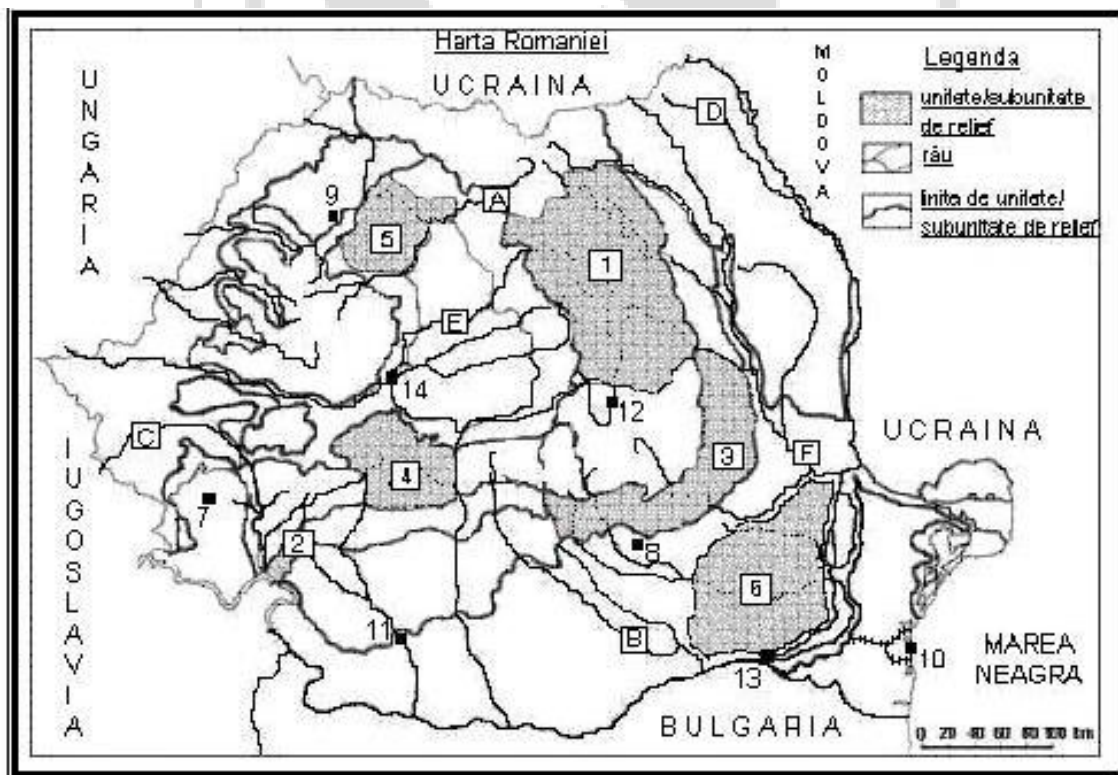

1. Cel mai înalt vârf din unitatea de relief marcată cu cifra 3 se numește.....

2. Orașul marcat pe hartă cu cifra 9 este reședința județului numit.....
3. Prezentați trei caracteristici ale reliefului unității marcate pe hartă cu cifra 5.
4. Etajul climatic alpin este specific unității de relief marcată pe hartă cu.....
5. Metalurgia neferoasă este o ramură industrială specifică orașului notat cu.....
6. Biserica Neagră este situată în orașul notat cu numărul.....
7. Râul Bistrița străbate unitatea de relief marcată pe hartă cu.....
8. Precizați trei caracteristici climatice specifice unității de relief marcate cu 5.
9. Orașul notat cu numărul 13 este situat pe râul numit.....
10. Enumerați trei etaje de vegetație specifice unității de relief marcate cu cifra 6.
 -
 -
 -

ANEXA 4: SUPORTUL CARTOGRAFIC NUMĂRUL 4

Priviți cu atenție harta următoare și identificați unitățile de relief marcate pe aceasta cu cifrele 1, 2, 3, 4, 5 și 6, râurile notate cu literele A, B, C, D, E și F și orașele reprezentate cu 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13 și 14; după identificare, rezolvați cerințele enunțate sub acest suport cartografic.

1. Caracterizați unitatea de relief marcată pe hartă cu cifra 3 precizând:
 - 4 caracteristici ale reliefului;
 - 4 diviziuni;
 - 4 râuri;
 - etajul climatic;
 - o zonă și un etaj de vegetație;
 - o clasă și un tip de sol.
2. Orașul marcat pe hartă cu numărul 12 este reședința județului numit.....
3. Lacul Sfânta Ana este situat în unitatea de relief marcată pe hartă cu.....
4. Pentru orașul marcat pe hartă cu numărul 10 precizați:
 - perioada istorică de apariție;
 - două ramuri industriale;
 - două caracteristici urbane;
 - o caracteristică privind transporturile.

ANEXA 5: SOLUȚIILE ITEMILOR CU SUPORT CARTOGRAFIC

Suportul cartografic numărul 1:

- 1. Câmpia de Vest; 2. Delta Dunării; 3. Grupa Munților Făgăraș și Bucegi; 4. Podișul Bârladului; 5. Sectorul Central al Câmpiei Române; 6. Grupa Nordică a Carpaților Orientali (Carpații Maramureșului și Bucovinei).
- A. Olt; B. Siret; C. Crișul Negru; D. Buzău; E. Motru; F. Mureș.
- 1. S-au format prin încrețire în timpul orogenezei alpine, cuprind relief vulcanic, sunt alcătuiți din trei șiruri paralele de roci orientate NV-SE, cele mai mari altitudini sunt înregistrate în Munții Rodnei (vf. Pietrosu 2303 m) etc; 2. Alba Iulia, Târgu Mureș, Arad; 3. Munții Făgăraș și Carpații Maramureșului și Bucovinei; 4. Temperatura medie anuală este de 10-11°C, precipitațiile sunt cuprinse între 400 și 500 mm pe an, etaj climatic de câmpie etc; 5. Timișoara, Arad; 6. 6; 7. păduri de conifere și vegetație alpină; 8. 1 și 5; 9. răsfirate; 10. 2.

Suportul cartografic numărul 2:

- 1. Podișul Dobrogei de Sud; 2. Câmpia Jijiei; 3. Munții Apuseni;
- 4. Câmpia Olteniei; 5. Grupa Sudică a Carpaților Orientali (Carpații de

Curbură); 6. Subcarpații Getici;

- A. Bârlad; B. Mureș; C. Dâmbovița; D. Someș; E. Olt; F. Târnava Mare;
- 1. S-au format prin încrețire în timpul orogenezei alpine; au relief carstic bine reprezentat prin peșteri și chei (exemplu Peștera Urșilor); au contact direct cu Câmpia de Vest în dreptul Munților Zarand; 2. Constanța; 3. Temperatura medie anuală este de 10-11°C, precipitațiile sunt cuprinse între 400 și 600 mm pe an, etaj climatic de câmpie etc; 4. Clasa molisoluri cu cernoziomuri și sol bălan dobrogean; 5. Râmnicu Vâlcea, Slatina și Sfântu Gheorghe; 6. 6; 7. B; 8. E; 9. păduri de foioase (etajul fagului); 10 Satu Mare; 11. golf; 12. Siret.

Suportul cartografic numărul 3:

- 1. Podișul Getic; 2. Subcarpații Moldovei; 3. Grupa Munților Banatului; 4. Podișul Târnavelor; 5. Podișul Dobrogei; 6. Grupa Munților Retezat;
- 7. Vaslui; 8. Giurgiu; 9. Slatina; 10. Târgu Jiu; 11. Baia Mare; 12. Arad; 13. Sibiu; 14. Brașov;
- A. Crișul Alb; B. Buzău; C. Moldova; D. Jiu; E. Olt; F. Someș;
- 1. Semenice Mare; 2. Olt; 3. S-a format în timpul orogenezei caledoniene și hercinice, este format prin încrețire în partea centrală și nordică și prin sedimentare în sud, are relief litoral reprezentat prin plaje și faleze, cuprinde în subsolul său cele mai vechi roci-șisturile verzi etc; 4. 6; 5. 11; 6. 14; 7. 2; 8. Temperaturile medii anuale sunt cuprinse între 8 și 10°C (10-11°C), precipitațiile au valori de cca. 400 mm pe an, etaj climatic de deal și podiș, respectiv de câmpie în partea de sud, se resimt influențe continentale (de ariditate), dar și influențe pontice (maritime), prezența brizelor marine etc; 9. Cibin; 10. etaje de vegetație: pădurea de foioase (fag și gorun), pădurea de conifere și etajul alpin.

Suportul cartografic numărul 4:

- 1. Grupa Centrală a Carpaților Orientali (Carpații Moldo-Transilvani); 2. Podișul Mehedinți; 3. Subcarpații Curburii; 4. Grupa Munților Parâng; 5. Podișul Someșan; 6. Câmpia Bărăganului;
- 7. Reșița; 8. Ploiești; 9. Zalău; 10. Constanța; 11. Craiova; 12. Sfântu Gheorghe; 13. Călărași; 14. Alba Iulia;
- A. Someșul Mare; B. Argeș; C. Timiș; D. Jijia; E. Mureș; F. Siret;
- 1. S-au format prin încrețire, cuprind două șiruri de depresiuni și două șiruri de dealuri, ca fenomen specific cuprind vulcanii noroioși de la Policiori, au orientare curbată, altitudinile ajung până la peste 900 de metri în Măgura Odobești; diviziuni: Subcarpații Vrancei, Subcarpații

Buzăului, Subcarpații Teleajenului, Măgura Odobești, Depresiunea Vrancei, Depresiunea Policiori etc; râuri: Teleajen, Ialomița, Dâmbovița, Buzău, Prahova etc; etaj climatic de deal-podiș; zona de vegetație - zona de pădure cu etajul fagului; argiluvisoluri cu soluri brune și brun roșcate și clasa cambisoluri (brune și brun-acide); 2. Covasna; 3. 1; 4. Caracterizarea orașului Constanța: perioada de apariție – antichitate, este oraș antic, grecesc; ramuri industriale: industria constructoare de mașini (nave maritime) și industria energetică (termocentrală); este oraș reședință de județ, este centru universitar, coordonează activitatea turistică de pe litoral etc; este cel mai mare port maritim al României.

BIBLIOGRAFIE

- Apostol, Gabriela, Dincă, Cornelia**, (2001), *Teste pentru Examenul de Capacitate 2001 Geografia României*, Editura Univers, București, 128 pag.
- Abrudan, I., Bulbucan, Mioara**, (2001), *Geografia României teste orientative bareme și răspunsuri pentru Examenul de Capacitate 2001*, Editura Gil, Zalău, 64 pag.
- Avram, L.**, (2000), *Notițe. Geografia României – notițe pentru clasele V-VIII*, Editura StadiForm, Marghita, 80 pag.
- Coteanu, Rodica, Cristea, N., Ghiciu, N., Ivan, Maria, Pașcu, A.**, (2000), *Teste de Capacitate*, Editura Niculescu, București, 368 pag.
- Dincă, Cornelia, Radu, Eugenia**, (1998), *Teste pentru Examenul de Capacitate Geografia României, Istoria Românilor*, Editura Univers, București, 248 pag.
- Dincă, Cornelia**, (2005), *Dicționar de termeni geografici pentru elevi. Geografia României*, Editura Booklet, București, 64 pag.
- Dincă, Cornelia**, (2006), *Memorator de Geografie pentru clasa a 8-a*, Editura Booklet, București, 64 pag.
- Dulamă, Maria - Eliza**, (2006), *Metodologie didactică*, Editura Clusium, Cluj Napoca, 218 pag.
- Erdeli, G., Câdea, Melinda., Braghină, C., Costache, S., Zamfir, Daniela**, (1999), *Dicționar de geografie umană*, Editura Corint, București, 392 pag.
- Erdeli, G.**, (2006), *Geografia umană și economică a României*, Ministerul Educației și Cercetării, Proiectul pentru învățământul rural, București, 122 pag.
- Ghinea, D.**, (2000), *Enciclopedia geografică a României*, Editura Enciclopedică, București, 1456 pag.
- Hanciu, Ș., Andron, N.**, (2003), *Capacitate Istorie Geografie*, Editura Pontis, Cluj-Napoca, 208 pag.
- Ielenicz, M.**, (2002), *Geografia României. Mică enciclopedie*, Editura Corint, București, 292 pag.
- Ielenicz, M., Erdeli, G., Marin, I.**, (2001), *Dicționar de termeni geografici*

- pentru gimnaziu și liceu*, Editura Corint, București, 266 pag.
- Ilinca, N., Lazăr, N., Mândruț, O.**, (1999), *Capacitate 2000 Teste de Geografia României*, Editura Humanitas, București, 104 pag.
- Ilinca, N., Mândruț, O.**, (2006), *Elemente de didactică aplicată a geografiei*, Editura CD Press, București, 288 pag.
- Jucu, I. S., Voiculescu, Sorina** (2003), *Geografia României. Aplicații și exerciții pentru fundamentarea cunoștințelor, Ediția I*, Editura Dacia Europa Nova, Lugoj.
- Jucu, I. S., Voiculescu, Sorina** (2004), *Geografia României. Aplicații și exerciții pentru fundamentarea cunoștințelor, Ediția II*, Editura Nagard, Lugoj.
- Jucu, I. S., Voiculescu, Sorina** (2007), *Geografia României. Aplicații și exerciții pentru fundamentarea cunoștințelor, Ediția a III-a revizuită și adăugită*, Editura Mirton, Timișoara.
- Lazăr, N.**, (2002), *Geografia României pentru Examenul de Capacitate*, Grupul Editorial Art, București, 112 pag.
- Lazăr, N.**, (2006), *Geografia României. Testare națională*, Grupul Editorial Art, București, 232 pag.
- Mândruț, O.**, (2000), *Geografia României manual pentru clasa a VIII - a*, Editura Corint. București, 116 pag.
- Mândruț, O.**, (2000), *Geografia României pentru Examenul de Capacitate 2001*, Editura Corint, București, 126 pag.
- Mândruț, O.**, (2001), *Geografia României pentru Examenul de Capacitate 2002*, Editura Corint, București, 104 pag.
- Mândruț, O.**, (2002), *Geografia României pentru Examenul de Capacitate 2003*,. Editura Corint, București, 104 pag.
- Mândruț, O.**, (2004), *Geografia României. Teste și bareme. Testare Națională 2005*, Editura Corint, București, 88 pag.
- Mândruț, O.**, (2005), *Geografia României, teste și bareme, Testare Națională 2006*, Editura Corint, București, 88 pag.
- Mândruț, O.**, (2006 a), *Geografia României. Testare Națională 2007*, Editura Corint, București, 96 pag.
- Mândruț, O.**, (2006 b), *Didactica Geografiei I*, Ministerul Educației și Cercetării, București, 138 pag.
- Nedelcu, A., (coord.), Suci, Maria, Bulbucan, Mioara, Grigorescu, V.**, (2006), *Geografia României - variante de subiecte pentru testarea națională*, Editura Paralela 45, Pitești, 160 pag.

- Neguț, S., Apostol, Gabriela., Ielenicz, M.,** (2003), *Geografie. Manual pentru clasa a VIII - a*, Ed. Humanitas, București, 123 pag.
- Posea, G.,** (2000), *Geografie. Manual pentru clasa a VIII-a*, Editura All, București, 120 pag.
- Sandu, O.,** (2000), *Capacitate*, Editura Solness, Timișoara, 210 pag.
- Săndulache, C.,** (2014), *Geografie. Ghid de pregătire pentru Bacalaureat*, Editura Universitară, București
- Vlăsceanu, G., Trufaș, Constanța,** (1999), *Geografia pentru Examenul de Capacitate, concursuri școlare, studiul la clasă*, Editura Univers Enciclopedic, București, 176 pag.
- Zorilă, Ioana,** (2000), *Geografia României*, Editura Carminus, 288 pag.
- * * * * * (2001), *Capacitate 2001, Modele de subiecte*, Serviciul Național de Evaluare și Examinare, Editura Pro Gnosis, București, 82 pag.
- * * * * * (1983), *Geografia României, Vol. I, Geografie Fizică*, Editura Academiei R.S.R. , București, 662 pag.
- * * * * * (1983), *Geografia României, Vol. II, Geografia Umană și Economică*, Editura Academiei R.S.R., București, 654 pag.
- * * * * * (2001), *Ghid de Evaluare pentru geografie*, S.N.E.E. Ministerul Educației și Cercetării, București, 80 pag.
- * * * * * (2001), *Ghid metodologic de aplicare a programei de geografie. Curriculum Național*, Ministerul Educației și Cercetării, Consiliul Național pentru Curriculum, București, 96 pag.
- * * * * * (2001), *Îndrumări pentru Examenul de Capacitate 2001*, Tribuna Învățământului, Mega Press, București, 96 pag.
- * * * * * (1999), *Programe școlare pentru clasele a V-a – a VIII-a. Aria curriculară Om și Societate*, Ministerul Educației Naționale, Consiliul Național Pentru Curriculum, Editura Cicero, București, 136 pag.
- * * * * * (1999), *Subiecte pentru Examenul de Capacitate 1999*, Ministerul Educației Naționale, Serviciul Național de Evaluare și Examinare, Direcția Generală a Învățământului Preuniversitar București, 40 pag.
- * * * * * (2006), *Geografie, clasa a VIII - a, Notițe*, Editura Stadiform, Marghita, 96 pag.
- * * * * * (2007), *Ghid de pregătire. Testarea Națională. Geografia României*, Editura Sigma, București, 376 pag.
- * * * * * (2005, 2006, 2007), *Programele pentru Testarea Națională / Teste Naționale la disciplina Geografia României*, Ministerul Educației și Cercetării, Consiliul Național Pentru Curriculum,

București. (2007), *100 de variante de subiecte pentru Examenul de testare națională 2007, varianta 19.02.2007, Modele de rezolvare, Disciplina Geografia României*, Grupul Ed. Art, București, 296 pag.

NOTĂ:

În construcția itemilor și a soluțiilor acestora de la secțiunea Geografia României au colaborat și Conf. Dr. Sorina Voiculescu. Conținutul itemilor de la această secțiune precum și al soluțiilor au fost avizate științific și didactic de Prof. univ. Dr. habil, Mircea Voiculescu, Prof. Gr.I Francisc Kiss și de prof. univ. Dr. Maria Eliza Dulamă. Itemii prezenți

Adresă poștală: Bd. Vasile Pârvan nr. 4, cod poștal 300223, Timișoara, jud. Timiș, România

Număr de telefon: +40-(0)256-592.697

Adresă de e-mail: edu@e-uvt.ro

Website: www.uvt.ro

se regăsesc în lucrările autorilor Jucu I.S. și Voiculescu, S., din 2003, 2004 și 2007 menționate în lista bibliografică de mai sus. Prezentul material are exclusiv obiectiv de instruire și material didactic și nu caracter comercial.

